

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

***LAPIN YLIOPISTON TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2006***

***HYVÄKSYTTY LAPIN YLIOPISTON HALLITUKSESSA
9.3.2007***

1	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	JOHDON KATSAUS	1
1.2	VAIKUTTAVUUS	8
1.2.1	Toiminnan vaikuttavuus	8
1.2.1.1	Kestävä kehitys	8
1.2.1.2	Alueellinen kehittäminen	13
1.2.1.3	Aikuiskoulutus	16
1.2.1.4	Koulutus	17
1.2.1.5	Kansainvälinen toiminta	20
1.3	TOIMINNALLINEN TEHOAKUUS	23
1.3.1	Toiminnan taloudellisuus	23
1.3.1.1	Rahoitus	23
1.3.1.2	Kustannukset	26
1.3.2	Toiminnan tuottavuus	29
1.3.2.1	Tutkimus, tutkijakoulutus ja taiteellinen toiminta	29
1.3.2.2	Perustutkintokoulutus	32
1.3.2.3	Kansainvälinen toiminta	36
1.3.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	39
1.3.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	44
1.4	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	45
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	45
1.4.1.1	Tutkimus, tutkijakoulutus ja taiteellinen toiminta	45
1.4.1.2	Perustutkintokoulutus	55
1.4.1.3	Kansainvälistyminen	65
1.4.1.4	Yhteiskunnallinen vuorovaikutus	71
1.4.1.5	Laadunhallinta	77
1.4.1.6	Harjoittelukoulu	78
1.4.1.7	Yliopiston tilat	80
1.5	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	83
1.5.1	Henkilötyövuodet	83
1.5.2	Henkilöstön ikärakenne	84
1.5.3	Henkilöstön koulutus rakenne	84
1.5.4	Henkilöstön sukupuolirakenne	85
1.5.5	Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö	86
1.5.6	Työtyytyväisyys	87
1.5.7	Sairauspoissaolot	87
1.5.8	Työterveyshuollon kustannukset	88
1.6	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	89
1.6.1	Rahoituksen rakenne	89
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	89
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma	91
1.6.4	Tase	93
1.7	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	95
1.8	ARVIOINTIEN TULOKSET	95
1.9	YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTYKSISTÄ	97
2	TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	98
3	TUOTTO- JA KULULASKELMA	99
4	TASE	100
5	LIITETIEDOT	102
6	ALLEKIRJOITUS	109
	LIITE: YLIOPISTON TAITEELLINEN TOIMINTA VUONNA 2006	110

TAULUKOT

Taulukko 1. Perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen 2003-2005.....	18
Taulukko 2. Yliopisto-opintojen antamat työelämävalmiudet	20
Taulukko 3. Täydentävän rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta 2004-2006	24
Taulukko 4. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2004-2006	25
Taulukko 5. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin (1 000 €) 2004-2006	25
Taulukko 6. Tulosalueittaiset kustannukset 2004-2006 (kokonaisrahoitus, 1 000 €).....	26
Taulukko 7. Perustutkintojen kustannukset 2004-2006 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus).....	27
Taulukko 8. Tohtorin tutkintojen kustannukset 2004-2006 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus, 1 000 €).....	28
Taulukko 9. Kustannukset/perustutkintotasolla suoritettujen opintopisteet 2004-2006.....	28
Taulukko 10. Tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunta (htv, kokonaisrahoitus) 2003-2005.....	29
Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professorit (htv) 2004-2006.....	31
Taulukko 12. Jatkotutkinto-opiskelijat/tohtorin tutkinnot 2004-2006.....	31
Taulukko 13. Täysipäiväiset opiskelijat/opetushenkilökunta (htv:t, budjettirahoitus) 2003-2005	33
Taulukko 14. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstö (kokonaisrahoitus, htv) 2004-2006	34
Taulukko 15. Suoritettujen opintopisteet/läsnä olevat opiskelijat 2004-2006 koulutusaloittain	34
Taulukko 16. Suoritettujen opintopisteet/opetushenkilöstön htv:t, kokonaisrahoitus 2004-2006.....	34
Taulukko 17. Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti 2004-2006.....	35
Taulukko 18. Tavoiteajassa (5 vuotta, nettoaika) suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus koulutusaloittain 2004-2006	35
Taulukko 19. Uudet opiskelijat/perustutkinto-opiskelijat (%) 2004-2006	36
Taulukko 20. Yli 3 kk:n kansainväliseen vaihtoon lähteneet ja saapuneet perustutkinto-opiskelijat/ tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa 2004-2006.....	37
Taulukko 21. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat/täysipäiväiset opiskelijat (%) 2003-2005.....	37
Taulukko 22. Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet/tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2006	37
Taulukko 23. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/opetus- ja tutkimushenkilöstön htv:t koulutusaloittain 2004-2006	38
Taulukko 24. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/ulkomailla saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely Lapin yliopistossa (kk) 2004-2006.....	38
Taulukko 25. Ulkomaiset tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunnan htv:t (kokonaisrahoitus) 2003- 2005.....	39
Taulukko 26. Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2004-2006.....	40
Taulukko 27. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2004-2006	41
Taulukko 28. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen kustannusvastaavuus 2005-2006.....	42
Taulukko 29. Kannettavien tietokoneiden kustannusvastaavuus 2006.....	43
Taulukko 30. Yhteisrahoitteisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2004-2006	44
Taulukko 31. Tohtorin tutkinnot 2004-2006.....	45
Taulukko 32. Tohtorintutkintotavoitteen toteutuminen 2004-2006.....	46
Taulukko 33. Lisensiaatin tutkinnot 2004-2006	46
Taulukko 34. Jatkotutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2006.....	46
Taulukko 35. Hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet tiedekunnittain 2006.....	56
Taulukko 36. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista tiedekunnittain 2006.....	56
Taulukko 37. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika 2003-2005.....	59
Taulukko 38. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (ov) 2006	59
Taulukko 39. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä 1996-2006	60
Taulukko 40. Ylemmät korkeakoulututkinnot 2004-2006	61
Taulukko 41. Alemmat korkeakoulututkinnot 2004-2006	62
Taulukko 42. Ylemmät korkeakoulututkinnot, tutkintotavoitteen toteutuminen 2004-2006.....	62
Taulukko 43. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat tiedekunnittain 2004-2006	68
Taulukko 44. Lähteneet vaihto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2006.....	69
Taulukko 45. Lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat 2006	69
Taulukko 46. Saapuneet vaihto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2006	69
Taulukko 47. Saapuneiden vaihto-opiskelijoiden kansalaisuus 2006.....	70
Taulukko 48. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004-2006.....	73
Taulukko 49. Täydennyskoulutuksen opetustunnit 2004-2006	76
Taulukko 50. Harjoittelukoulun oppilasmäärä, htv:t ja opetusharjoittelun vuosiviikkotunnit 2000-2006	80
Taulukko 51. Lapin yliopiston toimitilat 2006.....	82

Taulukko 52. Henkilötyövuodet rahoituslähteittäin (%) 2004-2006	83
Taulukko 53. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005-2006.....	84
Taulukko 54. Henkilökuntaryhmien koulutustasoindeksit 2005–2006	85
Taulukko 55. Henkilöstö koulutustasoittain (%) 2005–2006	85
Taulukko 56. Henkilöstön sukupuolirakenne henkilöstöryhmittäin 2006	86
Taulukko 57. Vakituisten, viran luonteesta johtuvien määräaikaisten ja ns. aitojen määräaikaisten osuudet (%) henkilöstöstä 2006	87
Taulukko 58. Sairauspoissaolojen keston jakauma (%) 2004-2006.....	87
Taulukko 59. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset 2004-2006	88

KUVAT

Kuva 1. Lapin yliopiston organisaatio	8
Kuva 2. Rahoitusmenot 1996-2006	24
Kuva 3. Yliopistojen tieteellisen julkaisutoiminnan tuottavuus 1995-2004. Julkaisut/tutkimustyövuodet)	30
Kuva 4. Uudet perustutkinto-opiskelijat/opetushenkilökunta (htv:t, kokonaisrahoitus) 1996-2006	32
Kuva 5. Tieteelliset julkaisut 1995–2005.....	50
Kuva 6. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1996-2006	55
Kuva 7. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, tarjotut opintopisteet 1996-2006	68
Kuva 8. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, suoritettut opintopisteet 1996-2006.....	68
Kuva 9. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1996-2006.....	70
Kuva 10. Opettaja- ja tutkijavierailut, lähteneet ja saapuneet 1996-2006.....	71
Kuva 11. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset opiskelijapaikat*) 1996–2006	74
Kuva 12. Avoimeen yliopisto-opiskeluun osallistuneet*) 1996-2006	74
Kuva 13. Avoimessa yliopistossa suoritettut opintopisteet 2000-2006.....	75
Kuva 14. Ikäihmisten yliopistoon osallistuneet 2000-2006	75
Kuva 15. Täydennyskoulutukseen osallistuneet 1996-2006.....	76
Kuva 16. Täydennyskoulutusten määrät 1996-2006	76
Kuva 17. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1996-2006	77
Kuva 18. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2000–2006.....	84

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Lapin yliopiston tavoitteena on edistää pohjoisten alueiden tuntemusta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä sekä näillä alueilla asuvien ihmisten hyvinvointia. Vuoden 2006 aikana yliopiston kehittämisen painopiste oli tutkimuksessa, miltä osalta käynnistyi Lapin yliopisto 2020 -kokonaistrategiaan kytkeytyvä kehittämistyö.

Vuoden 2006 aikana yliopiston koordinoiman kansainvälisen Arktisen yliopiston, University of Arcticin, yhteistoimintaa Lapin yliopiston tiedekuntien ja yksiköiden kanssa tehostettiin. Lapin yliopiston arktisen ja pohjoisen huippututkimuksen ohjelmassa tavoitteeksi asetettiin nousta Euroopan johtavaksi arktisen ja pohjoisen ympäristön ja yhteiskunnan muutosten tutkimusyksiköksi. Arktisten ja pohjoisten alueiden tutkimuksen maailmanlaajuinen tarve on kasvanut. Lapin yliopistolla on hyvät edellytykset vastata haasteeseen. 2000-luvulla yliopiston arktisten ja pohjoisten kysymysten tutkimus ja siihen liittyvä opetus on laajentunut ja saavuttanut kansainvälisesti vakiintuneen ja arvostetun aseman, mitä huippututkimusohjelmassa esitetyllä yksityiskohtaisella toimintasuunnitelmalla pyritään vahvistamaan.

Kun Lapin yliopiston tutkimuksen strategista kehittämistä arvioitiin yliopiston koon ja toiminnan kautta, tärkeäksi vahvuudeksi nousi tiedekuntarajat ylittävä monitieteinen tutkimus sekä yhteistyö. Esimerkiksi oikeustieteen leikkaukset yliopiston muille aloille mm. ympäristöoikeudessa, tietoturvasa ja taideteollisen alan tekijänoikeuskysymyksissä nähtiin keskeisenä vahvuutena.

Yliopiston tutkijakoulutusta on systematisoitu suunnittelemalla yliopiston yhteinen tutkijakoulutusohjelma sekä laatimalla tutkijakoulutuksen laatua varmistavat suositukset ohjaukseen ja väitösprosesseihin sekä osallistumalla kansainväliseen arviointiin. 2000-luvun aikana väitösten määrä Lapin yliopistossa on lähes kaksinkertaistunut. Samaan aikaan Arktinen keskus on laajentunut 70 työntekijän yksiköksi ja vakiinnuttanut asemansa arktisen alueen ja pohjoisuuden johtavana tutkimuslaitoksena. Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen tultua vuonna 2006 valtakunnallisen matkailun osaamisklusterin koordinaattoriksi Lapin yliopiston matkailun tutkimuksen strateginen merkitys korostui yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta. Tutkimuksen kansainvälistymistä tehostettiin mm. tutkijavaihtoon kohdistuvilla toimenpiteillä, joista esimerkkinä on Lapin yliopiston valinta suunnatun Fulbright-stipendiohjelman yhdeksi pilottikohteeksi.

Lapin yliopistossa suoritettiin 16 tohtorintutkintoa vuonna 2006. Yliopisto onnistui kokonaisuutena täyttämään tulossopimuskauden tutkintotavoitteensa, sillä keskimäärin yliopistossa suoritettiin 17,7 tohtorin tutkintoa vuodessa tavoitteen ollessa 17 tutkintoa. Yliopiston tiedekunnista parhaaseen tulokseen ylti kasvatustieteiden tiedekunta, jossa ohjausprosessin tehostamiseen on kiinnitetty huomiota yhteistyössä yliopiston keskitetyn tutkijakoulun kanssa.

Taideteollisella alalla jatkotutkintokoulutuksen tehostamisen tulokset näkyvät vasta tulevilla tulossopimuskaudella. Yhteiskuntatieteellisellä koulutusalailla tohtorintutkintotavoite likipitään saavutettiin, mutta oikeustieteellisellä alalla jäätin tavoitteesta jälkeen. Oikeustieteen osalta jatkokoulutuksen ongelmana on nähty pitkäkestoisen tutkimusrahoituksen puute.

Lapin yliopistossa suoritettiin 400 ylempää korkeakoulututkintoa vuonna 2006. Näistä 23 on Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan tutkintoja. Kasvatustieteellisellä alalla suoritettiin vuonna 2006 123 tutkintoa tavoitteen ollessa 110 tutkintoa. Taideteollisella alalla tutkintoja suoritettiin 78, kun tavoite oli 75. Yhteiskuntatieteessä vastaavat luvut ovat 94 ja 100, mutta koko tulossopimuskaudella toteuma on 97 prosenttia. Oikeustieteellisellä alalla tulos oli kausivaihtelusta johtuen 82 tutkintoa tavoitteen ollessa 110. Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan osalta tutkintotavoitteen toteutuminen on ollut Lapin yliopistossa heikkoa (57 prosenttia), mihin on vaikuttanut mm. koulutuksen vakiintumattomuus ja henkilökunnan vaihtuvuus.

Vuoden 2006 syyskuussa vihittiin yliopiston kolmannen rakennusvaiheen tuloksena valmistunut uudisrakennus, jossa toimii mm. taiteiden tiedekunta. Uusi rakennus toi taideteollisen alan tiedeyliopiston yhteyteen kampusalueelle, mikä mahdollistaa tieteiden, taiteiden ja teknologian rajapinnoilla toimivat innovatiiviset koulutus- ja tutkimuskokonaisuudet.

Osana korkeakoululaitoksen rakenteellisen kehittämisen ohjelmaa Lapin yliopisto, Rovaniemen ammattikorkeakoulu ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu käynnistivät Lapin korkeakoulu yhteisö -hankkeen. Hankkeessa asetettiin työryhmiä selvittämään, mitkä tukipalvelut on tarkoituksenmukaista tuottaa keskitetysti korkeakoulujen yhteistyönä. Osa työryhmistä pohti koulutuksen sisältöjä hyvinvoinnin, palveluosaamisen, ICT:n ja tietoturvan, taide- ja kulttuurialan, tuotantoalan, kasvatustieteiden ja korkeakoulujen vieraskielisen opetuksen osalta. Tavoitteena Lapin korkeakoulutuksen tiekartan laadinnassa on korkeakoulujen selkeän työjaon löytäminen ja koulutusohjelmien profilointi.

Lapin yliopisto on keskittänyt alueelliseen kehittämiseen liittyvän toimintansa Lapin yliopiston aluepalvelut -erillislaitokseen. Laitoksen tehtävänä on tukea Lapin seutukuntien osaamisstrategioissaan määrittämien elinkeinopoliittisten kehittämistavoitteiden toteutumista. Aluepalvelutoiminnan vaikuttavuutta varmistetaan toimintamallilla, joka yhdistää yliopiston eri tiedekuntien tutkimusta laajoihin, aluelähtöisiin kehittämiskokonaisuuksiin.

Vuoden 2006 toiminta osoittaa Lapin yliopiston täyttäneen tehtävänsä tehokkaana opetusyliopistona ja alueellisena vaikuttajana. Lähivuosien haaste on kehittää yliopistoa edelleen Euroopan johtavaksi arktisen ja pohjoisen ympäristön ja yhteiskunnan muutosten tutkimusyksiköksi, minkä tavoitteen saavuttaminen tehostaisi edelleen myös yliopiston yhteiskunnallista vaikuttavuutta Lapin alueella.

PAINOALAT

Tavoitteensa toteuttamisessa yliopisto on määritellyt vahvuusalueikseen toiminnan reflektiivisyyden, ympäröivän yhteiskunnan tuntemuksen, palvelu-/elämysosaamisen, media- ja muotoilualan osana tiedeyliopistoa ja vahvan aikuiskoulutuksen.

Yliopiston strategia 2010 lähtee yliopistolle tunnistettujen vahvuuksien vahvistamisesta. Toiminnan reflektiivisyyttä edelleen lisäämällä yliopistosta luodaan **rakentavan kasvun ympäristö** niin yliopiston henkilökunnalle, opiskelijoille kuin sen toimintaympäristöön kuuluville. Yliopiston laajoja kansainvälisiä verkostoja edelleen tiivistämällä ja vahvistamalla yliopistosta kehitetään **johtava pohjoisen osaamisen keskus Euroopassa** yliopiston edustamilla aloilla. Rakenteellista monialaisuutta yhteistyösopimuksilla edelleen laajentaen yliopistosta kasvatetaan **monialainen palvelu-/elämystuotannon asiantuntija**. Tieteen, taiteen ja teknologian yhteistyötä lisäämällä yliopistosta kehittyvät **edellytyksien luoja uusien elinkeinojen syntymiselle** ja sitä kautta pohjoisen elinkeinorakenteen uudistumiselle. Yliopistollista, ml. tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta maakuntakorkeakoulutoiminnalla edelleen vahvistamalla yliopistosta **tulee yhä useamman lappilaisen kouluttaja**.

Strategiset tavoitteet suuntaavat yliopiston vaikuttavuutta. Ne linjaavat uusien toimintojen suunnittelua: koulutuksen laajentamista, yliopiston yhteisten tutkimustoiminnan painopisteiden kehittämistä ja alueellista kehittämistyötä.

RAKENTEELLINEN KEHITTÄMINEN

Lapin yliopiston hallitus on hyväksynyt yliopiston rakenteellisen kehittämisen ohjelman vuoteen 2011. Se sisältää sekä yliopiston tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä että rakenteellisen kehittämisen hankkeita.

Rakenteellisen kehittämisen ohjelman mukaan Lapin yliopisto:

- profiloituu vahvana pohjoisen ja arktisen osaajana koulutusvastuidensa puitteissa;
- kehittää yhteistyötään Lapin ammattikorkeakoulujen kanssa ja vahvistaa oppiaine-, laitos- ja yliopistotasoista yhteistyötään muihin yliopistoihin peruskoulutuksessa (verkostot, maisteriohjelmat), tutkijakoulutuksessa (tutkijakoulut) ja tutkimuksessa (huippuyksiköiden rakentaminen, kansainvälinen tutkimusyhteistyö, sektoritutkimuslaitokset);
- hankkii aktiivisesti täydentävää tutkimusrahoitusta;
- pitää koulutusaloittaiset valmistumisaikojen mediaanit jatkossakin alle koulutusalojen keskimääräisen tason;
- huolehtii siitä, että henkilökunnan osaaminen vastaa työn vaatimuksia;
- järjestää esimiehille koulutusta ja seuraa henkilöstön työhyvinvointia;
- varautuu eläköitymiseen ja kouluttaa palveluiden ulkoistumisen myötä vapautuvaa henkilöstöä perustehtävistä suoriutumisen kannalta tärkeisiin tukitehtäviin;
- yksinkertaistaa hankinta- ja materiaalihallinnon prosessejaan ja kehittää toimitilapalveluitaan;
- luo valmiuksia sähköiseen asiointiin;

- organisoii tukipalvelunsa tarkoituksenmukaisesti, nykyistä laajempiin kokonaisuuksiin ja selvittää mahdollisuudet tarkoituksenmukaiseen palveluiden yhtiöittämiseen;
- keventää hallinto-organisaatiotaan;
- luo projektihallinnan osaamiskeskuksen ja uudistaa kehittämis- ja hallintopalveluyksikön sisäistä työnjakoa;
- toteuttaa Lapin yliopiston ja Vaasan yliopiston kansainvälisten tukipalveluiden vertaisarvioinnin; ja
- selvittää Venäjä-keskuksen ja Finnarents- yksikön ja UArcticin ja yliopiston välisen suhteen sekä Meri-Lappi instituutin aseman

Rakenteellisen kehittämisen ohjelmassa yliopisto esitti seitsemän kehittämishanketta, jotka toteutetaan huolimatta siitä, että opetusministeriö osoitti erillisrahoituksen vain Oulun yliopiston kanssa tehtävään yhteistyöhön (sisältäen saamelais- näkökulman) ja Lapin korkeakouluuyhteisön kehittämiseen.

TUOTTAVUUSOHJELMAN TOTEUTTAMINEN

Yliopiston profiilin terävöittäminen

Lapin yliopiston tutkimustoiminnan kehittämissuunnitelma ja Arktisen ja pohjoisen huippututkimusohjelma on valmisteltu ja niiden toteutus käynnistyy. Ohjelman toteutusta tukemaan haettiin erillisrahoitusta opetusministeriöstä. Rahoitusta saatiin 150 000€/vuosi vuosille 2007-2009 ja se kohdennetaan yliopiston kansainvälisen profiilin terävöittämiseen.

Kansainvälinen julkaiseminen

Käsiteltiin osana tutkimusta harjoittavien yksiköiden tulosneuvotteluita, samoin yksiköiden suhdetta Arktisen yliopistoon, UArcticiin.

Laadunvarmistus

Yliopiston sisäistä laadunvarmistusta kehitetään osana yliopiston suunnittelu- ja seurantaprosessia. Vuoden 2006 aikana on valmisteltu perus- ja jatko-opetuksen yksikkökohtaiset laatutoimenpiteet sekä kriteeristö toimenpiteiden vaikuttavuuden seurantaan.

Tutkijakoulutukseen ja vaitöksiin liittyvät suositukset vahvistettiin. Opetus- ja tutkimusneuvosto vahvisti myös menettelyt uuden tutkintorakenteen mukaisten monitieteisten maisteriohjelmien suunnitteluun.

Varautuminen eläköitymiseen

Osana yliopiston sisäistä tulosneuvotteluprosessia on laadittu yksikkökohtaiset henkilöstösuunnitelmat, joita tarkistetaan vuosittain tulosneuvotteluiden yhteydessä. Suunnitelmissa on todettu vuoteen 2011 mennessä eläköityvät tehtävät. Yksiköt tekevät osana Lapin yliopisto 2020- strategiaprosessia esityksensä eläköitymisen kautta avoimeksi tulevien opetus- ja tutkimusvirkojen tarpeellisuudesta ja niiden mahdollisesta uudelleen suuntaamisesta.

Varautuminen palvelukeskushankkeeseen

Syksyllä 2005 toteutettiin taloushenkilöstön kieku-kysely. Vastaava kysely järjestettiin henkilöstöhallinnon osalta vuoden 2006 maaliskuuhun vaihteessa. Lapin yliopiston hallitus on ilmoittanut ministeriölle ostavansa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut jatkossa Vaasan palvelukeskuksesta. Tavoitteena on edistää sähköisen palvelupisteen rakentamista Rovaniemelle.

Vuoden 2006 aikana valmisteltiin siirtymistä uuteen matkahallintajärjestelmään ja otettiin käyttöön henkilökohtaiset maksuaikakortit.

Henkilöstövoimavarojen hallinnan kehittäminen

Yliopiston hallitus hyväksyi kokouksessaan 14.3.2006 Lapin yliopiston henkilöstöstrategian toimeenpanosuunnitelman. Yliopiston työtyytyväisyyskysely toteutettiin tammikuussa 2007. Yliopiston esimieskoulutus käynnistyi keväällä 2006.

Yliopisto/ammattikorkeakouluyhteistyö

Lapin yliopisto, Rovaniemen ammattikorkeakoulu ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu käynnistivät **Lapin korkeakouluyhteisö- hankkeen** puitteissa yhteisiä työryhmiä. Ensi vaiheessa työryhmät asetetaan tukipalveluyhteistyön konkretisoimiseen sekä koulutuksen tiekartan teemakohtaiseen avaamiseen.

Tukipalveluiden kehittämiseksi on asetettu seuraavat työryhmät:

- kansainvälisten asioiden palveluiden työryhmä;
- informaatiopalveluiden työryhmä;
- alueellisen projektinhallinnan työryhmä;
- kielenopetuksen ja kielipalveluiden työryhmä; sekä
- innovaatiotoiminnan ja yrittäjyyden edistämisen työryhmä.

Tukipalveluiden kehittämisessä työryhmien yhteisiä lähtökohtia ovat:

- esityksissä otetaan huomioon palveluiden laatu, vaikuttavuus, saavutettavuus;
- esitykset eivät johda voimavaralisäyksiin, vaan niiden avulla luodaan rakenteita, jotka edistävät täydentävyyden periaatetta ja voimavarojen käytön joustavuutta; ja
- esityksissä otetaan joustavasti ja tarkoituksenmukaisella tavalla huomioon uuden teknologian tarjoamat mahdollisuudet.

Koulutuksen tiekartan valmistelun tavoitteena on saavuttaa yhteinen dokumentoitu näkemys tarvelähtöisestä koulutustarjonnasta, joka

- 1) palvelee koulutussisällöiltään ja muodoiltaan parhaalla mahdollisella tavalla alueellisia, valtakunnallisia ja koulutuksen profiilin mukaisia kansainvälisiä koulutustarpeita;
  - 2) lisää korkeakoulujen perusopiskelijoiden (myös ulkomaalaisten vaihto- ja tutkinto-opiskelijoiden) koulutustarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia; ja
  - 3) perustuu korkeakoulujen väliseen selkeään työnjakoon.
- Tätä tarkoitusta varten käynnistettiin kartoitustyö seuraavilla teema-aloilla:

- hyvinvointi;
- palveluosaaminen;
- ICT ja tietoturva;
- taide- ja kulttuuriala;
- tuotantoalat;
- kasvatustieteet; ja
- korkeakoulujen vieraskielinen opetus ja ohjelmat.

Käytännön työhön saatiin vuodelle 2007 hankerahoitusta opetusministeriöltä.

Lapin yliopiston ja Oulun yliopiston rehtorit asettivat yliopistojen yhteisen strategiaryhmän, jonka muodostavat yliopistojen rehtoraatit. Alakohtaisista ryhmistä vuonna 2006 aloitti työnsä kauppatieteen alan työryhmä. Yliopistot saivat työn edistämiseen opetusministeriön erillisrahoitusta.

Tammikuussa 2007 toteutettiin Lapin yliopiston ja Vaasan yliopiston kansainvälisen toiminnan tukipalveluiden Bech Marking-hanke.

Hankintaprosessin kehittäminen

Lapin yliopiston hallitus hyväksyi kokouksessaan 14.3.2006 hankintojen kehittämissuunnitelman vuosille 2006-2010. Yliopiston hankintaohje on valmistelussa. Hatin ja ATK-yksikön hankintapalvelupisteiden yhdistäminen on valmistelussa.

Yliopiston yhteisestä tarvikevarastosta luovuttiin. Lapin yliopisto liittyy tarvikehankinnan osalta Hansellin sopimuksen piiriin ja kaikki yksiköt hoitavat tarvikehankintansa itsenäisesti sähköisen järjestelmän kautta. Tarvikelaskutus hoidetaan sähköisesti (RONDO).

Toimitilojen järkevä käyttö ja veloituksen läpinäkyvyys

Lapin yliopiston hallitus hyväksyi kokouksessaan 14.3.2006 yliopiston toimitilastrategian vuosille 2006-2010. OPTIMIZE NET- järjestelmä on otettu käyttöön. Vuoden 2006 aikana toimitilojen varausjärjestelmä uusittiin. Toimitilakustannukset laskutetaan projekteilta täysimääräisesti tulossopimusten mukaisesti.

Sähköisen asioinnin eteneminen

Hankesuunnittelua ja raportointia varten yksiköiden käyttöön hajautettiin yliopiston suunnittelussa jo vuosien 2007-2010 toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelussa hyödynnetty opetusministeriön KOTAEXTRANET- järjestelmä.

Vuonna 2006 tehtiin päätös sähköisen diaarijärjestelmän käyttöönotosta.

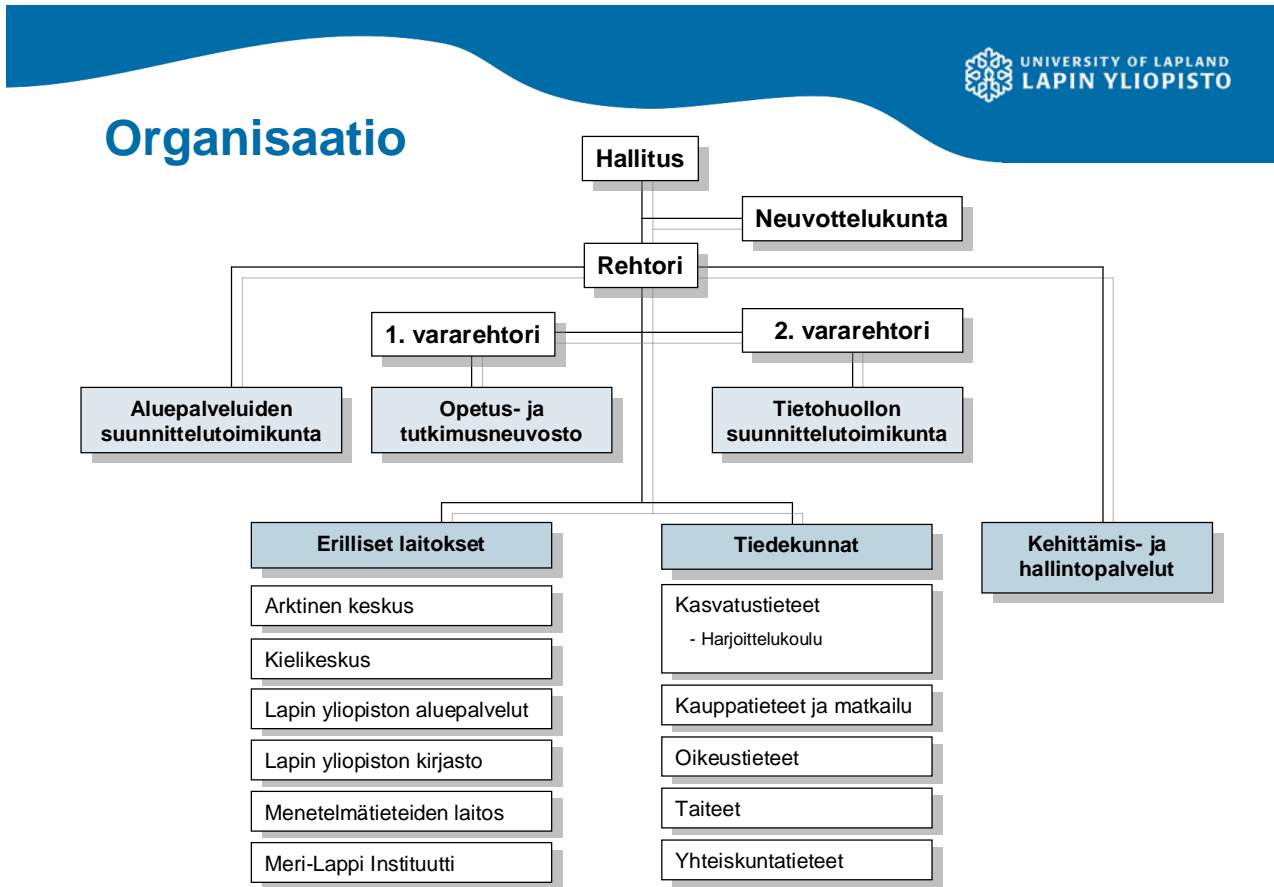
OODI- järjestelmän kehitystyössä tiedekuntien ja muiden opetusta antavien yksiköiden opintohallintoon ja -asioiden hoitoon liittyviä käytänteitä on yhdenmukaistettu.

Vuoden 2006 aikana valmisteltiin yliopiston yhteisen opintopalvelutoiminnan käynnistymistä tavoitteena koota yhteen oppaiden valmisteluun ja taittoon, opiskelija-valintoihin, opintosuoritusten rekisteröintiin, tenttijärjestelyihin ja tilajärjestelyihin liittyvä palvelukokonaisuus. Tarkoitusta varten asetettiin selvityshenkilö tehtävänään käydä henkilökohtaiset kehityskeskustelut Lapin yliopiston tiedekunnissa ja muissa opetusta antavissa yksiköissä toimivien opintoasiain sihteerien ja vastaavia tehtäviä hoitavien henkilöiden sekä opiskelupalveluissa tällä ko. tehtäviä hoitavien henkilöiden kanssa. Keskusteluiden tavoitteena oli kartoittaa henkilöstön tavoitteet ja odotukset suhteessa palvelukokonaisuudessa hoidettaviin tehtäväalueisiin.

Kehittämis- ja hallintopalveluyksikön sisäistä työjärjestystä uusittiin. Yksikön sisäisten vastuualueiden määrää vähennettiin seitsemään vuoden 2007 alusta. Opetuksen kehittämistehtävät jatkuvat opm-rahoitteisena projektina osana Opiskelupalvelut-yksikköä, osin ne hajautettiin yksiköihin. Opetuksen teknisten palveluiden virasromestaripalvelutiimin rakentaminen on vielä kesken. Puhelinvaihte ulkoistettiin 1.8. alkaen. POSTI-palveluissa siirryttiin kirjepostikuorien käyttöön.

Tietokoneiden leasing-menettelyyn ei ole siirrytty johtuen ohjelmakauden katkoksesta. Valmisteltiin opiskelijoiden tulostuskäytäntöjen yhdenmukaistaminen yhteistyössä Lapin yliopiston ylioppilaskunnan kanssa.

Kuva 1. Lapin yliopiston organisaatio

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

1.2.1.1 Kestävä kehitys

Yliopistojen tulee tuottaa ympäristökysymyksiin liittyvää tutkimustietoa päätöksentekoa varten, parantaa koulutuksen avulla väestön tietotason ympäristökysymyksissä sekä huolehtia siitä, että yliopiston oma toiminta on ympäristön kannalta kestävällä pohjalla. Lapin yliopisto 2010-strategian mukaisesti yksi Lapin yliopiston viidestä toimintaperiaatteesta on ympäristön arvostaminen. Se heijastuu toisaalta kestävä kehityksen periaatteiden huomioon ottamisena yliopiston eri toimissa, toisaalta pohjoisen kulttuuriympäristön arvostamisessa. Yliopiston eri tiedekunnissa ja erillislaitoksissa kuten Arktisessa Keskuksessa annetaan ympäristöön liittyvää opetusta ja tehdään siihen liittyvää tutkimusta.

Lapin yliopistolle on laadittu ympäristöohjelma vuonna 1998. Se oli ensimmäisiä yliopiston laatimia ympäristöohjelmia Suomessa. Syksyllä 2004 Lapin yliopiston silloinen rehtori Esko Riepula asetti Lapin yliopistolle ympäristöryhmän, jonka tehtävänä oli uudistaa yliopiston ympäristöalan opintokokonaisuus, luoda yliopistolle ympäristöalan tutkimusohjelma ja seurata sen etenemistä sekä päivittää yliopiston ympäristöohjelma.

LAPIN YLIOPISTON YMPÄRISTÖOHJELMA

Lapin yliopiston ympäristöohjelman päivittäminen aloitettiin keväällä 2006 yliopistolla toteutetuilla ympäristökatselmuksilla. Katselmuksissa kiinnitettiin huomiota viiteen tärkeimpään ympäristöasiaan Lapin yliopistossa: jätehuoltoon, energiahuoltoon, ravintolatoimintaan sekä hankintaan, liikenteeseen ja ulkoympäristöön. Lisäksi tehtiin vertaileva kooste muiden yliopistojen ympäristökatselmuksista sekä suhteutettiin niiden tuloksia Lapin yliopiston vastaaviin.

Ympäristökatselmusten tarkoituksena oli ensinnäkin selvittää näiden osa-alueiden tila yliopistossa, tehdä toimenpide-ehdotuksia kestäväen kehityksen ja ympäristönäkökohtien huomioonottamiseksi kullakin osa-alueella sekä luoda mahdollisuudet ko. ympäristöasioiden jatkuvaan seurantaan. Toiseksi ympäristökatselmusten tulosten pohjalta arvioitiin Lapin yliopiston ensimmäisen ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista.

Ympäristöohjelma valmistui joulukuussa 2006. Ohjelman pyrkimyksenä on selkeyttää yliopiston ympäristöasioiden hallintaa, vahvistaa yliopiston ympäristövastuullista toimintaa sekä parantaa yliopiston profiloitumista kestäväen kehityksen yliopistona. Tavoitteena on, että yliopisto toimii elinympäristön kannalta vastuullisena organisaationa sisällyttämällä ympäristönäkökohdat toimintapolitiikkaansa. Tähän tavoitteeseen voidaan päästä ympäristöasioiden hallinnan tason jatkuvalla kehittämisellä, toimintojen haitallisten ympäristövaikutusten minimoimisella sekä henkilökunnan ja opiskelijoiden ympäristötietoisuuden lisäämisellä. Ohjelman uskotaan tuovan mukanaan myös kustannussäästöjä esimerkiksi energiankulutuksen ja paperin käytön osalta. Lisäksi ohjelman toivotaan parantavan työntekijöiden ja opiskelijoiden lähiympäristön viihtyvyyttä ja terveellisyttä.

LAPIN YLIOPISTON YMPÄRISTÖTUTKIMUS

Lapin yliopistolla ympäristötutkimusta tehdään yhteiskuntatieteiden, oikeustieteiden, kauppatieteiden, matkailun, kasvatustieteiden ja taiteiden aloilla. Tutkimuksissa tarkastellaan luonnon käytön politiikkaa, ympäristöoikeudellisia kysymyksiä, luontosuhdetta, luonnonvarojen käyttöä, ympäristötaidetta sekä ympäristön elinkeinollista hyödyntämistä. Yliopiston Arktisessa tutkimuskeskuksessa tehdään puolestaan kansainvälistä ympäristötutkimusta. Arktisen keskuksen tutkimustoiminnassa rakennetaan luonnontieteellisen ja yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen uusia monitieteisiä ja tieteiden välisiä käytäntöjä

Lapin yliopistolla tehtävä ympäristötutkimus on paitsi akateemista perustutkimusta myös käytäntöjä palvelevaa. Lapin yliopiston ympäristötutkimus palvelee aluekehitystä, paikallista hyvinvointia ja kansainvälistä kestävä kehityksen ja globaalimuutoksen tutkimusta ja hallintaa. Tutkimusta on tehty esimerkiksi erilaisiin ympäristönkäytön suunnittelun ja hallinnan tarpeisiin tarjoamalla tietoa ja osaamista muun muassa sosiaalisten vaikutusten arviointiin, maisemasuunnitteluun sekä luonnon käytön konfliktien ratkaisemiseen.

LAPIN YLIOPISTON YMPÄRISTÖOPINTOKOKONAISUUS

Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan ympäristöopinnot laajenivat syksyllä 2005 yliopiston yhteiseksi sivuaineopintokokonaisuudeksi, jossa käsitellään ympäristökysymyksiä useiden eri oppiaineiden näkökulmasta. Opintokokonaisuudessa ympäristökysymyksiin perehdytään ekologian, filosofian, matkailun, oikeustieteen, sosiologian, taiteiden ja taloustieteiden näkökulmista. Opintojaksoilla opiskelija tutustuu muun muassa ympäristötutkimuksen metodologiaan, luonnon ja kulttuurin problematiikkaan, ympäristönkäytön ja talouden suhteisiin, kansainväliseen ympäristöpolitiikkaan, ympäristöestetiikkaan, ympäristöoikeuteen, ympäristövaikutusten ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin perusteisiin ja menetelmiin sekä arktisten alueiden ympäristöproblematiikkaan. Erytistä painoa monitieteisessä opintokokonaisuudessa saavat pohjoiset ympäristökysymykset sekä ympäristökysymysten yhteiskunnalliset ulottuvuudet.

Ympäristöopintokokonaisuuden tavoitteena on tarkastella ympäristökysymyksiä monitieteisestä näkökulmasta ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksena. Opinnot kehittävät valmiuksia ymmärtää ja käsitellä maailmanlaajuisia ja paikallisia ympäristökysymyksiä, niiden syitä ja seurauksia. Opiskelijat voivat suorittaa joko ympäristöopinnot perusopintokokonaisuuden (25 op) tai laajemman ympäristöopinnot aineopintokokonaisuuden (60op). Ympäristöopintokokonaisuuden ideana on monitieteisyys: ohjelmassa on luentoja sekä luonnon- että yhteiskuntatieteistä. Opetuskielenä on suomi ja osin myös englanti.

LAPIN YLIOPISTON ARKTINEN JA POHJOINEN TUTKIMUS

Tutkimustarpeen tausta

Arktinen alue on muuttumassa nopeasti globaalimuutoksen ja ilmastonmuutoksen myötä. Ilmaston lämpeneminen nopeuttaa aikaisemmin vaikeasti saavutettavissa olleiden pohjoisten alueiden luonnonvarojen käyttöönottoa. Tämä merkitsee mm. merireittien avaamista ja teiden, satamien ja putkistojen rakentamista sekä ihmisten ja pääomien liikkumista.

Arktisen alueen kehitykseen vaikuttavat voimakkaasti myös maailmantalouden yhdentyminen, alueen asukkaiden yhteisen kulttuuri-identiteetin kasvu sekä teknologian, tiedonvälityksen ja matkailun nopea kehitys ja kasvu. Eräät maapallon laajimmista ja puhtaimmista erämaista sijaitsevat arktisella alueella. Kasvava matkailuteollisuus on kiinnostunut mm. eksoottisesta Lapista. Arktisella alueella asuu useita alkuperäiskansoja,

joiden kulttuurit pohjautuvat perinteiseen luonnonvaratalouteen. Muutosten vuoksi näiden pienten arktisten kansojen kulttuurit ovat uhattuina.

Jotta hyvinvointi ja kestävä kehitys voitaisiin turvata arktista aluetta koskevassa päätöksenteossa, tarvitaan kokonaiskuva ja ymmärrys alueen ympäristöstä ja sen yhteiskuntien ja talouden kehityksestä. Kestävää kehitystä edistetään monitieteisellä tutkimuksella, joka pyrkii yhdistämään ekologian, kulttuurin, talouden, historian ja politiikan kysymyksiä. Erityisesti yhteiskunnallisen tutkimuksen tarve on viime vuosina korostunut edelleen tärkeän luonnontieteellisen tutkimuksen rinnalla. Arktisen tutkimuksen tuloksia on pyrittävä saamaan myös aikaisempaa paremmin yleiseen tietoisuuteen, sillä huolimatta alueen suuresta pinta-alasta, on sen poliittinen näkyvyys harvasta asutuksesta johtuen jäänyt pieneksi.

Tutkimus

Lapin yliopiston pohjoinen ja arktinen tutkimus kohdistuu alueen ympäristöön, ihmisiin ja elinkeinoihin. Se palvelee sekä aluekehitystä ja paikallista hyvinvointia että yleistä kansainvälistä kestävä kehityksen ja globaalimuutoksen tutkimusta ja päätöksentekoa. Yliopiston vahvuutena arktisissa ja pohjoisissa kysymyksissä on sen arktinen sijainti. Se takaa erityisesti omakohtaisen asiantuntemuksen ja yhteyden paikallisiin asukkaisiin ja alkuperäiskansojen edustajiin. Yliopistolla on osallistuvan tutkimuksen erityisosaamista.

Lapin yliopiston **Arktinen keskus** on monitieteinen tutkimuslaitos, joka tutkii arktisen alueen ympäristöä ja yhteiskuntia. Laitoksen pyrkimyksenä on antaa kuva arktisen alueen nykytilasta ja sen kehitysnusteista ja tiedottaa tutkimuksen tuloksista suurelle yleisölle. Laitoksessa toimivat arktisen globaalimuutoksen ja arktisen kestävä kehityksen tutkimusryhmät sekä pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutti.

Arktisen globaalimuutoksen tutkimusryhmä tutkii yhdentyvän maailmantalouden, luonnonvarojen hyödyntämisen ja ilmastonmuutosten ympäristövaikutusta arktisella alueella. Se painottuu luonnontieteisiin, mutta aihepiirin puitteissa tutkitaan myös ympäristön ja yhteiskunnan muutoksia, ekosysteemien, ihmisen toiminnan ja luonnon välistä vuorovaikutusta, ja yhdistetään alkuperäiskansojen ympäristöä koskevaa tietoa tieteelliseen tietoon. Ryhmän tutkimusaiheita ovat esimerkiksi:

- Teollistumisen ympäristövaikutukset arktisen Venäjän alueella;
- Ihmisen toiminnan, metsästyksen, metsätalouden, rakennettujen vesistöjen ja kaupungistumisen ympäristövaikutukset ja vaikutus biologiseen monimuotoisuuteen;
- Jäätiköt, merijää ja ilmasto sekä Etelämantereen ja Huippuvuorten jäätiköiden tutkimus muuttuvassa ilmastossa;
- UV-säteilyn vaikutus metsänrajakasvillisuuteen;
- Ilmastonmuutoksen vaikutukset poronhoitoon;
- Poron fysiologia.

Arktisen kestävä kehityksen tutkimusryhmässä arvioidaan kestävä kehityksen haasteita, haavoittuvuutta ja sopeutumista yhteiskunnan ja ympäristön muutoksiin. Tutkimuksessa tarkastellaan alueen väestön, elinkeinojen ja instituutioiden herkkyyttä ja haavoittuvuutta yhteiskunnan ja ympäristön nopeille muutoksille. Luonnon monimuotoisuutta uhkaavien tekijöiden lisäksi tarkastellaan kulttuurista monimuotoisuutta

uhkaavia paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä tekijöitä. Tutkimuksen kohteena ovat myös arktisten alueiden asukkaiden ja instituutioiden mahdollisuudet sopeutua muutoksiin ja sopeutumiskykyä rajoittavat paikalliset, kansalliset ja kansainväliset taloudelliset ja poliittiset rajoitteet. Ryhmän tutkimusaiheita ovat esimerkiksi:

- Teollistumisen sosiaalisten vaikutusten arviointi
- Ilmastonmuutoksen taloudellisten vaikutusten arviointi
- Haavoittuvuus ja sopeutuminen arktisella alueella
- Kansainvälinen ympäristöpolitiikka arktisella alueella
- Alkuperäiskansojen tieto ja sen hyödyntäminen
- Alkuperäiskansojen identiteettipolitiikka

Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutti keskittyy kahteen arktisen alueen kannalta keskeiseen oikeuden alaan: ihmisoikeuksiin ja ympäristöoikeuteen. Ihmisoikeuksien tutkimusta tarvitaan muun muassa siksi, että alueen alkuperäiskansat ja muu paikallinen väestö ovat enenevässä määrin vedonneet ihmisoikeuksiinsa puolustaakseen oikeuksiaan arktisen alueen muuttuvissa olosuhteissa. Ympäristöoikeutta tarvitaan, koska arktisen alueen ympäristö ja ekosysteemit ovat erityisen haavoittuvia ihmisen aiheuttamalle ympäristövahingolle. Tämän vuoksi ympäristöoikeuden soveltuvuuden tutkimuksen lisäksi tarvitaan tutkimusta uusista tavoista alueen ympäristön suojelemiseen. Tutkimusryhmälle tärkeitä teemoja ovat myös aiheet, jotka yhdistävät yllämainitut oikeuden osa-alueet, esim. alkuperäiskansojen ympäristöllisten oikeuksien sisältö ja soveltamisala. Instituutin tutkimusaiheita ovat esimerkiksi

- Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) arktisella alueella.
- Arktisten alkuperäiskansojen ympäristölliset oikeudet.
- Arktisten instituutioiden ja oikeusjärjestysten rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sen tuomiin muutoksiin sopeutumisessa.
- Kansainvälisten ympäristösopimusten tehokkuus.
- Lapin historialliset maankäyttöoikeudet

Lisäksi Arktisessa keskuksessa toimii **arktisten alkuperäiskansojen ja saamen tutkimuksen toimisto**. Toimiston tehtävänä on edistää alan tutkimusta ja opetusta Lapin yliopistossa sekä tehdä yhteistyötä alkuperäiskansojen edustajien kanssa. Tutkimusaiheet käsittelevät alkuperäiskansojen tietoa ja yhteyttä luontoon, alkuperäiskansojen näkemyksiä ilmastonmuutokseen sekä maankäyttö ja oikeuskysymyksiä. Esimerkkinä tutkimushankkeista on selvitys alkuperäiskansojen tietämyksestä biologista monimuotoisuutta koskevan kansainvälisen yleissopimuksen soveltamisessa.

Arktisen keskuksen tiedonvälitystehtävästä huolehtivat **tietopalvelu ja kirjasto sekä tiedekeskusnäyttely**. Arktisen keskuksen tietopalvelu kehittää ja ylläpitää arktiseen ja Barentsin alueeseen liittyviä tietokantoja ja portaaleja, jotka käsittelevät mm. tutkimusta, ympäristöä, liikennettä ja kansainvälistä politiikkaa ja sisältävät tutkijoiden ja tutkimuslaitosten yhteystietoja, tietoja kongresseista ja Barentsin alueen temaattisia karttoja. Arktisen keskuksen kirjasto palvelee suurta yleisöä, alueen kouluja ja matkailijoita sekä alan tutkijoita.

Tiedekeskus on elämyksellinen ja kokeileva näyttely, joka popularisoi ja esittelee arktisen tutkimuksen ajankohtaisia tuloksia. Se kertoo arktisesta ympäristöstä ja sen kansoista suurelle yleisölle, matkailijoille ja koululaisille. Näyttelyn teemana on arktisen alueen muutos ja tulevaisuus. Se käsittelee koko pohjoisnapaa ympäröivää arktista aluetta, mutta kertoo erityisesti myös arktisesta Venäjästä.

1.2.1.2 Alueellinen kehittäminen

Lapin yliopiston tavoite edistää pohjoisten alueiden tuntemusta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä sekä näillä alueilla asuvien ihmisten hyvinvointia osoittaa yliopistolle yleisen suuntaviivan yritysten ja julkisorganisaatioiden kanssa tehtävälle koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnalle sekä muulle alueen kehittämisen suunnittelulle. Muuttoliike, hyvin koulutetun väestön siirtyminen kasvukeskuksiin, syrjäytyminen ja väestön ikääntyminen ovat pohjoisten alueiden yhteisiä ongelmia. Yliopisto on tällaiseen kehitykseen vastaajana uusien mahdollisuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntämistä tukevien edellytysten luoja. Yliopisto pyrkii siksi toimillaan edistämään maakunnan tarpeista nousseen tutkimustiedon hyväksikäyttöä aluekehityksessä sekä kokonaisvaltaisesti kehittämään aluepolitiikkaa ja –kehitystä.

Strategiansa mukaisesti Lapin yliopisto on sitoutunut *Lapin maakuntasuunnitelman* tavoitteisiin. Arktisuus ja pohjoisuus ovat Lapin vahvuuksia ja tavoitteena on, että alue saavuttaa kansainvälisesti merkittävän aseman erityisesti kulttuurin sekä palvelu- ja elämystuotannon aloilla. Näiden alojen kehittämistä tukeva osaaminen ovat keskeisellä sijalla Lapin yliopiston strategiassa.

Lapin yliopisto on ollut tiiviisti mukana Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen kautta luovien alojen (kulttuuritoiminnot, käsi- ja taideteollisuus sekä viestintä ja media) kehittämisessä. Yhteistyössä Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen ja Rovaniemen kaupungin kanssa on vuonna 2006 valmisteltu sisältötuotannon kehittämissuunnitelma ja toimenpideohjelma. Yliopisto on myös aktiivisesti osallistunut Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen koordinoiman Matkailun tutkimusohjelman suunnitteluun sekä tehnyt yhteistyötä kehittämishankkeiden kautta.

Lapin yliopisto on ollut myös toteuttamassa *Rovaniemen seudun aluekeskusohjelman* mukaisia toimenpiteitä sekä osallistunut ohjelman strategisten linjausten tekoon osana aluekeskusohjelman ohjausryhmää, joka on koostunut julkisen sektorin, rahoittajien, oppilaitosten ja elinkeinoelämän edustajista. Aluekeskusohjelman seuraavaan toimintasuunnitelmaan on yhdeksi kärkitoimialaksi nostettu mm. muotoilualat. Tavoitteena on synnyttää Rovaniemelle muotoilualoihin profiloituva osaamiskeskittymä ja muotoilu-klusteri, joka yhteistyössä alueen korkeakoulujen sekä tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden kanssa hakee uusia innovatiivisia keinoja hyödyntää muotoilualojen tutkimusta elinkeinoelämän kehittämisessä.

Aluekeskusohjelman toteutusalueena on Rovaniemen seudun (Rovaniemi ja Ranua) lisäksi koko Lappi. Maakunnallista vaikuttavuutta on haettu mm. seutukuntien yhteisillä hankkeilla. Ohjelmassa tähdättiin ohjelmakaudella 2001-2006 kahteen päätavoitteeseen:

alueen yritysten toimintaympäristön parantamiseen sekä alueen vetovoimaisuuden lisäämiseen. Tämä tapahtui kehittämällä kärkitoimialoja, toteuttamalla alueen markkinointiviestintää sekä kehittämällä seudun yhteisiä sähköisiä palveluja.

Aluekeskusohjelman roolina on ollut innovaatioympäristön kehittäminen sekä matkailun, hyvinvointipalvelujen ja –teknologian, kylmä- ja talvitekniikan ja ICT-alan toimintaympäristöjen parantaminen. Aluekeskusohjelma, Lapin yliopisto ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu ovat yhdessä luoneet elinkeinoelämän tarpeisiin pohjautuvan T&K-toiminnan kehittämismallin, jota on toteutettu koko maakunnan tasolla mm. hyvinvointi- ja kylmä- ja talvitekniologiassa.

Erityisen vahvasti yliopisto on ollut erityisen mukana hyvinvointimatkailua edistävissä hanketoiminnassa. Yliopisto ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu toteuttivat Tekesin rahoittamana Open Health -esiselvityshankkeen, jonka tavoitteena oli selvittää työhyvinvoinnin ja matkailun välistä kytkeä ja työhyvinvointimatkailun liiketoiminnallisia edellytyksiä sekä matkailun roolia työhyvinvoinnin palveluverkostoissa.

Aluekeskusohjelman kautta on käynnistynyt myös uusien erikoistumis- ja osaamisalojen, kuten ICT-turva-alan osaamiskeskittymän toteuttaminen. Yliopiston yksiköistä tässä työssä on ollut mukana soveltavan informaatiotekniologian yksikkö.

Seutukunnallisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tavoitteena on jatkossa oltava laajojen alueellisten tai toimialakohtaisten kehittämiskokonaisuuksien luominen, jotka yhdistävät tutkimuksen, koulutuksen ja muun kehittämistoiminnan suunnitelmalliseksi kehittämiseksi. Parhaiten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta onnistuu seutukunnissa ja hankkeissa, joissa kehittämis- ja tutkimustoiminnan taustalla on alansa keskeinen toimija, jonka tuotekehityksen taustalla on paljon tutkimusta ja tutkimuksellista yhteistyötä. Tällaisia ovat mm. Rovaniemelle syntyneet motoriikan, ICT- sekä animaatio- ja pelitekniologian pienois-klusterit.

Konkreettisenä esimerkkinä tällaisesta toiminnasta on yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan Mediapedagogiikkakeskuksen Lets Play –projekti. Projektin tuloksena valmistui Rovaniemelle esi- ja peruskoulun käyttöön kaksi leikkilistä oppimisympäristöä, joissa on tarkoitus oppia leikkien ja pelien kautta. Yhteistyökumppaneina ympäristöjen suunnittelussa ja rakentamisessa olivat RAMK, VTT Tampere, Lapin yliopisto ja Lappset Group. Projektin tutkimuksia, metodeja ja projektissa kehitettyjä pedagogisia malleja on tarjottu käytännön opetus- ja kasvatustyöhön sovellettavaksi.

LAPIN YLIOPISTON ALUEPALVELUT

Lapin yliopisto on keskittänyt kaikki alueellista kehittämistä tukevat voimansa yhteen Lapin yliopiston aluepalveluiksi. Vuosi 2006 oli yliopiston erillislaitoksena toimivan aluepalveluiden ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Organisoitumisen lisäksi aluepalvelutoiminnan vaikuttavuutta varmistetaan toimintamallilla, joka yhdistää yliopiston eri osaamisaloja sekä aluepalveluita tuottavia yksiköitä laajoihin, aluelähtöisiin kehittämiskokonaisuuksiin. Lapin korkeakoulujen aluestrategian mukaisesti yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulut ja kesäyliopisto ovat verkottaneet osaamisensa yhteiseen *Lapin maakuntakorkeakouluun* tavoitteenaan tukea Lapin seutukuntien osaamisstrategioissaan määrittämien elinkeinopoliittisten kehittämistavoitteiden toteutumista.

Lapin korkeakoulujen yhteinen alueellisen toiminta perustuu malliin, jossa vahvaa maakunnan avainaloihin profiloitunutta kampuustoimintaa täydennetään alueelliseen toimintaan fokuoituneella, seutukuntalähtöisellä koulutuksella, tutkimuksella ja kehittämistoiminnalla. Maakuntakorkeakoulutoiminnan pohja on luotu seutukuntien ja korkeakoulujen edustajien yhteisellä työskentelyllä, joka on tuottanut seutukuntien elinkeinojen ja julkisten palveluiden kehittämistä tukevan toimintasuunnitelman, seutukunnallisen osaamisstrategian, sekä siihen pohjautuvat tutkimus, koulutus- ja kehittämishankkeet.

Maakuntakorkeakoulun toiminta konkretisoituu elinkeinojen kehittämistä tukevin avoimina ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opintoina, alueellisina ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkintoihin johtavina opintoina sekä tulevaisuudessa lisääntyvänä yrityksiä ja julkisia organisaatioita palvelevana kehittämis- ja innovaatiotoimintana.

MERI-LAPPI INSTITUUTTI

Lapin yliopistolla ja Oulun yliopistolla on yhteisenä erillisenä yksikkönä Meri-Lappi Instituutti, jonka tehtävänä on edistää korkeakouluyksiköiden välistä yhteistyötä ja sitä kautta tukea *Perämerenkaaren* kehitystä ja alueellista vetovoimaa tutkimuksen, tuotekehityksen, informaatiopalvelujen sekä koulutuksen avulla.

Instituutin toimintaympäristö, Kemi-Tornio -alue, on tiivis, reilun 60 000 asukkaan seutukunta, joka yhdessä välittömän Ruotsin puoleisen osan kanssa muodostaa noin 100 000 asukkaan elinkeinorakenteeltaan yhtenäisen alueen. Alueelle tyypillistä on voimakas kansainvälinen yhteistyö, jonka kautta luonteva toiminta-alue laajenee kattamaan niin Suomen kuin Ruotsin puoleisen Perämerenkaaren.

Instituutin toiminnassa oleellista on toimia tiiviissä vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Kemi-Tornio -alueella toimivat Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Humanistisen ammattikorkeakoulun toimintayksikkö, alueella on kahden yliopiston toimintaa ja lisäksi tehdään vielä korkeakouluyhteistyötä Ruotsin puolelle.

Kemi-Tornio alueen kehittymisedellytyksiä on Meri-Lappi Instituutin kautta edistetty nostamalla väestön osaamistasoa eri maisteri-, kandiohjelmien ja avoimen yliopisto-opetuksen avulla taloustieteissä sekä yhteiskunta- ja kasvatustieteellisillä aloilla. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa on tiiviin yritys yhteistyön avulla kehitetty erityisesti informaatioteknologian, elektroniikan, logistiikan, puutuoteteollisuuden sekä hyvinvointi- ja työelämäosaamisen toimialoja.

Korkeakoulujen yhteistyön rakenteellinen kehittäminen ja läsnäolo alueella on keskeinen kysymys. Näin saavutetaan sekä toiminnallista volyyymiä että tarjonnan monipuolisuutta, joka lisää alueen elinvoimaa ja houkuttelevuutta asuin- ja opiskelupaikkana tukien alueen kokonaisvaltaista kehitystä. Alueellisesta näkökulmasta on tärkeää, että korkeakoulujen säteilyvaikutus ulottuu mahdollisimman laajalti myös niiden campusalueiden ulkopuolelle.

Lapin yliopiston toiminnan lähtökohdat alueella ovat olleet teollisessa muotoilussa ja täydennyskoulutuksessa. Teollisen muotoilun ja sitä myötä taiteiden tiedekunnan kanssa tehtävän yhteistyön merkitys on kuitenkin pienentynyt teollisen muotoilun palvelutoiminnan

loputtua. Myös täydennyskoulutus on muuttanut luonnettaan tutkintoon johtavan koulutuksen lisääntymisen myötä. Tilalle on tullut yhteiskuntatieteiden ja taloustieteiden kasvava rooli.

Instituutin yhteistyössä taiteiden tiedekunnan kanssa olisi tulevaisuudessa löydettävä uusia avauksia esimerkiksi matkailun tai mediatieteiden kautta. Yhteistyörakenne Oulun yliopiston kanssa on alueen näkökulmasta tarkoituksenmukainen, koska yliopistojen erilaiset tiedeperustat tarjoavat monipuoliset lähtökohdat alueen kehitykselle. Kahden yliopiston alueellisesta yhteistyöstä syntyy merkittäviä synergiaetuja yliopistoille mm. yhteisissä tutkimus- ja koulutushankkeissa.

Yliopistotoimintojen konkreettinen läsnäolo alueella helpottaa myös yhteistyötä alueen yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa ja tuottaa yliopistoille sekä imagollisia että taloudellisia hyötyjä. Rahoituksellisesti suhteellisen pienet yliopistojen perusrahoitukset moninkertaistuvat kiertäessään hanketoiminnan kautta alueellisiksi kehittämis-, koulutus- ja tutkimustoiminnoiksi. Toisaalta yliopistoissa tehtävän tutkimuksen ym. hyödyt leviävät paremmin yhteiskunnan käyttöön alueellisten yksiköiden ja alueellisen hanketoiminnan kautta. Yhteistyö ammattikorkeakoulujen kanssa alueella on tarkoituksenmukaista myös taloudellisista lähtökohdista - mm. yhteisten tutkinto-ohjelmien järjestämisessä ja riittävän laajojen ja monipuolisten tutkimushankkeiden käynnistämisessä.

1.2.1.3 Aikuiskoulutus

Lapin yliopisto tarjoaa aluekehitystä tukevaa koulutusta sekä avoimen yliopisto-opetuksen että alueellisen tutkinto-opetuksen keinoin. Alueellisen koulutuksen tavoitteena on sekä pohjoisten alueiden ammatissa toimivan väestön ammattitaidon ja osaamisen parantaminen että koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen.

Ammatillisen osaamisen kannalta tärkeää on ollut, että tarjottu opetus on pyrkinyt vastaamaan alueellisiin koulutustarpeisiin ja opetus on suunniteltu ja toteutettu yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Koulutuksen seutukuntalähtöisyydellä on pyritty varmistamaan, että vaikutukset kohdistuvat suoraan alueilla oleviin aikuisopiskelijoihin ja että vaikutukset näkyvät alueille relevanttien osaamistarpeiden kehittämisessä ja vahvistumisessa. Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen puolestaan tarkoittaa tasa-arvoisuutta opiskelijan koulutustaustan, asuinpaikan ja opintojen monipuolisuuden suhteen.

Avoin yliopisto on ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa uusia, alueiden tarpeiden mukaisia opintokokonaisuuksia. Näitä ovat olleet esim. aluekehityksen, animaatio- ja pelituotannon opinnot sekä arvioinnin ja ennakoinnin opinnot ja saamenkäsityöstä muotoiluun -koulutus. **Alueellista tutkintokoulutusta** on vuoden 2006 aikana toteutettu kandidaatin tutkintoon tähtäävinä koulutusohjelmina ja tohtorinkoulutusohjelmana.

Alueellisia, tutkintoon johtavia koulutusohjelmia ovat olleet

- Koillis-Suomen yliopistollinen koulutusohjelma, jossa on ollut 15 tutkinto-opiskelijaa ja 15 avoimen yliopiston opiskelijaa. Koulutusohjelmaa on toteutettu Koillis-Suomen alueella Kuusamon, Posion, Sallan ja Taivalkosken kunnissa
- Työelämän kehittämisen koulutusohjelma. Ohjelmassa on ollut 10 tutkinto-opiskelijaa ja 15 avoimen yliopiston opiskelijaa. Kohdealueena Kemi-Tornion seutukunta
- Matkailun alan alempi tutkintokoulutus. Ohjelmassa on 29 tutkinto-opiskelijaa ja 40 avoimen yliopiston opiskelijaa. Kohdealueena Inari, Kittilä, Pello, Ranua, Salla ja Sodankylä.
- Kuusamon tohtorikoulu kasvatustieteellisellä koulutusalueella. Ohjelmassa on 17 opiskelijaa.

Toteutetut koulutusohjelmat ovat olleet toimintatavoillaan ja sisällöiltään vaihtelevia. Työelämän kehittämisen ja Koillis-Suomen yliopistollinen koulutusohjelma ovat toimineet itsenäisesti toteuttamiskaikkunnillaan. Matkailun alempaan tutkintoon johtava koulutusohjelma on toteutettu verkostomaisesti usealla eri paikkakunnalla hyödyntäen mahdollisimman paljon uusia opetusteknologisia ratkaisuja.

Ohjelmat ovat eronneet myös laajuuden suhteen: työelämän kehittämisen koulutusohjelma on tarjonnut koulutusta osaan (1/3) alemmasta tutkinnosta. Koillis-Suomessa ja verkostona toteutetut ohjelmat ovat olleet laajuudeltaan koko alemman tutkinnon mittaisia. Ohjelmat ovat olleet monitieteisiä, koulutusaloilta pääaineopintoja on suoritettu matkailuun, kasvatustieteisiin, hallintotieteisiin ja sosiologiaan. Sivuaineiden kirjo ohjelmissa on ollut vielä laajempi.

Tulevaisuudessa alueellisten ohjelmien rahoitusratkaisut ovat toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen kannalta avainasemassa. Vuoden 2007 aikana tullaan arvioimaan, mitkä nyt päättymässä olevan rakennerahastokauden aikana toteutetuista ohjelmista ovat alueellisen kysynnän, toiminnan vaikuttavuuden, taloudellisuuden sekä yliopiston perustoimintojen ja voimavarojen turvaamisen näkökulmista tarkoituksenmukaisia toimintatapoja ja malleja. Tätä arviointia hyödynnetään tulevia tutkinto-ohjelmia suunniteltaessa.

1.2.1.4 Koulutus

TYÖLLISTYMISSSELVITYKSET

Yliopiston **opiskelijapalvelut** seuraa kyselyn avulla perustutkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään valmistumisen jälkeen. Kysely tehdään n. puolen vuoden kuluttua valmistumisesta. Vuonna 2005 valmistuneista kyselyyn vastasi 289 henkilöä eli 73 % valmistuneista.

Valmistuneiden sijoittumisessa ei viime vuosina ole tapahtunut kovin suuria muutoksia. Vuonna 2005 valmistuneista 80 % oli puoli vuotta valmistumisen jälkeen töissä. Heistä 35 oli % vakituisessa työsuhteessa. Suhteessa koko valmistuneiden määrään vakituisen työpaikan oli saanut viidennes valmistuneista. Työllistyneistä kolme neljäsosaa oli työllistynyt julkiselle sektorille ja yksi neljäsosa yksityisen työnantajan palvelukseen.

Työnhakijana tai opiskelijana valmistuneista oli n. viidennes. Suurimmalla osalla työ vastasi koulutusta. Työssä käyvien työpaikoista 39 % sijaitsi Lapin läänissä, 22 % Oulun läänissä ja 39 % muualla Suomessa.

Taulukko 1. Perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen 2003-2005

	2005	2004	2003
Työssä	80%	85%	85%
- vakituinen työsuhde	35%	39%	37%
- koulutusta vastaava työ	86%	82%	84%
- työpaikka Pohjois-Suomessa	61%	61%	62%
- työnantajana julkinen sektori	72%	75%	72%
- työnantajana yksityinen	27%	25%	27%
Työnhakijana	9%	8%	4%
Opiskelu yms.	10%	7%	11%

Yliopiston **työelämä- ja rekrytointipalveluiden** viisi vuotta työmarkkinoilla – selvityksessä tarkasteltiin Lapin yliopistosta vuonna 2000 valmistuneiden sijoittumista työmarkkinoille. Kysely tehtiin syksyllä 2005. Myös tämän selvityksen mukaan valmistuneista neljä viidesosaa oli työssä. Työuran alussa työsuhteista 42 % oli määräaikaista ja 26 % vakituista. Työsuhteet olivat vakinaistuneet viiden vuoden aikana, sillä vuonna 2005 työsuhteista 22 % oli määräaikaista ja 60 % vakituista.

Työssäkäyneillä oli viiden vuoden aikana ollut keskimäärin 2,35 työnantajaa. Heistä 63 prosentilla oli ollut 1-2 työnantajaa. Monilla oli kuitenkin kokemuksia työ- ja virkasuhteiden ketjuttamisesta, sillä erillisiä työ- ja virkasuhteita oli keskimäärin 4,13 ja noin kolmasosalla vastaajista niitä oli ollut 5-10.

Työttömyyskokemuksia kyselyyn vastanneilla oli lähinnä työuran alussa. Heti valmistumisen jälkeen työttömänä työnhakijana oli 20 %, mutta syksyllä 2005 enää 2 %. Viiden vuoden aikana 41 % oli kokenut työttömyyttä. Työttömyys oli useimmilla (58,3 %) ollut kertaluonteista, keskimääräinen työttömyysaika oli 0,7 vuotta. Toistuvaistyöttömiä (46 kertaa) oli vain 5 % työttömänä olleista. Vastaavasti 59 %:lla ei ollut työurallaan lainkaan työttömyysjaksoja.

Koulutustasoaan vastaavissa tehtävissä arvioi olevansa 75 % työssäkäyvistä viisi vuotta valmistumisensa jälkeen. Heti valmistumisen jälkeen koulutustasoaan vastaavissa tehtävissä oli 64 %. Koulutusalaansa vastaavissa tehtävissä oli viisi vuotta valmistumisen jälkeen 74 % työssäkäyvistä, kun heti valmistumisen jälkeen koulutusalaansa vastaavissa tehtävissä oli 64 %.

Vertailtaessa asuinpaikan ja työpaikkojen sijaintia ennen opintojen aloittamista tilanteeseen syksyllä 2005 on Lapista muutettu etelämmäs. Opintojen alussa vastaajista asui Lapin läänissä 41 % ja viisi vuotta valmistumisen jälkeen 28 %. Vastaavasti ensimmäisistä työpaikoista 35 % sijaitsi Lapin läänissä, kun työpaikoista viisi vuotta valmistumisen jälkeen 30 % sijaitsi Lapin läänissä.

OPINTOJEN TYÖELÄMÄYHTEYDET

Lapin yliopiston työelämä- ja rekrytointipalvelujen tavoitteena on edistää Lapin yliopistosta valmistuneiden työllistymistä vahvistamalla opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden työnhakutaitoja sekä valmiuksia vastata työelämän muuttuviin kvalifikaatio- ja osaamistarpeisiin. Koulutus- ja ohjaustoiminnan tarkoituksena on työnhakutaitojen vahvistaminen, mutta opiskelijoita ja vastavalmistuneita valmennetaan kiinnittämään huomiota myös työelämävalmiuksien kehittämiseen.

Työnhakutaidoilla tarkoitetaan koko työnhakuprosessin tuntemista aina itsetuntemuksesta ja oman osaamisen tunnistamisesta sekä työelämäntuntemuksesta ja omien kiinnostuksenkohteiden löytämisestä itse työnhaussa tarvittaviin taitoihin asti. Työelämävalmiuksilla puolestaan tarkoitetaan useissa akateemisissa asiantuntija-tehtävissä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä yleisiä työelämävalmiuksia, kuten asennetta oppimiseen ja omaan persoonaan ja kokemukseen liittyviä ominaisuuksia.

Yliopiston työelämä- ja rekrytointipalvelut tekee koulutus-, työpaikkavälitys-, harjoittelu- ja tiedotusyhteistyötä tiedekuntien kanssa. Vuoden 2006 aikana rekrytointipalveluiden koulutuksiin ja yksilöohjaukseen osallistui yhteensä 631 henkilöä. Rekrytointipalveluiden kautta välitettiin 1 895 työpaikkaa ja 484 harjoittelupaikkatarjousta. Työpaikoista yli puolet oli vähintään kahden vuoden pituisia työsuhteita. Työpaikoista 70 % oli yksityisen sektorin työpaikkoja ja 70 % niistä sijaitsi muualla kuin Pohjois-Suomessa.

OPINTOJEN ANTAMAT TYÖELÄMÄVALMIUDET

Työnhakutaidoissa opiskelijoiden on katsottu tarvitsevan ohjausta ja koulutusta koko työnhakuprosessiin ja käytännön asioihin: mistä hakea työtä, miltä aloilta, miten ottaa yhteyttä, miten tehdä hakemus ja CV, miten valmistautua haastatteluun jne. Monet opiskelijat ajattelevat omaa osaamistaan ja valmiuksiaan liian kapea-alaisesti. Ohjauksissa ja koulutuksissa opiskelijoita valmennetaan laajempaan osaamisen ajatteluun ja näkökulmaan.

Uraseurantatutkimuksissa valmistuneet maisterit ovat arvioineet oman työuransa näkökulmasta tiettyjen työelämätaitojen merkitystä työssä ja miten yliopisto-opinnot ovat kyseisiä valmiuksia kehittäneet. Arviointia on tehty ns. kuiluanalyysin avulla: mitä suurempi miinusmerkkinen luku, sitä suurempi ”vaje” tai ”kuilu” kyseisen työelämävalmiuden kohdalla on.

Vastaajien mielestä yliopisto-opinnot olivat parhaiten kehittäneet kykyä itsenäiseen työskentelyyn, oman alan teoreettista osaamista, tiedonhankintataitoja sekä analyyttisen ja systemaattisen ajattelun taitoja. Nämä olivat esimerkkejä avaintaidoista, joita kyselyyn vastanneet alumnit olivat työurallaan myös tarvinneet erilaisissa työtehtävissään.

Työn asettamien vaatimusten perusteella työelämävalmiuksien tärkeysjärjestys oli kuitenkin hieman erilainen, kuin mitä opinnoissa oli karttunut. Tärkeimmiksi nousivat kyky itsenäiseen työskentelyyn, ongelmanratkaisukyky ja esiintymistaidot. Työelämäpalautteiden perusteella opintoihin olisi kaivattu enemmän mm. projektinhallintataitoja, käytännön harjoittelua sekä viestintä ja esimiestaitoja.

Taulukko 2. Yliopisto-opintojen antamat työelämävalmiudet

Ominaisuus	Merkitys työssä	Opinnot kehitti	Erotus
Esiintymiskyky	5,4	3,5	- 1,9
Oman alan tehtävien käytännön taidot	5,2	3,3	-1,9
Johtamistaidot	4,4	2,6	-1,8
Projektinhallintataidot	4,8	3,3	-1,5
Äidinkielen viestintätaidot	5,4	4,0	-1,4
Joustavuus ja sopeutumiskyky	5,3	3,9	-1,4
Ryhmätaidot ym. sosiaaliset taidot	5,4	4,1	-1,3
Luovan ajattelun taidot	5,0	3,7	-1,3
Ongelmaratkaisukyky	5,5	4,2	-1,2
Yritystoiminnan perusteiden tuntemus	3,2	2,4	-0,9
Tietotekniikan hallinta	4,8	3,8	-0,9
Tiedonhankintataidot	5,4	4,8	-0,6
Oppimiskyky	5,3	4,6	-0,6
Itsenäisen työskentelyn kyky	5,6	5,1	-0,5
Vieraiden kielten viestintätaidot	3,9	3,5	-0,4
Analyttisen, systemaattisen ajattelun taidot	4,9	4,6	-0,3
Oman alan teoreettinen osaaminen	4,5	4,9	0,4
Keskiarvo	4,9	3,9	-1,0

(Lähde: Viisi vuotta työmarkkinoilla, ura- ja työmarkkinaseuranta Lapin yliopistosta vuonna 2000 valmistuneille maistereille, Lapin yliopiston työelämä- ja rekrytointipalvelut, 2006)
Vastausten asteikko 1-6

1.2.1.5 Kansainvälinen toiminta

Lapin yliopiston kansainvälisen yhteistyö tapahtuu pääasiallisesti erillisten sopimusten, vaihto-ohjelmien ja projektien puitteissa. Lapin yliopistolla on eritasoisia yhteistyösopimuksia 39 eri maassa. Suurin osa sopimuksista on tiedekuntien itsensä hallinnoimia Sokrates-, Erasmus- ja Nordplus-sopimuksia. Lisäksi useimpien sopimusten puitteissa tehdään lähinnä projektiyhteistyötä. Lisäksi Lapin yliopistolla on monenkeskeisiä sopimuksia First-ohjelman ja north2north -ohjelman puitteissa sekä projekti- ja hankesopimuksia. Lapin yliopisto osallistuu myös aktiivisesti EU:n SOKRATES/ERASMUS- ja pohjoismaiden ministerineuvoston NORDPLUS-verkostoihin sekä NORDLYS-opiskelijavaihtoihin ja CIMO:n rahoittamaan Venäjälle suuntautuvaan FIRST-ohjelmaan.

VENÄJÄ-YHTEISTYÖ

Lapin yliopistolla on eriluonteisia sopimuksia venäläisten partnereiden kanssa, jotka ovat koko yliopiston, yksittäisten tiedekuntien ja muiden yksikköjen sekä tutkijoiden ja professorien tekemiä. Sopimukset ovat yleisluontoisia yhteistyön puitesopimuksia tai konkreettista toimintaa, kuten esim. opiskelijavaihtoa tai yksittäistä hanketta, koskevia. Sopimukset ovat opetusta ja tutkimusta sekä tietopalveluja koskevia, mutta myös yliopiston hallinnon ja yleistöiminnan kehittämiseen tähtäviä sekä yleistä sosiaalista, taloudellista ja kulturellista kehitystä edistäviä.

Sopimusten puitteissa on tehty monipuolista toimintaa eri yksikköjen ja tutkijoiden välillä. 1990-luvulla yhteistyö oli enemmänkin tutustumiskäyntejä ja erilaisia markkinatalouden ja oikeusvaltion perusteita valottavia kursseja ja 2000-luvun alussa opetuksen ja hallinnon kehittämishankkeita. 2000-luvun puolivälistä yhteistyösopimuksia on hyödynnetty mm. FIRST-verkoston muodostamiseen opettaja- ja opiskelijavaihdon systematisoimiseksi. Tämän vaihdon systemaattisen lisäämisen sekä alueellisen ja alakohtaisen laajentamisen ohella huomiota kiinnitetään tutkimustyön kehittämiseen, kuten esim. jatko-opiskelijoiden yhteistyöohjelmiin.

Lapin yliopisto on sekä tutkimusstrategiassaan että kansainvälisessä toimintasuunnitelmassaan määritellyt pohjoiset alueet ja Barentsin alueen sekä arktiset alueet ensisijaisiksi opetus- ja tutkimusyhteistyön kohteiksi niin sisällöllisesti kuin toiminnallisestikin. Tämän strategian mukaisesti toiminnan painopiste yhteistyössä venäläisten partnereiden kanssa on Luoteis-Venäjä ja muut Venäjän pohjoiset ja arktiset alueet. Yhteistyökumppanit eivät ole yksin näiltä alueilta vaan esim. Moskovasta pohjoisen alueen kysymyksiin omaa opetus- ja tutkimustoimintaansa fokuoivat laitokset.

Yhteistyötä suunniteltaessa alueellisten kriteerien lisäksi huomioon on otettava myös venäläisten yliopistojen taso tutkimuksellisista näkökulmista. Luoteis-Venäjällä ja erityisesti Lapin yliopiston ensisijaisella toiminta-alueella (Barents) yliopistot ovat hyvin heikkoja tieteelliseltä tasoltaan. Ne eivät voi edes muodollisesti antaa ylempää yliopistokoulutusta, sillä niissä ei ole väitöksille välttämättömiä tieteellisiä neuvostoja eikä monia väitöskirjatyön ohjaajaksi kelpuutettua professoria.

Tämän vuoksi Lapin yliopisto on esim. oikeustieteiden alalla etsinyt sellaisia yhteistyöpartnereita Moskovasta, jotka ovat valmiita tukemaan Lapin yliopiston Luoteis-Venäjän alueen yhteistyöyliopistoja jatko-opiskelijoiden tutkimuksen ohjaamisessa myös muodolliset seikat huomioon ottaen. Esim. Ural State Law Academy ja Venäjän tiedeakatemian valtio- ja oikeuslaitos ovat valmiit tällaiseen yhteistyöhön.

Eniten potentiaalia yhteistyölle on taiteiden ja oikeustieteiden aloilla. Pohjoisten alueiden yhteiskunnallisiin, esim. talous-, kulttuuri- ja oikeuskysymyksiin liittyvälle tutkimukselle ja opetukselle Venäjällä on selvä tilaus. Myös muut kuin pohjoiset laitokset Venäjällä ovat erittäin kiinnostuneita yhteistyöstä.

LY pyrkii olemaan erityisasiantuntija pohjoisen ja arktisen alueen ongelmissa, mikä pitää sisällään nimenomaan myös Venäjän asioiden moninaisen asiantuntijuuden. Näin ollen Venäjä-yhteistyö on erittäin tärkeä LY:n koko kansainvälistä toimintaa ajatellen. Venäjä-yhteistyöllä vahvistetaan LY:n erityisasiantuntemusta pohjoisen ongelmien tunnistamisessa ja ymmärtämisessä ja pohjoisessa tiedonvälittämisessä sekä lisätään näiden erityisongelmien hallintavalmiuksia Venäjällä.

Lapin yliopistossa laadittiin vuonna 2004 suunnitelma Venäjälle ja lähialueille suuntautuvista toimenpiteistä. Suunnitelmassa määritellään keskeiset painopistealueet ja toimenpiteet, Venäjä-yhteistyön teemat, ongelmat ja lähtökohdat, sekä määritellään toimintojen strategia. Venäjä-toimintojen toteuttamisorganisaatioksi perustettiin erillislaitos, Lapin yliopiston Venäjä-keskus, jossa työskentelee useiden alojen ja tiedekuntien tutkijoita.

Myös Lapin yliopiston kansainvälisyysstrategiassa 1998-2010, on useita mainintoja Venäjästä, Barentsin alueesta, Luoteis-Venäjästä, Venäjän pohjoisista alueista jne. niin tutkimuksen kohteena kuin tutkimusyhteistyöfoorumina kv-verkoston ja muiden yhteistyömuotojen puitteissa. Lapin yliopiston vahvuuksina Venäjä-tutkimuksen kehittämisessä on tiedekuntien välinen yhteistyö ja monitieteinen tutkimus. Venäjä-tutkimus on yksi useita tiedekuntia kiinnostavista tutkimusalueista.

CROSS BORDER UNIVERSITY

Lapin yliopisto on yhdessä Oulun yliopiston kanssa käynnistänyt pohjoisen CBU:n kehittelyn: Finnish-Russian Barents Cross Border University (BCBU). Lapin yliopisto pitää Cross Border University -hanketta erittäin tärkeänä. CBU -toiminta tuo uuden toimintarakenteen, joka mahdollistaa hanketoiminnan kautta syntyneen ja yksittäisten tutkijoiden kansainvälisessä toiminnassaan luoman yhteistyön syventämisen ja systematisoimisen palvelemaan kansainvälisen tutkintokoulutuksen järjestämistä.

Lapin ja Oulun yliopistojen priorisointialueilla eli Luoteis-Venäjällä CBU on erittäin hyvä keino saada myös venäläiset alueen yliopistot yhteistyöhön keskenään ja täydentämään toisiaan sisällöllisten opetusresurssien osalta. Myös kansainvälisen yhteistyön tekemisen taitojen kehittämisen kannalta tämä on hyvä metodi. Erittäin tärkeätä CBU-yhteistyö on eurooppalaisten korkeakoulustandardien omaksumisen kannalta. Sekä suomalaisille että venäläisille korkeakouluille CBU- toiminta on tehokas tapa opiskella kansainvälisten maisteriohjelmien tekemistä ruohonjuuritasolla.

FINNBARENTS-YKSIKKÖ

Finnbarents-hanketukiyksikkö on yhteistyöprojekti, joka aloitettiin Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa 1.4.2003. Finnbarents hanketukiyksikön on tarkoitus vahvistaa edelleen yhteistyötä ja osaamista ulkopuolisen rahoituksen, erityisesti EU-rahoituksen turvin tehtävän projektitoiminnan saralla. Toiminnan maantieteellisenä painopistealueena on Luoteis-Venäjä. Alue on saanut erityisroolin pohjoisen ulottuvuuden rajauksissa lähinnä sen mittaamattomien luonnonvarojen ja samanaikaisesti olemassa olevien ympäristöongelmien tiedostamisen vuoksi.

Finnbarentsin toiminta voidaan jakaa kahteen osa-alueeseen, josta ensimmäisenä on täysin yksikön ulkopuolisille tahoille toteutettavat konsultointi ja tietopalvelut ja toisena on omistajaorganisaatioille tehtävät konsultointi ja hanketoiminnan tukipalvelut. Finnbarentsin toiminnalla luodaan tukiverkosto, joka kattaa sekä Lapin että Murmanskin alueet. Tätä toteutetaan jatkuvasti täydentämällä tietokantaa, joka sisältää molempien alueiden toimijoiden sekä julkisten ja yksityisten organisaatioiden referenssi- ja osaamistiedot sekä ansioluettelot. Tietokannan avulla Finnbarents tuo esille alueellista tietotaitoa Pohjoisen Ulottuvuuden ja Venäjä-osaamisen toiminta-alueilla.

Alueellisen kehittämisen lisäksi Finnbarents on mukana myös monissa kansainvälisissä hankkeissa, joita rahoitetaan mm. Interreg IIIA Pohjoinen- ja TACIS -ohjelmista sekä ulkoministeriön lähialuerahoituksella. Finnbarentsilla on ollut mukana mm. sosiaali- ja terveysalan, ympäristöalan, tekniikan, matkailun ja raja-alueyhteistyön kansainvälisissä hankkeissa.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus

1.3.1.1 Rahoitus

Yliopiston varsinaista budjettirahoitusta täydentävän rahoituksen osuus on vähintään 30% yliopiston kokonaisrahoituksesta

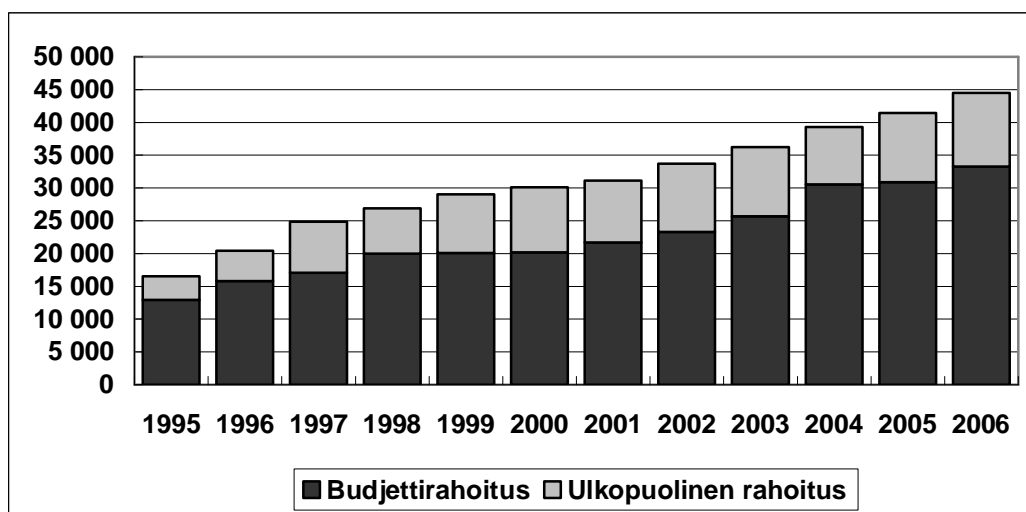
Yliopiston kokonaismenot ilman harjoittelukoulua olivat 44,5 M€ vuonna 2006. Menot kasvoivat 7,4 % vuodesta 2005. Budjettirahoituksella menoista katettiin 33,3 M€ (75 %) ja ulkopuolisella rahoituksella 11,2 M€ (25 %). Budjettirahoituksen ja ulkopuolisen rahoituksen osuudet eivät vuonna 2006 muuttuneet vuoteen 2005 verrattuna. Budjettirahoituksen käyttö kasvoi 7,7 % ja ulkopuolisen rahoituksen käyttö 6,4 % vuonna 2006 edellisvuoteen verrattuna.

Koko yliopistolaitoksen menoista budjettirahoituksen osuus oli 65 % ja ulkopuolisen rahoituksen 35 % vuonna 2006. Yliopistojen yhteenlaskettu kokonaisrahoitus kasvoi kolme prosenttia vuonna 2006 vuoteen 2005 verrattuna. Budjettirahoituksen käyttö kasvoi 4,4 % ja ulkopuolisen rahoituksen käyttö 0,5 %.

Yliopiston *budjettirahoitteisista* menoista 64 % on henkilöstömenoja, tilakustannuksia 19 % ja muita toimintamenoja 15 %. Eri menolajien osuudet vastaavat koko yliopistolaitoksen budjettirahoitteisten menojen rakennetta. Lapin yliopiston budjettirahoitteisista menoista tilakustannukset kaksinkertaistuivat vuonna 2006 edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstökustannukset kasvoivat neljä prosenttia ja muut toimintamenot kaksi prosenttia. Kaikkiaan yliopistoissa henkilöstömenot kasvoivat 3,3% ja tilakustannukset neljä prosenttia. Muut toimintamenot kasvoivat 9,6 % vuonna 2006 edelliseen vuoteen verrattuna.

Ulkopuolisen rahoituksen käytössä Lapin yliopistossa korostuu EU-rahoitus. Sen osuus ulkopuolisesta rahoituksesta oli 53 % vuonna 2006. Osuus nousi selvästi edellisvuodesta, jolloin EU-rahoituksen osuus yliopiston ulkopuolisen rahoituksen käytöstä oli 45 %. Koko yliopistolaitoksen ulkopuolisen rahoituksen käytöstä EU-rahoituksen osuus oli vain 13 % vuonna 2006. Vastaavasti Suomen Akatemian, kotimaisen yritysrahoituksen ja TEKES:n rahoituksen osuus on Lapin yliopistossa pienempi kuin yliopistoissa keskimäärin.

Kuva 2. Rahoitusmenot 1996-2006

Taulukko 3. Täydentävän rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	23,1	19,3	19,5
Yliopistot yht.	14,4	14,8	15,5
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	9,2	10,8	13,9
Yliopistot yht.	18,9	19,5	20,7
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	30,2	26,6	31,7
Yliopistot yht.	31,5	31,9	32,2
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	23,5	27,9	27,7
TaiK	17,5	19,0	18,6
<u>Yhteensä</u>			
Lay	25,2	25,5	22,4
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	34,6	35,5	35,8

*) sis. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan rahoitusmenot

Taulukko 4. Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €) 2004-2006

<u>Menolaji</u>	2006	%	2005	%	2004	%
<u>Henkilöstömenot</u>						
Lay	21 317	64	20 473	68	19 619	66
Yliopistot yht.	840 908	64	813 468	64	789 174	64
<u>Muut toimintamenot</u>						
Lay	5 574	17	5 460	18	5 815	20
Yliopistot yht.	204 406	15	186 445	15	189 686	15
<u>Tilakustannukset</u>						
Lay	6 386	19	4 204	14	4 268	14
Yliopistot yht.	272 355	21	261 989	21	256 034	21
Yhteensä	33 278		30 137		29 702	
Yliopistot yht.	1 317 210		1 261 902		1 234 894	

Taulukko 5. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin (1 000 €) 2004-2006

<u>Rahoituslähde</u>	2006	%	2005	%	2004	%
<u>EU**)</u>						
Lay	5 904	53	4 666	45	3 221	37
Yliopistot yht.	89 831	13	80 331	12	73 689	11
<u>Muu kotimainen*)</u>						
Lay	3 815	34	3 915	38	3 607	42
Yliopistot yht.	277 626	40	269 136	39	258 332	37
<u>Suomen Akatemia</u>						
Lay	1 088	10	1 113	11	1 140	13
Yliopistot yht.	126 398	18	128 012	18	144 482	21
<u>Kotimainen yritys</u>						
Lay	112	1	334	3	367	4
Yliopistot yht.	96 807	14	110 628	16	100 196	15
<u>TEKES</u>						
Lay	243	1	232	2	142	2
Yliopistot yht.	87 213	13	86 492	12	91 339	13
<u>Muu ulkomainen***)</u>						
Lay	67	1	95	1	174	2
Yliopistot yht.	11 626	2	11 357	2	11 878	2
<u>Ulkomainen yritys</u>						
Lay	0	0	0	0	0	0
Yliopistot yht.	8 022	1	8 224	1	10 095	1
Yhteensä	11 228		10 335		8 651	
Yliopistot yht.	697 523		694 180		690 011	

1.3.1.2 Kustannukset

Lapin yliopiston kokonaiskustannukset olivat 45,3 M€ vuonna 2006. Kustannukset kasvoivat 8,6 % vuodesta 2005. Kustannuksista 41 % oli perustutkintokoulutuksen kustannuksia. Perustutkintokoulutuksen osuus kokonaiskustannuksista on Lapin yliopistossa viime vuosina hieman pienentynyt, mutta on silti edelleen valtakunnallista tasoa suurempi. Lapin yliopistossa tutkimuksen osuus kokonaiskustannuksista on viidennes, kun yliopistoissa yhteensä tutkimuksen osuus kokonaiskustannuksista on 30 %. Vastaavasti yhteiskunnalliseen palvelutoimintaan Lapin yliopistossa käytetään valtakunnallista tasoa korkeampi osuus kustannuksista. Suurimmalta osalta tämä selittyy yliopiston Arktisen keskuksen toiminnasta valtakunnallisena laitoksena.

Taulukko 6. Tulosalueittaiset kustannukset 2004-2006 (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

Tulosalue	2006	%	2005	%	2004	%
<u>Perustutkintokoulutus</u>						
Lay	18 462	41	17 862	43	18 423	47
Yliopistot yht.	663 915	33	620 462	31	604 262	31
<u>Tutkimus</u>						
Lay	9 341	21	8 767	21	5 685	14
Yliopistot yht.	603 834	30	583 063	30	543 649	28
<u>Yht.kunn.palv.toim.</u>						
Lay	8 326	18	6 341	15	5 250	13
Yliopistot yht.	201 104	10	210 875	11	208 204	11
<u>Jatkotutkintokoulutus</u>						
Lay	5 086	11	5 791	14	7 071	18
Yliopistot yht.	438 546	22	436 955	22	446 578	23
<u>Aikuiskoulutus</u>						
Lay	3 693	8	2 523	6	2 490	6
Yliopistot yht.	122 112	6	115 994	6	124 085	6
<u>Taiteellinen toiminta</u>						
Lay	393	1	379	1	511	1
Yliopistot yht.	7 893	0	7 167	0	6 132	0
<u>Yhteensä</u>						
Lay	45 265		41 663		39 430	
Yliopistot yht.	2 037 404		1 974 516		1 932 910	

Perustutkintojen kustannukset on laskettu jakamalla perustutkintokoulutuksen tulosalueen viiden vuoden keskimääräiset kokonaiskustannukset perustutkintojen kolmen vuoden keskimääräisellä lukumäärällä. **Tohtorin tutkintojen kustannukset** on puolestaan laskettu jakamalla jatkotutkintokoulutuksen tulosalueen neljän vuoden keskimääräiset kokonaisrahoitteiset kustannukset ao. vuoden tohtorin tutkintojen määrällä.

Lapin yliopistossa yhden ylemmän korkeakoulututkinnon kustannukset olivat 45 700 euroa vuonna 2006. Tutkinnon "hinta" on tutkintomäärien noustessa hieman laskenut viime vuosina ja laskenut valtakunnallisen keskiarvon alle kaikki koulutusalat huomioiden. Koulutusaloittain Lapin yliopistossa suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen kustannukset ovat kasvatustieteellistä koulutusala lukuunottamatta hieman valtakunnallista tasoa "kalliimpia".

Tohtorin tutkinnon kustannukset Lapin yliopistossa ovat viime vuosina nousseet selvästi. Vuonna 2006 yhden tohtorin tutkinnon kustannukset olivat 362 600 euroa, mikä on lähes 40 % enemmän kuin vuonna 2004. Samalla Lapin yliopistossa suoritettujen tohtorin tutkintojen kustannukset ovat nousseet suuremmiksi kuin yliopistojen yhteenlasketut kaikkien koulutusalojen tohtorin tutkintojen kustannukset.

Taulukko 7. Perustutkintojen kustannukset 2004-2006 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus)

<u>Koulutusala</u>	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	36 200	35 400	38 700
Yliopistot yht.	40 400	39 000	37 700
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	28 900	25 700	22 400
Yliopistot yht.	25 300	22 900	20 300
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	47 400	44 900	43 100
Yliopistot yht.	32 700	31 000	29 500
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	81 000	98 200	100 600
TaiK	105 900	111 100	109 000
<u>Yhteensä</u>			
Lay	45 700	46 000	47 000
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	47 200	46 100	45 000

Taulukko 8. Tohtorin tutkintojen kustannukset 2004-2006 koulutusaloittain (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

<u>Koulutusala</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	124	147	79
Yliopistot yht.	196	168	170
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	563	287	539
Yliopistot yht.	360	431	270
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	462	358	297
Yliopistot yht.	239	184	205
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	1 267	607	1 055
TaiK	307	274	338
<u>Yhteensä</u>			
Lay	363	303	261
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	308	293	284

*)sis. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnassa suoritettut tutkinnot

Taulukko 9. Kustannukset/perustutkintotasolla suoritettut opintopisteet 2004-2006

<u>Koulutusala</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Kasvatustiede	163	160	170
Oikeustiede	120	111	100
Yhteiskuntatiede*)	183	167	184
Taideteollinen	234	222	255
Yhteensä	142	136	144

*) sis. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan tiedot

1.3.2 Toiminnan tuottavuus

1.3.2.1 Tutkimus, tutkijakoulutus ja taiteellinen toiminta

Lapin yliopiston tieteellinen julkaisutoiminta on viime vuosina kehittynyt myönteisesti. Yhteiskuntatieteellistä koulutusala lukuunottamatta kaikilla koulutusaloilla opetus- ja tutkimushenkilökunnan määrään suhteutetut julkaisumäärät ovat nousseet vähintään koulutusalojen keskiarvojen tasolle. Henkilötyövuosiin suhteutettuna yliopistojen tieteellisen julkaisutoiminnan tuottavuus on viime vuosina pysynyt ennallaan.

Taulukko 10. Tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunta (htv, kokonaisrahoitus) 2003-2005

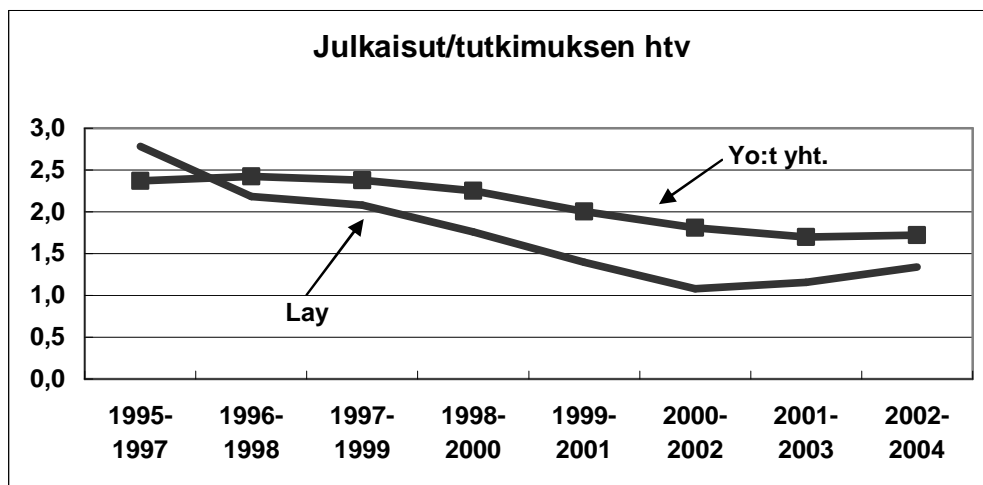
Koulutusala	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	2,1	0,6	1,0
Koulutusala yht.	1,2	1,1	0,9
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	1,8	1,4	1,1
Koulutusala yht.	1,9	2,1	1,4
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay	0,8	0,8	0,7
Koulutusala yht.	1,8	1,9	1,7
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	0,7	0,3	0,4
TaiK	0,4	0,4	0,4
<u>Yhteensä</u>			
Lay	1,3	0,9	0,8
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	1,8	1,8	1,7

(Vuoden 2006 julkaisutiedot ilmoitettava KOTA-tietokantaan 13.4.2007 mennessä)

Opetusministeriön *bibliometriikkahankkeessa* yliopistojen tieteellisen julkaisutoiminnan tuottavuutta tarkasteltiin jakamalla julkaisujen määrä tutkimukseen käytettyjen henkilötyövuosien määrällä. Tutkimukseen käytetyt henkilötyövuodet on saatu Tilastokeskuksen työaikatutkimuksen tiedoista. Selvityksessä on myös huomioitu tutkimustyövuosien ja niillä aikaansaatu julkaisujen välinen viive vertaamalla julkaisuja kolme vuotta aikaisempiin työvuositietoihin. Sekä julkaisut että työvuodet on laskettu kolmen vuoden keskiarvoina.

Tämän selvityksen mukaan yliopistojen tieteellisen julkaisutoiminnan tuottavuus on laskenut 1990-luvun lopulta lähtien. Lapin yliopiston julkaisutoiminnan tuottavuus laski samana aikana jopa yleistä trendiä enemmän aina 2000-luvun alkuun, josta lähtien Lapin yliopiston julkaisutoiminnan tuottavuus on parantunut.

Kuva 3. Yliopistojen tieteellisen julkaisu toiminnan tuottavuus 1995-2004. (Julkaisut/tutkimustyövuodet)

TUTKIJAKOULUTUS

Lapin yliopistossa valmistui 0,3 tohtorin tutkintoa yhtä professorin henkilötyövuotta kohden vuonna 2006. Kaikki koulutusalat huomioiden yliopistojen vastaava suhdeluku oli 0,6 tohtoria vuonna 2006. Oman koulutusalaansa keskiarvon saavutti tai ylitti Lapin yliopiston koulutusaloista vain kasvatustieteellinen koulutusala, josta vuonna 2006 valmistui yksi tohtori yhtä professorin henkilötyövuotta kohden vuonna 2006. Kasvatustieteellisen koulutusalan vastaava valtakunnallinen suhdeluku 0,6.

Jatko-opiskelijoiden määrän suhteutettuna Lapin yliopiston tohtorikoulutus on yhtä tehokasta kuin yliopistoissa keskimäärin. Lapin yliopistossa yhtä tohtorintutkintoa kohden oli 18,9 jatkotutkinto-opiskelijaa, kun yliopistoista yhteensä valmistui keskimäärin yksi tohtori 15,6 jatkotutkinto-opiskelijaa kohden vuonna 2006. Lapin yliopisto myös pyrkii jatko-opiskelijoiden rekrytoinnilla ja opintojen systemaattisella suunnittelulla ja ohjauksella mahdollistamaan jatko-opintojen sujuvan etenemisen ja kasvattamaan nimenomaan aktiivisten jatko-opiskelijoidensa määrää.

Kasvatustieteiden tuloksekas tohtorinkoulutus näkyi myös tohtorintutkintoja jatko-opiskelijoiden määrään verrattaessa. Lapin yliopiston kasvatustieteellisellä koulutusosalalla "tarvittiin" 9,8 jatkotutkinto-opiskelijaa yhtä tohtorin tutkintoa kohden, kun koko kasvatustieteellisellä koulutusosalalla yhteen tohtorin tutkintoon "tarvittiin" 19,8 jatkotutkinto-opiskelijaa vuonna 2006.

Taulukko 11. Tohtorin tutkinnot/professorit (htv) 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	1,0	0,8	1,1
Koulutusala yht.	0,6	0,6	0,6
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,1	0,2	0,1
Koulutusala yht.	0,3	0,2	0,3
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	0,3	0,4	0,4
Koulutusala yht.	0,5	0,6	0,5
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	0,1	0,2	0,1
TaiK	0,2	0,3	0,2
<u>Yhteensä</u>			
Lay	0,3	0,3	0,4
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	0,6	0,6	0,6

*)sis. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnassa suoritettut tohtorintutkinnot

Taulukko 12. Jatkotutkinto-opiskelijat/tohtorin tutkinnot 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	9,6	14,5	9,8
Koulutusala yht.	19,8	19,1	19,8
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	26,5	18,3	43,5
Koulutusala yht.	36,1	44,7	30,0
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	25,6	26,7	22,8
Koulutusala yht.	24,3	19,8	23,9
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	44,0	24,0	45,0
TaiK	22,2	17,2	23,1
<u>Yhteensä</u>			
Lay	18,9	20,4	19,9
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	15,6	15,6	15,8

*) Sis. kauppatieteellisen alan jatko-opiskelijat

1.3.2.2 Perustutkintokoulutus

Lapin yliopistoon on valittu uusia opiskelijoita opetushenkilökunnan henkilötyövuosiin verrattuna enemmän kuin yliopistoissa keskimäärin. Vuonna 2006 Lapin yliopistoon tuli 3,2 uutta opiskelijaa yhtä opetushenkilökunnan henkilötyövuotta kohden. Vastaava suhdeluku yliopistoissa yhteensä oli 2,4.

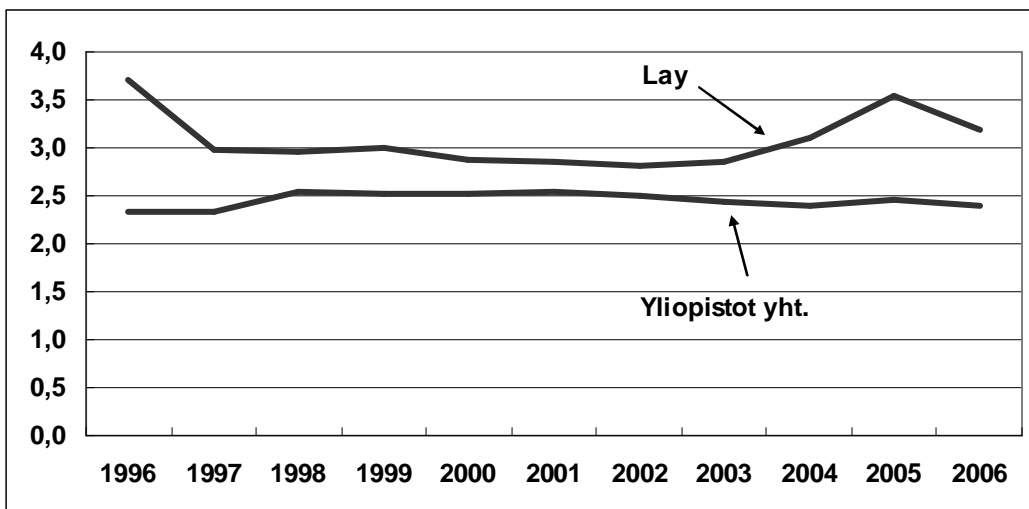
Täysipäiväisiä opiskelijoita opetushenkilökunnan tekemiä henkilötyövuosia kohden laskettuna on Lapin yliopistossa hieman valtakunnallista keskiarvoa enemmän. Vuonna 2005 Lapin yliopistossa oli 16 täysipäiväistä opiskelijaa yhtä opettajan henkilötyövuotta kohden. Vastaava valtakunnallinen suhdeluku oli 14.

Koulutusaloista ero oli merkittävin taideteollisella koulutusosalalla. Lapin yliopistossa oli 13,7 täysipäiväistä opiskelijaa yhtä opettajan henkilötyövuotta kohden, kun Taideteollisessa korkeakoulussa yhtä opettajan henkilötyövuotta kohden opiskelijoita oli 8,3. Muilla koulutusaloilla Lapin yliopiston opiskelija/opettaja –suhdeluvut eivät juuri poikenneet valtakunnallisista keskiarvoista.

Täysipäiväinen opiskelijamäärä on laskennallinen opiskelijamääräluku (FTE, full time equivalent), jossa otetaan huomioon opiskelijan läsnäolo, opintasuoritusten määrä ja opintojen aloitus. Laskenta tehdään määrittelemällä opiskelijan läsnäolon ja opintasuoritusten perusteella tämän poissaolo, osa- tai kokoaikaisuus. Opiskelija voi laskennassa tulla tilastoiduksi arvoilla 0, 0,5 ja 1.

- FTE 0: poissaolevat opiskelijat.
- FTE 0,5: läsnäolevat, ennen tilastovuotta aloittaneet alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat, jotka ovat edellisellä lukukaudella suorittaneet alle 30 opintopistettä (2003-04 tiedoissa alle 20 opintoviikkoa).
- FTE 1: läsnäolevat, ennen tilastovuotta aloittaneet alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat, jotka ovat edellisellä lukukaudella suorittaneet 30 opintopistettä tai enemmän (2003-04 tiedoissa 20 opintoviikkoa tai enemmän). Uudet, tilastovuonna aloittaneet ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon opiskelijat.

Kuva 4. Uudet perustutkinto-opiskelijat/opetushenkilökunta (htv:t, kokonaisrahoitus) 1996-2006

Taulukko 13. Täysipäiväiset opiskelijat/opetushenkilökunta (htv:t, budjettirahoitus) 2003-2005

(Tiedot vuoden 2006 täysipäiväisistä opiskelijoista eivät vielä käytettävissä)

Koulutusala	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	13,8	14,2	13,6
Koulutusala yht.	12,4	12,2	12,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	19,6	18,1	15,7
Koulutusala yht.	21,1	19,7	19,9
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	18,9	17,6	18,9
Koulutusala yht.	19,5	18,4	17,5
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	13,7	13,1	12,8
TaiK	8,3	7,8	6,8
Yhteensä (kaikki ka:t)			
Lay	16,0	15,2	15,7
Yliopistot yht.	14,0	13,4	13,1

*) Sisältää kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan opiskelijat

Lapin yliopistossa suoritettiin 1,8 ylempää korkeakoulututkintoa yhtä opetushenkilöstön tekemää henkilötyövuotta kohden vuonna 2006. Luvussa ovat mukana Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot. Suhdeluku on hieman valtakunnallista keskiarvoa parempi, sillä kaikki koulutusalat huomioiden vuonna 2006 yliopistoissa suoritettiin 1,6 ylempää korkeakoulututkintoa opettajan henkilötyövuotta kohden.

Koulutusalaansa valtakunnallista keskiarvoa enemmän tutkintoja opetushenkilöstön henkilötyövuotta kohden suoritettiin Lapin yliopistossa kasvatustieteissä ja taideteollisella koulutusalaalla. Kasvatustieteissä Lapin yliopistosta valmistui 2,5 ja taideteollisella koulutusalaalla 1,5 tutkintoa opettajan henkilötyövuotta kohden vuonna 2006 valtakunnallisen suhdeluvun oltua kasvatustieteissä 2,0 ja Taideteollisen korkeakoulun 1,1.

Taulukko 14. Ylemmät korkeakoulututkinnot/opetushenkilöstö (kokonaisrahoitus, htv) 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	2,5	2,7	2,0
Koulutusala yht.	2,0	1,9	1,9
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	2,3	2,7	2,8
Koulutusala yht.	2,4	2,7	2,8
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka. *)</u>			
Lay	1,8	1,8	2,0
Koulutusala yht.	2,1	2,0	2,0
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	1,5	1,2	1,4
TaiK	1,1	1,0	1,2
<u>Yhteensä (kaikki ka:t)</u>			
Lay*)	1,8	1,9	1,8
Yliopistot yht.	1,6	1,5	1,5

*)sisältää Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot

Opintopisteitä Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat suorittivat keskimäärin 33 opiskelijaa kohden vuonna 2006. Yhtä opettajan henkilötyövuotta kohden Lapin yliopistossa suoritettiin 665 opintopisteitä vuonna 2006. Suhdeluku on viime vuosina ollut varsin vakaa niin yliopisto- kuin koulutusalasatasollakin. Eniten opintopisteitä opettajan henkilötyövuotta kohden on suoritettu oikeustieteissä ja vähiten taiteiden tiedekunnassa.

Taulukko 15. Suoritetut opintopisteet/läsnä olevat opiskelijat 2004-2006 koulutusaloittain

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	41	44	54
Oikeustiede	36	39	50
Yhteiskuntatiede *)	30	33	37
Taideteollinen	30	33	35
Yhteensä	33	37	42

*)Sisältää Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan opintopisteet

Taulukko 16. Suoritetut opintopisteet/opetushenkilöstön htv:t, kokonaisrahoitus 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	628	672	653
Oikeustiede	833	796	878
Yhteiskuntatiede *)	736	722	677
Taideteollinen	494	536	516
Yhteensä	665	676	667

*) Sisältää Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan opintopisteet

Lapin yliopistossa suoritti vuonna 2006 ylemmän korkeakoulututkinnon 76 % viisi vuotta aiemmin opiskelunsa aloittaneiden määrään verrattuna. Opetuksen läpäisyprosentti on tasaisesti noussut tulossopimuskauden 2004-2006 aikana, sillä sopimuskauden alkaessa, eli vuoden 2003 lopussa, läpäisyprosentti oli 67. Myös koulutusaloittain läpäisyprosentit vastaavat hyvin koulutusalojensa valtakunnallisia keskiarvoja.

Tavoiteajassa, eli korkeintaan viidessä vuodessa, suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus suoritetuista tutkinnoista on tulossopimuskauden aikana pysynyt 60 prosentin tuntumassa. Kasvatustieteellisellä koulutusalueella tavoiteajassa suoritettujen tutkintojen osuus on ollut suurin, yli 70 %. Kauppatieteissä ja taideteollisella koulutusalueella tavoiteajassa on suoritettu noin 40 % tutkinnoista.

Taulukko 17. Perustutkinto-opetuksen läpäisyprosentti 2004-2006

(Tutkinnon suorittaneet/viisi vuotta aiemmin aloittaneet)

(Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot sisällytetty yhteiskuntatieteelliselle koulutusalueelle ja tutkintojen yhteismäärään)

Koulutusala	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	90	104	72
Koulutusala yht.	97	100	99
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	71	86	94
Koulutusala yht.	74	80	92
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay	73	58	59
Koulutusala yht.	70	69	74
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	67	49	62
TaiK	139	133	155
<u>Yhteensä</u>			
Lay	76	72	69
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	67	68	69

Taulukko 18. Tavoiteajassa (5 vuotta, nettoaika) suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen osuus koulutusaloittain 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	77	72	77
Oikeustiede	55	65	53
Yhteiskuntatiede	49	63	63
Kauppatiede	39	31	62
Taideteollinen	41	49	34
Yhteensä	57	63	58

Uusien opiskelijoiden osuus kaikista perustutkinto-opiskelijoista oli Lapin yliopistossa 16,1 % vuonna 2006. Osuus on hieman valtakunnallista keskiarvoa suurempi, sillä kaikkiaan yliopistoissa kaikki koulutusalat huomioiden uusien opiskelijoiden osuus oli 13,2 % opiskelijoista. Koulutusalojen väliset erot ovat myös varsin vähäiset.

Taulukko 19. Uudet opiskelijat/perustutkinto-opiskelijat (%) 2004-2006

(Sis. alemmaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat)

Koulutusala	2006	2005	2004
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	17,0	13,3	17,5
Koulutusala yht.	15,5	15,7	16,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	14,5	19,4	16,0
Koulutusala yht.	12,5	13,7	12,6
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay	17,1	20,9	15,1
Koulutusala yht.	12,8	13,3	13,7
<u>Kauppätieteellinen ka.</u>			
Lay	17,2	23,3	33,7
Koulutusala yht.	12,8	14,6	14,1
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	14,9	13,4	12,7
TaiK	14,8	16,1	8,7
<u>Yhteensä</u>			
Lay	16,1	17,7	13,8
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	13,2	13,8	13,7

1.3.2.3 Kansainvälinen toiminta

PERUSTUTKINTOKOULUTUS

Lapin yliopistosta lähti yli kolme kuukautta kestävään kansainväliseen opiskelijavaihtoon 37 perustutkinto-opiskelijaa tuhanta läsnä olevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa kohden vuonna 2006. Suhdeluku oli hieman vuotta 2005 pienempi, vaikka vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden absoluuttinen määrä hieman kasvoikin. Lapin yliopisto on opiskelijavaihdossaan selvä nettotuojaja, sillä vaihtoon saapuneita ulkomaalaisia opiskelijoita oli 52 läsnä olevaksi ilmoittanutta tuhanta perustutkinto-opiskelijaa kohden.

Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli 3,1 % Lapin yliopiston täysipäiväisistä opiskelijoista vuonna 2005. Suhteellisesti eniten heitä oli taideteollisella ja yhteiskuntatieteellisellä (sis. kauppätieteellisen koulutusalan) koulutusosalalla. Taideteollisella koulutusosalalla ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli 4,7 % ja yhteiskuntatieteellisellä koulutusosalalla 4,6 % näiden alojen täysipäiväisistä opiskelijoista.

Vieraskielisissä opintojaksoissa Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat suorittivat 2 275 opintopistettä tuhatta läsnä olevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa kohden vuonna 2006. Määrä kasvoi yli tuhannella opintopisteellä vuodesta 2005, mutta jäi vielä tuhat opintopistettä vuoden 2004 opintopistemäärästä.

Taulukko 20. Yli 3 kk:n kansainväliseen vaihtoon lähteneet ja saapuneet perustutkinto-opiskelijat/ tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta opiskelijaa 2004-2006

Vuosi	Lähteneet	Saapuneet
2004	32	58
2005	40	58
2006	37	52

Taulukko 21. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat/täysipäiväiset opiskelijat (%) 2003-2005
(Vuoden 2006 täysipäiväisten opiskelijoiden määrä ei vielä tiedossa)

Koulutusala	2005	2004	2003
Kasvatustiede	0,8	1,8	0,9
Oikeustiede	1,2	1,5	0,6
Yhteiskuntatiede*)	4,6	4,9	2,2
Taiteet	4,7	3,0	2,3
Yhteensä	3,1	3,1	1,6

*)sis. Kaupan ja matkailun tiedekunnan opiskelijat

Taulukko 22. Perustutkinto-opiskelijoiden vieraskielisissä opintojaksoissa suorittamat opintopisteet/tuhat läsnä olevaksi ilmoittautunutta perustutkinto-opiskelijaa 2004-2006

Vuosi	Opintopisteet
2004	3 331
2005	1 233
2006	2 275

OPETTAJA- JA TUTKIJAVAIHTO

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstö työskenteli ulkomailla 0,05 kuukautta yhtä henkilötyövuottaan kohden vuonna 2006. Kaikkiaan yliopistoissa kaikki koulutusalat huomioiden opetus- ja tutkimushenkilökunta työskenteli ulkomailla 0,19 kuukautta yhtä opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemää henkilötyövuotta kohden. Lapin yliopistossa vertailuluku oli valtakunnan tasoa pienempi kaikilla koulutusaloilla. Vierailuiksi lasketaan vähintään kaksi viikkoa kestävä opetus- tai tutkimusvierailut.

Silti Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunta vierailee ulkomailla huomattavasti enemmän kuin heidän ulkomaalaiset kollegansa vierailevat Lapin yliopistossa. Yhtä ulkomailta Lapin yliopistoon saapuneen opettajan tai tutkijan työskentelykuukautta kohden Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunta työskenteli ulkomailla 2,3 kuukautta vuonna 2006. Vastaava suhdeluku Suomen yliopistoissa kaikki koulutusalat huomioiden oli 0,5. Opettaja- ja tutkijavaihdossa Lapin yliopisto on siis nettoviejä, kun opiskelijavaihdossa Lapin yliopisto on nettotuoja.

Taulukko 23. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/opetus- ja tutkimushenkilöstön htv:t koulutusaloittain 2004-2006

<u>Koulutusala</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,02	0,04	0,04
Koulutusala yht.	0,06	0,07	0,09
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,02	0,07	0,05
Koulutusala yht.	0,09	0,18	0,18
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay*)	0,09	0,04	0,01
Koulutusala yht.	0,26	0,30	0,18
<u>Taideteollinen koulutusala</u>			
Lay	0,02	0,02	0,06
TaiK	0,05	0,03	0,09
<u>Erittelemätön ka.</u>			
Lay	0,06	0,02	0,05
Yliopistot yht.	0,11	0,08	0,11
<u>Yhteensä</u>			
Lay	0,05	0,04	0,04
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	0,19	0,20	0,19
*) sis. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan			

Taulukko 24. Opettajien ja tutkijoiden työskentely ulkomailla (kk)/ulkomailta saapuneiden opettajien ja tutkijoiden työskentely Lapin yliopistossa (kk) 2004-2006

	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Lay	2,3	1,3	0,4
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	0,5	0,5	0,5

Taulukko 25. Ulkomaiset tieteelliset julkaisut/opetus- ja tutkimushenkilökunnan htv:t (kokonaisrahoitus) 2003-2005

Koulutusala	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,41	0,09	0,17
Koulutusala yht.	0,41	0,39	0,34
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	0,15	0,19	0,09
Koulutusala yht.	0,34	0,43	0,27
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay *)	0,15	0,15	0,03
Koulutusala yht.	0,65	0,70	0,58
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	0,21	0,06	0,11
TaiK	0,26	0,17	0,23
<u>Erittelemätön ka.</u>			
Lay	0,89	0,89	0,66
Yliopistot yht.	0,55	0,62	0,43
<u>Yhteensä</u>			
Lay	0,32	0,23	0,17
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	1,10	1,09	1,01

(Vuoden 2006 julkaisutiedot ilmoitettava 13.4.2007 mennessä)

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Yliopiston liiketaloudellisen toiminnan tulotavoite on 1 500 000 € ja kannattavuustavoite 50 000 € (3% tuloista)

Yliopiston liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 1,3 M€ vuonna 2006. Tuotot vähenivät 2,6 vuodesta 2005 eivätkä yltäneet tulossopimuksen tavoitteeseen. Alijäämää kertyi 35 000 euroa, joten toiminnan tuotoilla voitiin kattaa 97 % kustannuksista. Alijäämä pieneni vuodesta 2005, sillä tuolloin alijäämä oli 617 000 euroa ja kustannusvastaavuus vain 68 % tuotoista. Kannattavuuden koheneminen johtuu lähinnä opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden kustannusten esittämisestä erillään omassa kustannusvastaavuuslaskelmassaan.

Henkilöstökustannukset on huomioitu opetushenkilökunnan työaika-suunnitelmiin perustuvana laskennallisena osuutena palkkakustannuksista. Pääomakustannusten laskennassa on käytetty nimelliskorkoa ja korko on laskettu omaisuuden alkuperäiselle hankintahinnalle.

Taulukko 26. Liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2004-2006

	2004	2005	2006
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1 136	1 209	1 211
- maksullisen toiminnan muut tuotot	86	88	52
Tuotot yhteensä	1 222	1 297	1 263
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	22	26	61
- henkilöstökustannukset	593	540	571
- vuokrat	70	755	73
- palvelujen ostot	69	220	302
- poistot			
- muut erilliskustannukset	51	46	106
Erilliskustannukset yhteensä	806	1 588	1 114
KÄYTTÖJÄÄMÄ	416	-291	148
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	86	287	164
- poistot	20	37	19
- korot	1	2	1
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	108	326	184
Kokonaiskustannukset yhteensä	914	1 914	1 298
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	309	-617	-35
Kustannusvastaavuus-%	134 %	68 %	97 %

Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 181 000 euroa vuonna 2006. Tuotot kasvoivat 15 % vuodesta 2005, mutta toiminnan tulos heikkeni merkittävästi. Alijäämä, 871 000 euroa, on yli kaksi kertaa vuoden 2005 alijäämää enemmän. Tuotot kattoivat 17 % kustannuksista.

Taulukko 27. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2004-2006

	2004	2005	2006
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	195	157	181
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	195	157	181
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	6	6
- henkilöstökustannukset	23	415	600
- vuokrat	0	0	0
- palvelujen ostot	18	30	56
- poistot			
- muut erilliskustannukset	19	22	196
Erilliskustannukset yhteensä	63	473	859
KÄYTTÖJÄÄMÄ	132	-315	-678
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	13	102	178
- poistot	2	11	14
- korot	0	1	1
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	14	113	193
Kokonaiskustannukset yhteensä	77	586	1 052
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	118	-429	-871
Kustannusvastaavuus-%	253 %	27 %	17 %

Koulutuspoliittisin perustein annetun tukirahan turvin järjestetyn koulutuksen tuotot olivat 18 000 euroa vuonna 2006. Tuotot vähenivät kolmannekseen vuoteen 2005 verrattuna. Koulutuksen hintojen alentamiseen tukirahaa käytettiin 52 000 euroa. Koulutus oli silti 26 000 euroa alijäämäistä eli kustannuksista katettiin 41 %. Koulutuksen kannattavuus heikkeni merkittävästi, sillä vuonna 2005 koulutus pystyttiin tukirahan turvin tuottamaan kustannukset kattaen.

Taulukko 28. Koulutuspoliittisin perustein järjestetyn koulutuksen kustannusvastaavuus 2005-2006

	2005	2006
TUOTOT		
Maksullisen toiminnan tuotot		
- maksullisen toiminnan myyntituotot	54	18
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0
Tuotot yhteensä	54	18
KUSTANNUKSET		
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1
- henkilöstökustannukset	68	64
- vuokrat	0	0
- palvelujen ostot	26	5
- poistot	0	0
- muut erilliskustannukset	5	7
Erilliskustannukset yhteensä	100	77
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-46	-60
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista		
- tukitoimintojen kustannukset	22	17
- poistot	2	1
- korot	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	24	18
Kokonaiskustannukset yhteensä	124	95
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-70	-78
Kustannusvastaavuus-%	44 %	18 %
Maksuperustelain 7.1 §:ssä tarkoitettu muiden suoritteiden hintatuki		
- myönnetty (siirtynyt + kuluvan vuoden määräraha)	79	79
- käytetty	73	52
X:n maksama avustus	0	0
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	3	-26
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	106 %	41 %

Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijat ovat vuodesta 2004 lähtien saakka saaneet käyttöönsä kannettavat tietokoneet. Kirjanpidossa kannettavat tietokoneet käsitellään maksullisena palvelutoimintana. Toiminnan tuotot muodostuvat opiskelijoiden koneistaan

maksamista käyttömaksuista, jotka jaksotetaan kolmelle vuodelle. Vuoden 2006 käyttöoikeusmaksutulot olivat 60 000 euroa. Käyttömaksuilla toiminnan kuluista katettiin 11 %. Hintatukea kustannusten kattamiseen käytettiin 366 000 euroa, minkä jälkeen alijäämää jäi 99 euroa. Kustannuksista tuotoilla katettiin 38 %.

Taulukko 29. Kannettavien tietokoneiden kustannusvastaavuus 2006

	2006
TUOTOT	
Maksullisen toiminnan tuotot	
- maksullisen toiminnan myyntituotot	60
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	60
KUSTANNUKSET	
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset	
- aineettomat hyödykkeet	20
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4
- henkilöstökustannukset	16
- vuokrat	374
- palvelujen ostot	2
- poistot	0
- muut erilliskustannukset	10
Erilliskustannukset yhteensä	427
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-366
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista	
- tukitoimintojen kustannukset	90
- poistot	8
- korot	0
- muut yhteiskustannukset	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	99
Kokonaiskustannukset yhteensä	526
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-465
Kustannusvastaavuus-%	11 %
Maksuperustelain 7.1 §:ssä tarkoitettu muiden suoritteiden hintatuki	
- myönnetty (siirtynyt + kuluvan vuoden määräraha)	370
- käytetty	366
X:n maksama avustus	0
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	-99
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	38 %

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteistoimintatutkimuksen tulotavoite on 6 M€

Lapin yliopiston yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 7,9 miljoonaa euroa vuonna 2006. Asetettu tulotavoite, kuusi miljoonaa euroa, ylittyi siten selvästi. Tuotot kasvoivat 17 % vuodesta 2005, mutta erityisesti erilliskustannusten yli kolmanneksen kasvu vuodesta 2005 kasvatti alijäämän 2,6 miljoonaan euroon. Alijäämä kaksinkertaistui vuonna 2006 edellisvuodesta. Kustannusvastaavuusprosentti, eli tuottojen osuus kustannuksista, putosi 75 prosenttiin vuonna 2006. Vuonna 2005 yhteisrahoitteisen toiminnan kustannuksista tuotot kattoivat 83 %.

Taulukko 30. Yhteisrahoitteisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus 2004-2006

	2004	2005	2006
TUOTOT			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- toiminnan muut tuotot	5 909	6 772	7 901
Tuotot yhteensä	5 909	6 772	7 901
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
-aineet, tarvikkeet ja tavarat	76	137	178
- henkilöstökustannukset	4 596	4 449	5 465
- vuokrat	36	53	86
- palvelujen ostot	637	872	1 412
- poistot			
- muut erilliskustannukset	1 196	906	1 109
Erilliskustannukset yhteensä	6 541	6 417	8 250
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-632	355	-349
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	1 074	1 600	2 048
- poistot	143	175	172
- korot	8	9	10
- muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 224	1 784	2 229
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 766	8 201	10 479
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-1 857	-1 429	-2 579
Kustannusvastaavuus-%	76 %	83 %	75 %

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

1.4.1.1 Tutkimus, tutkijakoulutus ja taiteellinen toiminta

TUTKIJAKOULUTUS

Lapin yliopiston tohtorintutkintotavoite tulossopimuskaudella 2004–2006 on keskimäärin 17 tutkintoa vuodessa.

Lapin yliopistossa suoritettiin 16 tohtorintutkintoa vuonna 2006. Yliopisto onnistui kokonaisuutena täyttämään tulossopimuskauden tutkintotavoitteensa, sillä keskimäärin yliopistossa suoritettiin 17,7 tohtorin tutkintoa vuodessa tavoitteen ollessa 17 tutkintoa. Koulutusaloista tavoitteensa onnistui parhaiten toteuttamaan **kasvatustieteellinen** koulutusala. Kasvatustieteissä tohtorintutkintoja suoritettiin kaksinkertaisesti tavoitteeseen nähden. Tutkintotavoitteiden toteutuminen on perustunut pitkälti toimivaan jatko-opiskelijoiden rekrytointiin sekä tehokkaaseen ohjausprosessiin.

Myös **yhteiskuntatieteellinen** koulutusala onnistui likipitään saavuttamaan tutkintotavoitteensa. On kuitenkin huomattava, että koulutusaloittainen tarkastelu poikkeaa yhteiskuntatieteellisellä alalla jonkin verran tiedekunnittaisesta tarkastelusta. Kauppätieteiden ja matkailun tiedekunnassa suoritettiin kolme tohtorintutkintoa vuonna 2006 matkailututkimuksen alalta, jotka koulutuslaluokituksen mukaisesti kirjautuvat yhteiskuntatieteellisen alan tutkinnoiksi. Kauppätieteiden ja matkailun tiedekunnan tutkimustoiminnan vakiintumattomuus ja erityisesti professorikunnan vaihtuvuus onkin vaikuttanut lähinnä **kauppätieteellisen** koulutusalan jatkotutkintojen suorittamiseen.

Vaikeinta tutkintotavoitteiden täyttäminen on ollut oikeustieteellisellä ja taideteollisella koulutusosalalla. **Oikeustieteellisellä** koulutusosalalla jatkotutkintojen vähäisyyteen on nähty vaikuttavan riittävän ja tarpeeksi pitkäkestoisen tutkimusrahoituksen puute. Rahoituksen puutteen vuoksi tutkimusvirkoja ja tutkijankoulutuspaikkoja ei tohtorintutkintotavoitteen kannalta ole ollut riittävästi. **Taideteollisella** koulutusosalalla jatkotutkintokoulutusta on tehostettu, mutta tutkintomäärissä tämä näkyvä vasta tulevilla tulossopimuskaudella.

Taulukko 31. Tohtorin tutkinnot 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
<i>Kasvatustiede</i>	8	6	9
<i>Oikeustiede</i>	2	4	2
<i>Yhteiskuntatiede</i>	5	5	6
<i>Kauppätiede</i>	0	1	1
<i>Taideteollinen</i>	1	2	1
Yhteensä	16	18	19

Taulukko 32. Tohtorintutkintotavoitteen toteutuminen 2004–2006

Koulutusala	Tutkinnot/vuosi	Tavoite/vuosi	Toteuma%
Kasvatustiede	7,7	4	193
Oikeustiede	2,7	4	68
Yhteiskuntatiede	5,3	6	88
Kauppätiede	0,7	1	70
Taideteollinen	1,3	2	65
Yhteensä	17,7	17	104

Taulukko 33. Licensiaatin tutkinnot 2004–2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	-	7	2
Oikeustiede	2	4	2
Yhteiskuntatiede	5	2	1
Kauppätiede ja matkailu	-	-	-
Taideteollinen	-	-	-
Yhteensä	7	13	5

Taulukko 34. Jatkotutkinto-opiskelijat koulutusaloittain 2004–2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	77	87	88
Oikeustiede	53	73	87
Yhteiskuntatiede	120	152	157
Kauppätiede	8	8	1
Taideteollinen	44	48	45
Yhteensä	302	368	378

Tohtorin tutkintojen määriä on jatkossa mahdollista jonkin verran nostaa. Esim. yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa on oppiaineita ja niihin liittyviä professuureja (mm. kuntoutus ja psykologia), joiden ensimmäiset pääaineopiskelijat opiskelevat vasta perustutkintoja. Toisaalta jatko-opiskelijoiden määrän lisääminen ei ole yhtä olennaista kuin aktiivisten, määrätietoisten ja päätoimisten jatko-opiskelijoiden määrän lisääminen. Yliopiston ongelmana on ollut se, että valtaosa jatko-opiskelijoista on sivutoimisia, oman päätyönsä ohessa opiskelevia. Yliopiston koulutusaloille tutkimusrahoituksen saaminen ei ole yhtä helppoa kuin lääketieteiden ja teknisten tieteiden aloille.

Silti yliopistolla on edellytykset tehostaa tutkimusrahoituksen hankintaa ja jatko-opintojen liittämistä niihin. Jatko-opiskelijat pyritään saamaan paremmin mukaan yliopiston tutkimusprojekteihin. Parempien tutkimusedellytysten ja -resurssien lisäksi jatko-opiskelijat tulevat tällöin myös kiinteämmin osaksi yliopistollista tutkimusyhteisöä.

Rahoituksen hankinnan lisäksi yliopistossa on myös selkeästi pyritty systematisoimaan ja tehostamaan jatko-opintojen etenemistä ja suunnittelua. Jatko-opintoihin hakeutuvalla opiskelijalla pyritään antamaan realistinen kuva jatko-opiskelun vaatimuksista ennen opintojen aloittamista ja luomaan toteuttamiskelpoinen opintosuunnitelma sekä selkeä ohjaussuhde ja –verkosto.

Yliopiston yhteisen tutkijakoulun opetuksella yliopiston opetustarjontaan on tuotu tutkijoiden metoditaitoja, ammatillisia esiintymis- ja kirjoitusvalmiuksia sekä tutkimusetiikan osaamista ja kansainvälistä toimintaa kehittäviä kursseja. Lisäksi tutkijakoulu on tarjonnut virikeluentosarjoja ja tutkijatapaamisia, joiden ideana on verkostoida tutkijoita talon sisällä ja kansallisesti. Tutkijakoulu on tarjonnut myös rahoituksen hakemista edistävää kurssitusta.

Tutkijakoulutuksen keskeisin kehittämistarve on talon yhteisen tutkijakoulun ja tiedekuntien yhteistyö: kuinka saada jatko-opiskelijat paremmin ohjattua juuri heille sopiville kursseille ja saada kurssien sisällönsuunnittelussa paremmin erotettua yhteisesti järjestettävä ja tiedekunnittain järjestettävä koulutus.

Lapin yliopisto pyrkii tutkijakoulutuksellaan antamaan opiskelijoilleen edellytykset todellisuuden systemaattiseen, oivaltavaan, kokonaisvaltaiseen ja kriittiseen ymmärtämiseen. Tämän ymmärryksen kehittämisessä keskeistä on vahva menetelmä- ja teoriaosaaminen. Tämä takaa tohtoreille menestymismahdollisuuden myös akateemisen maailman ulkopuolella. Sinänsä Lapin yliopiston tutkimusta ja tutkijakoulutusta ei ole tarpeen muuttaa ”käytännöllisemmäksi”. Tutkimus on aina itsessään käytäntöä ja myös sen kohteena on käytäntö eli elämä, joka Lapin yliopistossa tarkoittaa erityisesti pohjoisten alueiden yhteiskuntia, yhteisöjä, kulttuureja ja ihmisiä.

Jatkotutkintoja on myös mahdollista rakentaa niin, että siihen sisällytetään ammatillisia kursseja opiskelijan omista tarpeista lähtien. Esim. OTT-tutkinnossa on ns. asiantuntijataidot –kohta, johon voi sisällyttää esim. esiintymis-, neuvottelu-, projektinhallinta- tai pedagogisia taitoja, kirjoittamistekniikkaa, tiedeviestintää tai oikeudellisia tiedonhallintataitoja.

TUTKIJAKOULUT

Sosnet

Lapin yliopiston sosiaalityön laitos koordinoi valtakunnallista sosiaalityön yliopistoverkostoa (Sosnet). Verkostoon kuuluvat Helsingin yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitos, Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos, Lapin yliopiston sosiaalityön laitos, Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos sekä Turun yliopiston sosiaalipolitiikan laitos.

Verkoston tehtävänä on järjestää valtakunnallisesti sosiaalityön erikoistumis- ja tutkijakoulutusta sekä edistää peruskoulutukseen liittyvää yhteistyötä. Erikoissosiaalityöntekijän koulutus (**ammatillinen lisensiaattikoulutus**) on sosiaalityöntekijän kelpoisuuden tuottaneen yhteiskunta- ja valtiotieteiden tai muun vastaavan maisterin tutkinnon pohjalta suoritettava ammatillisesti painottunut tieteellinen jatkokoulutus, joka johtaa yhteiskunta- tai valtiotieteiden lisensiaatin tutkintoon valitulla sosiaalityön erikoisalalla.

Koulutuksessa opiskeli vuoden 2006 aikana yhteensä sata opiskelijaa neljällä eri erikoisalalla. Lisäksi verkosto koordinoi **sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallista tutkijakoulua**, jossa opiskelee 25 tulevaa tohtoria.

Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen lähtökohtana on ammattikäytäntöjen tieteellisen perustan vahvistaminen ja tutkivaan työotteeseen perustuvan ammattitaidon edistäminen. Tavoitteena on syventää sosiaalityön asiantuntijuutta, vahvistaa ammatillista identiteettiä ja sosiaalialan kehittämistä omalla erikoisalalla. Erikoistumiskoulutus ei tähtää tutkijakoulutukseen vaan sosiaalityön asiantuntijuuden syventämiseen tutkimuksen keinoin. Erikoissosiaalityöntekijän koulutus oli vuonna 2006 käynnissä neljällä sosiaalityön erikoisalalla: kuntouttava sosiaalityö, lapsi- ja nuorisososiaalityö, marginalisaatio-kysymysten sosiaalityö ja yhteisösosiaalityö.

Sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden valtakunnallinen tutkijakoulu perustettiin vuonna 1995 vahvistamaan sosiaalityön tutkimusta. Tutkijakoulun tavoitteena on:

- sosiaalityön tutkimuksen laadun ja tason nostaminen
- väittelyiän ja –ajan alentaminen ja tutkijakoulutuksen tehostaminen
- sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden tutkimuksen kansainvälistäminen
- naisten tutkijauran edistäminen

Tavoitteisiin on edetty lisäämällä tieteellisen jatkokoulutuksen tarjontaa ja tutkimuksen ohjausta, keskittämällä taloudellisia resursseja myös laitosten osalta yhteiseen tutkijakoulutukseen sekä edistämällä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä.

Tutkijakoulun toiminta keskittyi vuonna 2006 valtakunnallisiin seminaareihin, metodologiseen kesäkouluun, pienryhmissä tapahtuvaan temaattiseen tutkimuksen ohjaukseen, henkilökohtaiseen ohjaukseen ja kansainvälistymisen tukemiseen. Tutkijakoulussa opiskeli 25 tutkijaopiskelijaa verkoston kuudesta laitoksesta ja Stakesista.

Arktis-tutkijakoulu

Arktinen tutkijakoulu ARKTIS on monitieteinen tutkijakoulu, jota koordinoidaan Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa. ARKTIS kuuluu opetusministeriön rahoittamiin valtakunnallisiin tutkijakouluihin ja se aloitti toimintansa vuonna 2003. Koulun tutkimusteemana on *'Modernisaation ja globaalimuutoksen ympäristövaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset Arktisilla alueilla'*. Tutkijakoulussa opiskelee 20 jatko-opiskelijaa.

ARKTIS-tutkijakoulun opiskelijoiden lisäksi Arktisen keskuksen tutkimusryhmissä työskentelee lähinnä ulkopuolisen rahoituksen turvin väitöskirjaa valmistelevia eri alojen jatko-opiskelijoita. Väitöskirjan tekijöitä ohjaavat Arktisen keskuksen tutkimusprofessorit ja erikoistutkijat.

Arktis-tutkijakoulun ideana on koota yhteen eri tieteenalojen arktista tutkimusta tekeviä jatko-opiskelijoita, tukea heidän väitöskirjatyötään ja vahvistaa heidän arktista osaamistaan. Tutkijakoulun tavoitteena on tiivistää arktisia kysymyksiä käsittelevien tutkimusalojen yhteistyötä, nostaa alan tutkimuksen tieteellistä tasoa ja arvostusta sekä tehostaa jatkokoulutusta. Yhteistyötä tehdään niin Lapin yliopiston tutkijakoulun kuin muidenkin pohjoismaisten tutkijakoulujen sekä kansainvälisten tutkijankoulutusverkostojen kanssa. Tutkijakoulun tieteenaloja ovat mm. ympäristöpolitiikka ja –oikeus, kulttuurien tutkimus, sosiologia, biologia, ekologia sekä kulttuuri- ja talousmaantiede.

Oikeus muuttuvassa yhteiskunnassa –tutkijakoulu

Lapin yliopisto hallinnoi vuoden 2006 loppuun saakka valtakunnallista oikeustieteen tutkijakoulua, Oikeus muuttuvassa yhteiskunnassa. Tutkijakoulussa on ollut 12 tutkijakoulutettavaa. OMY on opetusministeriön ja Suomen Akatemian rahoittama tutkijakoulu, johon kuuluu 11 oikeustieteen koulutusalan tutkimusyksikköä. Mukana ovat kaikki oikeustieteelliset tiedekunnat ja muut merkittävimmät oikeustieteen tutkimuskeskukset Suomessa. Hanke on kattanut kaikki oikeudenalat.

OMY on syntynyt tarpeesta ymmärtää oikeutta uudella tavalla. Oikeus ei ole enää vain jälkikäteen toteutettavaa konfliktien ratkaisua, vaan enenevässä määrin yhteiskunnan muovaamiseen ja ohjaamiseen tähtäävää toimintaa. Tällainen oikeuden muuttunut rooli edellyttää syvällistä tutkimusta, kokonaisvaltaista näkemystä ja uutta oikeuden perustutkimusta, jolla tuotetaan kvalifioitua oikeudellista tietoa. Se edellyttää myös perinteisen oikeustieteellisen tutkimuksen yhdistämistä entistä paremmin talous- ja yhteiskuntatieteellisiin tutkimusperinteisiin.

Oikeustieteen alalla toimii lukuisia tutkimusprojekteja, mutta niiden välinen yhteistoiminta ja yleinen metodikoulutus on ollut vähäistä. OMY-tutkijakoulun avulla on organisoitu valtakunnallisesti oikeustieteen jatkokoulutusta ja tehostettu metodikoulutusta.

Naistutkimus

Myös Lapin yliopiston naistutkimuksen tutkimuksellinen orientaatio vahvistui merkittäväksi vuoden 2006 aikana. Lapin yliopiston naistutkimus pääsi mukaan valtakunnalliseen naistutkimuksen tutkijakouluun. Tutkijakouluun valittiin 69 hakijan joukosta kuusi opiskelijaa neljäksi vuodeksi, Lapin yliopistosta paikan sai yksi jatko-opiskelija.

VÄITTELIJÖIDEN KESKI-ikä

Opetusministeriön ja yliopistojen välisissä tulossopimuskauden 2004-2006 tulossopimuksissa on asetettu tavoitteeksi, että väittelijöiden iän mediaani laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä. Lapin yliopistossa tohtoriksi väitelleiden iän mediaani oli 46 vuotta vuonna 2006. Vuonna 2005 väitelleiden iän mediaani oli 42 vuotta. Vuonna 2004 väitelleiden mediaani-ikä oli 49 vuotta.

TIETEELLINEN JULKAISUTOIMINTA

Tieteellisiin julkaisuihin lasketaan monografiat, referoidut artikkelit, kokoomateoksissa tai painetuissa kongressijulkaisuissa ilmestyneet artikkelit sekä yliopiston oman sarjan julkaisut. Tiedot ilmoitetaan koulutusaloittain yliopiston perustutkintojen tutkinnonanto-oikeuden mukaan. Tämän vuoksi Lapin yliopiston Arktisen keskuksen julkaisutiedot sisältyvät erittelemättömän koulutusalan tietoihin.

Lapin yliopiston julkaisujen yhteismäärä lisääntyi lähes 40 prosentilla vuonna 2005. Julkaisumäärän kasvuun vaikuttivat aikaisempaa tarkempi tietojen keruu sekä opetus- ja tutkimushenkilökunnan aikaisempaa suurempi aktiivisuus tietojen ilmoittamiseen. Toki yliopistossa on muutoinkin pyritty tehostamaan tieteellistä julkaisutoimintaa ja esim. tutkijakoulutuksen osana on tieteelliseen kirjoittamiseen valmentavia opintoja.

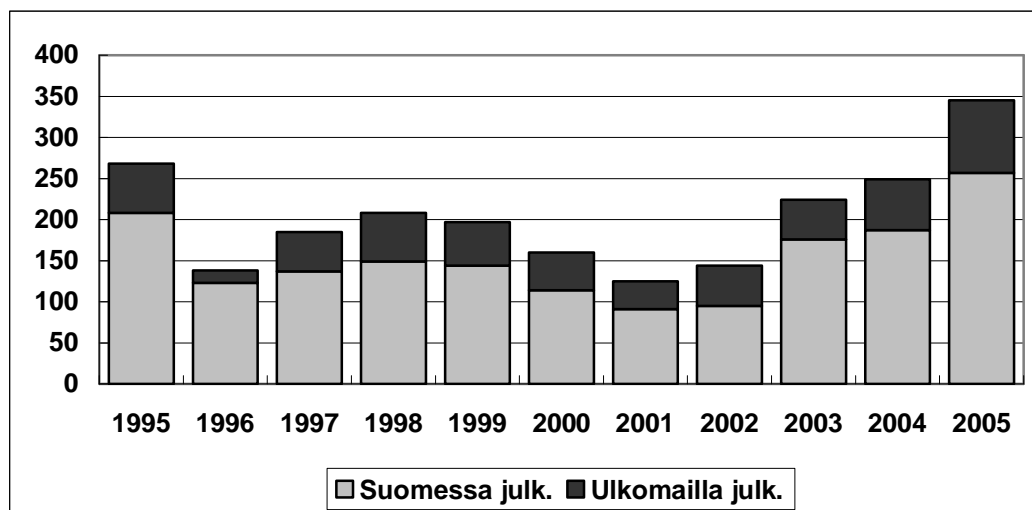
Lapin yliopiston koulutusalojen julkaisuprofiileissa painottuvat artikkelit kokoomateoksissa tai kongressijulkaisuissa. Lapin yliopiston julkaisuista niiden osuus on lähes 60 %. Tämä on hieman enemmän kuin Lapin yliopistossa edustettuina olevilla koulutusaloilla (50 %) sekä kaikilla koulutusaloilla valtakunnallisesti (44 %).

Vastaavasti referee-artikkeleiden osuus julkaisuista on Lapin yliopistossa selvästi alhaisempi kuin valtakunnallisesti sekä yliopiston koulutusaloilla että kaikilla koulutusaloilla. Lapin yliopistossa referee-artikkeleita on kaikista julkaisuista 14 %, kun yliopiston koulutusaloilla referee-artikkeleiden osuus valtakunnallisesti on 40 % ja kaikilla koulutusaloilla 52 %.

Lapin yliopiston julkaisuista ulkomailla julkaistaan neljännes. Ainoa poikkeus on yliopiston Arktinen keskus. Sen julkaisuista yli puolet on julkaistu ulkomailla ja koko yliopiston ulkomaisista julkaisuista 44 % on Arktisen keskuksen julkaisuja.

Kuva 5. Tieteelliset julkaisut 1995–2005

(Vuoden 2006 julkaisutiedot toimitettava 13.4.2007 mennessä)

Lapin yliopiston tieteellinen julkaisutoiminta noudattaa edustamiensa tieteenalojen ja julkaisuprofiilia. Tutkimuskohteet ovat pitkälti kansallisia, joten julkaiseminen kotimaassa ja kotimaiselle yleisölle suomeksi on perusteltua ja luonnollista. Ulkomailla vähän julkaisevilla koulutusaloilla julkaiseminen myös useimmiten painottuu artikkeleihin kokoomateoksissa tai kongressijulkaisuissa. Lapin yliopistossakin julkaisutoiminta painottuu tähän julkaisutyypin.

Julkaisujen määrän ja julkaisutuottavuuden suotuisa kehitys selittyy vielä pitkälti tiedonkeruun kehittämisellä ja tietoisuuden lisääntymisellä julkaisutoiminnan tulosten tärkeydestä. Koska julkaiseminen on osa tutkimusta, on julkaisutoiminnan kehittämisen jatkossa oltava kiinteä osa koko yliopiston tutkimusstrategista suunnittelua ja tutkimustoiminnan edellytysten ja resurssien kehittämistä

Yliopiston julkaisutoiminnan kehittämisellä pyritään selvittämään eri tieteenalojen julkaisukäytännöt ja niiden kehittämismahdollisuudet sekä mahdollisuudet lisätä julkaisujen kokonaismäärän ohella kansainvälisten referee-julkaisujen määrää. Julkaisupolitiikan

selventäminen on tärkeää, mikäli erilaiset julkaisutyypit ja eri tieteenalojen julkaisut huomioidaan yliopistojen rahoitusjärjestelmässä tulevaisuudessa eri tavoin.

Yliopiston tavoitteena on tasapainoinen julkaisutoiminta, mikä sisältää hyvässä suhteessa referoituja kansainvälisiä ja kotimaisia artikkeleita, laajempia tieteellisiä monografioita, oppikirjoja, tieteellistä tietoa taitavasti popularisoivia ja kansalaiskeskustelua herättäviä teoksia sekä suppeampia soveltavia tekstejä, joita kuka tahansa yleissivistynyt henkilö voi lukea. Pyrkimyksenä on myös edelleen kehittää kirjoittamiseen, julkaisemiseen ja esiintymiseen liittyvien taitojen opettamista osana tutkijakoulutusta sekä tutkia mahdollisuudet sisällyttää julkaisemiseen liittyviä tavoitteita osaksi yliopiston suunnittelu- ja ohjausjärjestelmää.

TUTKIMUSPOLITIikka

Lapin yliopiston erityispiirteisiin kuuluu tutkimuksen vahva valtakunnallinen ja kansainvälinen yhteiskunnallinen relevanssi ja käytännöllinen orientaatio. Käytäntöihin nivoutuva tieteellinen tutkimus ohittaa perinteisen jaon perustutkimukseen ja soveltavaan tutkimukseen. Kyse on lähtökohtaisesti yhteiskunnallisesti vaikuttavasta tutkimustoiminnasta, jolla on soveltajia institutionalisoituneissa käytännöissä (esim. opetussektori, oikeusistuin).

Osin tieteelliset tutkimuskysymykset lähtevät käytäntöjen tarpeista, kuten havaituista ongelmista. Kolmannella tavalla sidos käytäntöön toteutuu metodologisina valintoina, joissa hyödynnetään käytännössä oppimista ja toimintatutkimuksellisia asetelmia. Tällaista painotusta voikin luonnehtia käytännön inspiroimaksi ja käytäntöä hyödyntäväksi perustutkimukseksi.

Pyrkimys yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen on ollut määrätietoista tiedepolitiikkaa, jonka perusteluna on ollut Lapin yliopiston kehittäminen opetusyliopistona ja sitä kautta koulutetun työvoiman saatavuuden takaaminen pohjoisille alueille sekä alueen kilpailukykyyn tarpeet. Nämä tavoitteet näkyvät myös yliopistossa opetetussa aineissa ja niiden painopisteissä. Lapin yliopisto on vahvasti kiinnittynyt pohjoiseen ja arktiseen alueeseen sekä yliopiston kolmanteen tehtävään. Tästä esimerkkinä on maakuntakorkeakoulu-mallin toteuttaminen sekä osallistuminen erilaisiin aluekehitysohjelmiin.

Tutkimuksen vahva sidos erilaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin on merkinnyt sitä, että yliopiston on tutkimustoiminnassaan ollut luontevaa hakeutua tutkimusyhteistyöhön sektoritutkimuslaitosten tai yritysten kanssa. Kiinnittyminen pohjoiseen ja arktiseen alueeseen puolestaan on yhdistänyt laajana ja monitasoisena teemana yliopiston kaikkia tiedekuntia joko tutkimuskohteena, kontekstina, näkökulmana tai arktiselle ja pohjoiselle tärkeinä kysymyksinä. Tämä on edistänyt monitieteistä yhteistyötä yliopiston sisällä, jolloin suhteellisen pienistä oppiaineista ja laitoksista on voitu rakentaa yliopiston sisälle tarpeeksi vahvoja tutkimusympäristöjä. Tämä on edistänyt myös rahoituksen ja tutkijoiden saamista tutkimusprojekteihin.

Tutkimustoimintaa on 2000-luvulla pyritty voimakkaasti kehittämään. Tänä aikana väitösten määrä on lähes kaksinkertaistunut. Arktinen keskus on laajentunut 70 työntekijän yksiköksi ja vakiinnuttanut asemansa arktisen alueen ja pohjoisuuden tutkimuksen johtavana tutkimuslaitoksena. Tiedekunnat ovat perustaneet omia tutkimusyksiköitään ja aloittaneet tutkimuksellisen profiloinnin.

Tutkijavaihtoa on kehitetty. Lapin yliopisto on valittu suunnatun Fulbright – stipendiohjelman yhdeksi pilottikohteeksi. Tutkijakoulutusta on systematisoitu suunnittelemalla yliopiston yhteinen, ammatillinen tutkijankoulutusohjelma sekä laatimalla tutkijakoulutuksen laatua varmistavat suositukset ohjaukseen ja väitöskirjaprosesseihin sekä osallistumalla kansainväliseen arviointiin.

Kaikilla tiedekunnilla ja erillislaitoksista menetelmätieteiden laitoksella on omat vahvat perustutkimusalueensa. *Taiteiden tiedekunta* edustaa taideteollista tutkimusta, mihin se sitoo näkökulmana myös taiteiden ja kulttuurin sekä uusien medioiden tutkimuksen. *Oikeustieteiden tiedekunnan* tutkimus on vahvaa useilla oikeustieteen aloilla, joista uusimpia ovat Venäjä-oikeus, oikeusinformatiikka ja oikeuslingvistiikka. *Yhteiskuntatieteiden tiedekunta* edustaa tutkimuksessa pohjoista näkökulmaa sekä kansainvälisen politiikan ja aluetutkimuksen osaamista sekä työn ja hyvinvoinnin tutkimusta. Uutena, kehittyvänä alueena ovat informaatioteknologian yhteiskunnalliset sovellukset.

Kasvatustieteiden tiedekunnan erityisyys on naistutkimus sekä verkko-opetukseen ja tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön tutkimukseen suuntautunut mediakasvatus. *Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnassa* painopisteenä on matkailutyöhön, palvelutalouteen sekä ympäristöön liittyvät kysymykset. *Menetelmätieteiden laitoksen* tutkimus kohdistuu tieteellisiin tutkimusmenetelmiin, tiedon hallintaan, soveltavaan informaatioteknologiaan sekä pohjoiseen kulttuurihistoriaan.

Lapin yliopiston *Arktinen keskus* on tutkimuslaitos, jonka tutkimuksellinen mielenkiinto suuntautuu arktisiin ja pohjoisiin alueisiin, erityisesti alueiden nopeaan fyysiseen, sosiaaliseen ja taloudellisen ympäristön muutoksiin. Globaali ympäristömuutos seurauksineen, kestävä kehitys, alkuperäiskansat ja saamen tutkimus sekä ympäristöoikeus ovat keskuksen tutkimuksen painopistealueita. Laitoksen tutkijat tulevat luonnontieteistä, yhteiskunta- ja oikeustieteistä.

TUTKIMUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Lapin yliopiston tulevien vuosien tavoitteena on rakentaa itsestään tutkimusyliopistoa. Tämä tarkoittaa huomion kiinnittämistä tutkimustoiminnan profilointiin ja sen edellytysten parantamiseen. Sisällöllisen tutkimusprofiilin selkeyttämisellä yliopistolle haetaan keskeiset tutkimusalueet ja yhteistyön sekä kansainvälisen verkostoitumisen suunnat. Tutkimustoiminnan edellytysten parantaminen tarkoittaa henkilöstörakenteen ja opetus- ja tutkimushenkilöstön ajankäytön suuntaamista ja suunnittelua sekä tutkimuksen rahoituksen ja rahoituksen rakenteen kehittämistä paremmin tutkimusta mahdollistavaksi.

Henkilöstörakennetta kehitetään tavoitteellisella tutkijoiden rekrytoinnilla sekä suuntaamalla vapautuvia virkoja ja resursseja tutkimukseen. Tutkimusympäristön volyymia ja resursseja pyritään lisäämään myös yliopiston sisäisellä, tieteenrajat ylittävällä monitieteisellä yhteistyöllä sekä kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä.

Opetushenkilökunnan ajankäytön suuntaamisessa ja suunnittelussa on puolestaan kyse työn suunnitteluun ja opetus- ja yleishallinnon järjestämiseen liittyvästä haasteesta sekä yksittäisten opettajien ajankäytön arvottamisesta. Yliopistoon pyritään luomaan riittävä, erilaisiin tutkimusrahoituksen ehtoihin perehtynyt asiantuntijaverkosto rahoituksen hakemisen suunnittelun, hallinnoinnin ja seuraamisen auttamiseksi. Näin taloudellinen hallinto vähentää opetushenkilökunnan käyttöä hallintotehtävissä ja tukee hankitun tutkimusrahoituksen kohdistumista mahdollisimman kokonaisvaltaisesti tutkimukseen.

Keskeinen tavoite tutkimustoiminnan vahvistamisessa on budjetin ulkopuolisen tutkimusrahoituksen lisääminen. Tutkimuksen rahoituksessa ongelmana on ollut aluekehitysrahoituksen suuri osuus yliopiston budjettirahoituksen ulkopuolisesta rahoituksesta. Vaikka mahdollisuus hyödyntää aluekehitykseen kohdennettuja EU-ohjelmia on toisaalta ollut Lapin yliopiston vahvuus, on ulkopuolinen rahoitus ollut Lapin yliopistossa tämän vuoksi enemmän käytännön tarpeisiin liittyvää projektirahoitusta kuin tutkimusrahoitusta. Tutkimustoiminnan kannalta keskeisen kriteerin aluekehittämis-toiminnassa tuleekin jatkossa olla hankkeiden vahvempi tutkimuksellinen elementti. Tämä merkitsee vähintään mahdollisuutta väitöskirjatutkimusten tekemiseen, mutta mieluiten pitkäjänteisen tutkimustoiminnan luomista.

Pitkäjänteisten tutkimussuuntien rakentamiseksi Lapin yliopistossa on käynnistetty tutkimusstrateginen työ sekä yliopisto- että tiedekuntatasolla. Esim. yhteiskuntatieteissä on vuoden 2006 aikana määritelyä tiedekunnan profiilialueiksi hyvinvointitieteet, politiikkatieteet ja informaatioteknologian yhteiskuntatieteelliset sovellutukset. Tiedekunta keskittää tutkimustoimintaansa näille kolmelle profiilialueelle ja tunnistaa kunkin sisältämät tutkimusalueet sekä teoreettiset ja temaattis-käsitteelliset orientaatiot.

Kasvatustieteiden tiedekunnassa tutkimustoimintaa on jo koottu tutkimusohjelmiin ja tiedekunnan sisäisiin tutkimusyksiköihin. Tutkimusohjelmia ovat opettajankoulutuksen ja ainedidaktiikan, pohjoisen erityiskasvatuksen, kasvatuksen ihmissuhteiden ja tunteiden sekä kontekstuaalisen tiedon ja osaamisen tutkimusohjelmat. Tutkimusyksiköitä ovat naistutkimusyksikkö ja mediapedagogiikkakeskus sekä didaktiikan, kasvatopsykologian, erityispedagogiikan ja aikuiskasvatuksen tutkimusyksikkö OUNAS.

Lapin yliopisto myös koordinoi matkailun tutkimusohjelman toteutusta. Ohjelman tavoitteena on edistää ensisijaisesti Lapin matkailun kilpailukykyä ja edistää alan hallittua kehitystä. Ohjelma nivoutuu tiiviisti elämystoimialojen kehittämis- ja hanketoimintaa ohjaavaan elämysteollisuuden ohjelasopimukseen. Ohjelma verkottaa yliopiston tieteenalojen lisäksi myös paikallisten ammattikorkeakoulujen ja Metsäntutkimuslaitoksen asiantuntijat omine kansainvälisine verkostoineen. Valmisteilla ovat myös ympäristöntutkimuksen, aluekehittämisen tutkimusohjelmat sekä soveltavan informaatioteknologian monitieteisen tutkimuksen ohjelma.

LAADUNVARMISTUSTYÖ

Lapin yliopiston laatujärjestelmää on lähdetty rakentamaan tulosaluekohtaisesti siten, että kullekin tulosalueelle on määritelty onnistumisen kannalta keskeiset ydinprosessit ja näille ydinprosesseille yliopistotasoiset laatutavoitteet sekä laatutavoitteita varmistavat konkreettiset laatu-toimenpiteet. Jatkotutkintokoulutuksen ja siihen liittyvän tutkimuksen ydinprosesseja ja niiden laatutavoitteita ovat:

- **Jatkokoulutusohjelmien ja tutkimusstrategioiden valmistelu.** Tavoitteena on, että
  - yliopiston tutkijakoulutus tuottaa laadukasta tutkimusta, väitöskirjoja ja ammattitutkijoita.
  - tutkimus ja jatkotutkijakoulutus nivoutuvat yliopiston tutkimuspoliittisiin painopisteisiin ja kansainvälisen huippututkimuksen ohjelmaan.
- **Jatko-opiskelijoiden rekrytointi.** Tavoitteena on, että
  - Lapin yliopisto on houkutteleva jatko-opiskeluympäristö, johon hakeutuu riittävä määrä motivoituneita ja monitaustaisia jatko-opiskelijoita.
- **Tieteellisen jatko-opiskelun edellytysten luominen.** Tavoitteena on että,
  - luodaan jatkotutkinto-opiskelua tukevat toiminnalliset, ohjaukselliset ja taloudelliset käytännöt.
  - tutkijakoulutuksella on volyymin kasvun ja laadun varmistuksen kannalta riittävät voimavarat.
- **Väitöskirjan tarkastus.** Tavoitteena on, että
  - väitöskirjan tarkastusprosessi on läpinäkyvä, aidosti riippumaton, tieteellisiin kriteereihin perustuva laadunarviointi, jossa on huomioitu jatko-opiskelijan oikeusturva.
- **Tieteellisen jatkokoulutuksen arviointi.** Tavoitteena on, että
  - Lapin yliopiston tutkijakoulutus voidaan osoittaa kansallisesti ja kansainvälisesti laadukkaaksi sekä tulostensa että toimintatapojensa perusteella.

TAITEELLINEN TOIMINTA

Yliopiston taiteellista toimintaa on taiteiden tiedekunnan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden taiteellinen ja taideteollinen toiminta. Taiteellisessa toiminnassa korostuvat, tutkimustoimintaa vastaavasti, pohjoinen ja arktinen ulottuvuus, taideorientoituneisuus sekä innovatiivisuus. Opetus- ja tutkimustoiminnan lisäksi taiteellista toimintaa on myös opetushenkilökunnan toiminta asiantuntijoina eri tehtävissä yliopiston ulkopuolella.

Taiteellista toimintaa on kehitetty perus- ja jatkokoulutuksen yhteydessä, kokonaistyöajan mahdollistamana sekä kytkemällä toiminta osaksi hanketoimintaa. Taiteellisen toiminnan kehittämiseksi tulee tehostaa tiedekunnan osaamisen markkinointia ja tiedottamista.

Taiteellista toimintaa arvioidaan määrällisesti ja laadullisesti sekä taiteen popularisoinnin kautta. Laadullisia kriteereitä ovat jurytetyt näyttelyt, tunnustukset ja palkinnot sekä arvioidut taiteelliset produktiot, jotka liittyvät väitöskirjoihin.

Taiteiden tiedekunnan taiteellista toimintaa on esitelty liitteessä 1.

1.4.1.2 Perustutkintokoulutus

OPISKELIJAVALINNAT

Opiskelijavalintojen kehittämisellä pyritään nopeuttamaan opintoihin sijoittumista, vähentämään valintayksiköiden määrää sekä keventämään valintamenettelyjä

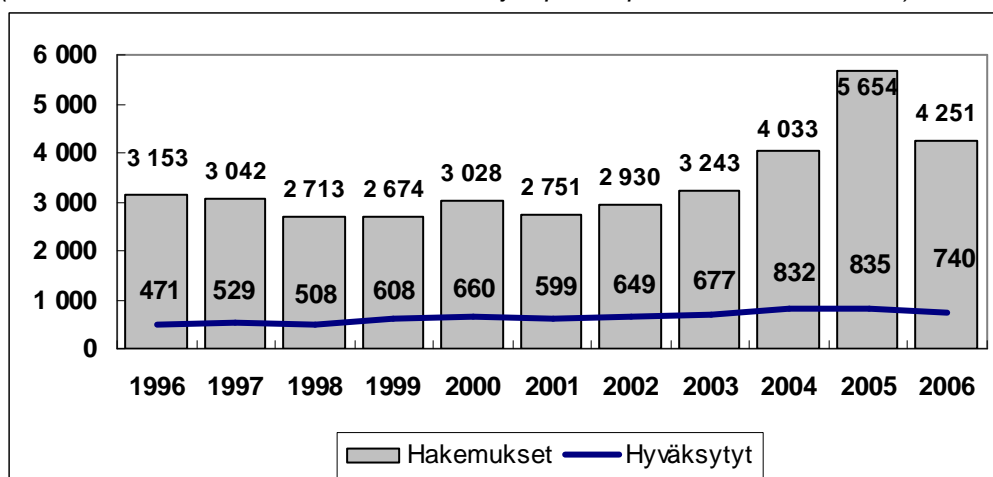
Tulosopimuskauden 2004–2006 loppuun mennessä vähintään 50% uusista opiskelijoista on samana vuonna toisen asteen koulutuksen päättäneitä

Yliopiston uusien opiskelijoiden tavoite tulosopimuskaudella 2004–2006 on 700 opiskelijaa vuodessa

Lapin yliopistoon haki opiskelemaan 3 082 henkilöä vuonna 2006. Hakijoiden määrä väheni viidenneksellä vuodesta 2005. Hakemuksia saapui 4 251. Hakemusten määrä väheni puolestaan neljänneksellä vuodesta 2005. Hakijamäärät vähenivät pääosin siksi, että vuonna 2006 ei ollut sisäänottoa soveltavaan psykologiaan eikä oikeustieteiden tiedekunnan oikeusnotaarikoulutukseen. Lisäksi kasvatustieteiden tiedekunnassa oli syksyllä 2005 lisähaku, joka nosti huomattavasti vuoden 2005 hakijamäärää.

Opiskelupaikan otti vastaan 740 opiskelijaa vuonna 2006. Yliopiston tulosopimuskauden 2004-2006 tavoite, 700 uutta opiskelijaa vuodessa, toteutui, sillä keskimäärin tulosopimuskauden aikana Lapin yliopistossa aloitti opintonsa 802 uutta opiskelijaa vuosittain. Opiskelupaikan saaminen Lapin yliopistosta helpottui hieman vuonna 2006 edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2006 opiskelupaikan vastaanotti pää- ja erillisvalinnat yhteen laskien 24 % hakeneista. Vuonna 2005 opiskelupaikan vastaanotti 21,8 % hakeneista.

Kuva 6. Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1996-2006
(vuodesta 2005 lähtien kaikki hakemukset ja opiskelupaikan vastaanottaneet)

Taulukko 35. Hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet tiedekunnittain 2006

Tiedekunta	Hakeneet	Hyväksyty (%)	Paikan vast.ottaneet (%)
Kasvatustiede	944	177 (19)	160 (17)
Oikeustiede	502	136 (27)	135 (27)
Yhteiskuntatiede	719	272 (38)	203 (28)
Kauppätiede ja matkailu	689	125 (18)	111 (16)
Taiteet	500	149 (30)	130 (26)
Yhteensä	3 081	842 (27)	739 (24)

Uusien ylioppilaiden osuus yliopistoon hakeneista oli 24,2 % vuonna 2006. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista oli lähes sama kuin edellisvuonna, sillä vuonna 2005 uusia ylioppilaita oli hakeneista 23,7 %. Opiskelupaikan vastaanottaneista uusien ylioppilaiden osuus oli 15,4 % vuonna 2006. Edellisvuonna uusia ylioppilaita opiskelupaikan vastaanottaneista oli 16,7 %.

Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ei merkittävästi vaihtele tiedekunnittain. Suhteellisesti eniten uusia ylioppilaita haki taiteiden tiedekuntaa (28,7 % hakeneista) ja vähiten yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan (21,4 % hakeneista). Yhteiskuntatieteiden tiedekunta kuitenkin kasvatti eniten ”suosiotaan” uusien ylioppilaiden osuudella tarkasteltuna, sillä uusien ylioppilaiden osuus yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan hakeneista kasvoi 3,5 % vuonna 2006 edellisvuoteen verrattuna.

Uusien ylioppilaiden osuus opiskelupaikan vastaanottaneista ei sekään merkittävästi vaihtele tiedekunnittain. Suhteellisesti suurin uusien ylioppilaiden osuus uusista opiskelijoista on taiteiden tiedekunnassa, 18,4 % ja pienin kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnassa, 10,5 %. Muutokset vuoteen 2005 verrattuna ovat jo merkittävämpiä. Kasvatustieteiden tiedekunnassa uusien ylioppilaiden osuus opiskelupaikan vastaanottaneista kasvoi 7,0 %. Oikeustieteiden tiedekunnassa uusien ylioppilaiden osuus opiskelupaikan vastaanottaneista puolestaan väheni 9,0 % ja kauppatieteiden tiedekunnassa 7,4 % vuonna 2006 edellisvuoteen verrattuna.

Taulukko 36. Uusien ylioppilaiden osuus hakeneista ja opiskelupaikan vastaanottaneista tiedekunnittain 2006

Tiedekunta	%/hakeneet	%/paikan vast.ottaneet
Kasvatustiede	24,2	16,0
Oikeustiede	26,4	14,7
Yhteiskuntatiede	21,4	16,4
Kauppätiede ja matkailu	22,2	10,5
Taiteet	28,7	18,4
Yhteensä	24,2	15,4

Uusien ylioppilaiden suosimista ei Lapin yliopistossa ole pidetty aiheellisena, sillä työ- ja elämäkokemuksella on katsottu olevan positiivisia vaikutuksia alan valintaan, opiskelumotivaatioon, valmistumiseen ja ammatissa toimimiseen. Lapin yliopistossa vuonna 2004 hyväksytyssä opiskelijavalintojen kehittämissstrategian mukaan opintoihin sijoittumista pyritään kyllä nopeuttamaan ja vähentämään valintayksiköiden määrää sekä keventämään valintamenettelyjä. Sen sijaan kiintiöitä tai valintaa pelkän ylioppilastutkintotodistuksen perusteella ei Lapin yliopistossa pidetä tarkoituksenmukaisena.

Valintakokeella on tärkeä merkitys motivaation mittaajana, se antaa tietoa tulevasta pääaineesta ja tarjoaa mahdollisuuden niille hakijoille, jotka eivät ole menestyneet lukiossa esim. motivaation puutteen vuoksi.

Kauppätieteissä ja oikeustieteissä uusien ylioppilaiden lyhyempää valmistautumisaikaa valintakokeisiin on kompensoitu lisäpisteillä. Myös kasvatustieteissä uusien ylioppilaiden pääsy koulutukseen helpottunee jatkossa, sillä kaikki koulutukseen hakevat pääsevät valintojen ensimmäiseen vaiheeseen eli kirjalliseen kokeeseen ilman esivalintaa.

Valtakunnallista *valintakoeysteistyötä* Lapin yliopistossa tehdään eniten kasvatustieteissä ja kauppätieteissä. Kasvatustieteiden tiedekunta on mukana kasvatusalan valtakunnallisessa valintahankkeessa (VAKAVA-hanke). Hankkeessa kehitetään yhteistä valintakoejärjestelmää koko kasvatusalalle. Kesällä 2006 hankkeessa mukana olevilla oli yhteinen kirjallinen koe valintakokeissa. Vuoden 2007 valinnoissa luokanopettajankoulutuksella on yhteisvalinta.

Kauppätieteellisellä koulutusosalalla yhteisvalinta käynnistettiin vuonna 2005. Yhteisvalinnan myötä Lapin yliopiston kauppätieteisiin (laskentatoimi ja markkinointi) hakeneiden määrä on moninkertaistunut. Hakijat ja valitut ovat myös yhä enemmän muualta Suomesta kuin pelkästään Lapin läänistä.

OPINTOJEN ETENEMINEN

Lapin yliopistossa ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräiset valmistumisajat ovat vähintään koulutusalojensa valtakunnallisten keskiarvojen mukaiset. Opintojen sujuvaa etenemistä on yliopistossa tuettu tehostamalla opintoneuvontaa sekä opettajatuutoroinnilla, opiskelijoiden HOPS:illa sekä pyrkimällä vähentämään opintojen päällekkäisyyksiä. Myös uusilla opiskelumenetelmillä (mm. verkko-opetus) sekä palautteen keruulla on edistetty opintotavoitteiden toteutumista.

Opintojen keskeytymistä ja viivästymistä on eri tiedekunnissa pyritty minimoimaan myös erilaisilla ”roikkujaprojekteilla”. Niiden tarkoitus on selvittää usein juuri gradu-vaiheessa opinnoissaan viivästyneiden halukkuutta opintojensa loppuun suorittamiselle. Projektien ja erilaisten tutkielman kirjoittamista tukevien erityisjärjestelyjen tulokset ovat olleet vaihtelevia. Opiskelujen venyminen ja keskeyttäminen eivät kuitenkaan riipu pelkästään tiedekuntien ja yliopiston toimenpiteistä vaan myös opiskelijan omasta tahdosta ja elämäntilanteesta.

Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijaa kasvussa ja kehityksessä sekä tavoitteellisessa opiskelussa oman alansa asiantuntijaksi. Ohjaus on koko opiskeluprosessin kattava toiminta, joka alkaa ennen opintoja ja päättyy valmistumiseen ja työelämään sijoittumiseen. Tavoitteena on, että opiskelijalla on riittävästi ohjauspalveluja opintojensa aikana ja että ne ajoittuvat tarkoituksenmukaisesti opintojen eri vaiheisiin. Opiskelijalta edellytetään itsenäisyyttä ja vastuullisuutta omiin opintoihinsa ja hakeutumiseen erilaisiin ohjauspalveluihin.

Lapin yliopistossa ohjauspalveluja antavat useat eri yksiköt. Yliopiston opiskelupalvelut vastaa yleisneuvonnasta koko yliopiston tasolla. Opiskelupalveluihin sijoittuvat myös koko yliopistoa koskevat työelämä- ja rekrytointipalvelut ja opintopsykologipalvelut. Tiedekuntien

ja yksiköiden henkilökunta ohjaa yksikön opintoja koskeissa kysymyksissä. Opiskelija-vaihtoon liittyvissä asioissa ohjausta saa keskushallinnon kansainvälisistä palveluista ja myös tiedekunnista. Muita ohjauspalveluja antavia tehoja ovat mm. kirjasto, atk-palvelut, YTHS ja ylioppilaskunta.

Opintojen ohjaus Lapin yliopistossa perustuu yliopiston perustutkintojen ja opiskelija-valintojen kehittämisstrategioiden mukaiseen opintojen ohjauksen ohjelmaan. Ohjelmassa määritellään ennen opintojen alkua sekä niiden alussa, keski- ja loppuvaiheessa sekä valmistumisen jälkeen annettavalle ohjaukselle tavoitteet, eri toimijoiden tehtävät, annetun ohjauksen arviointiperusteet ja kehittämisen painopisteet.

Perustutkintojen kehittämisstrategiassa opintojen ohjaukseen liittyviä tavoitteita ovat opintojen esteiden kartoittaminen ja poistaminen, ohjausjärjestelmien toimivuus, ohjausprosessien, palautejärjestelmien kehittäminen sekä uuden viestintätekniikan hyväksikäyttö ohjauksessa. *Opiskelijavalintojen kehittämisstrategiassa* on asetettu tavoitteeksi kehittää yliopistoon hakevien ohjausta siten, että hakija saa tulevista opinnoistaan mahdollisimman selkeän kuvan. Tällä halutaan varmistaa, että yliopistoon hakeutuu akateemiseen opiskeluun sekä yliopiston koulutusaloille motivoituneita ja soveltuvia opiskelijoita.

Opintojen päällekkäisyyksien vähentämiseksi Lapin yliopistossa siirryttiin syksyllä 2005 *periodijärjestelmään*, jossa lukuvuosi jakaantuu neljään jaksoon. Järjestelmän tavoitteena on helpottaa opiskelua järjestämällä opetus tasaisesti koko lukuvuoden ajalle ja eri viikonpäiville. Periodisoinnilla pyritään myös antamaan mahdollisuus suorittaa kursseja intensiivisemmin ja lisätä opiskelijoiden vapautta suunnitella opintojaan päällekkäisyyksien vähetessä. Periodijärjestelmän avulla on myös pyritty helpottamaan opettajien tutkimusvapaan järjestämistä.

Lapin yliopiston opetuksen kehittämispalvelut arvioi kyselytutkimuksella opettajien, opintohallintohenkilökunnan ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden kokemuksia periodisoinnista keväällä 2006. Selvityksen perusteella periodisointi on selvästi auttanut opetuksen järkevää suunnittelua, koska periodit antavat selkeät raamit opetuksen toteuttamiselle ajallisesti. Opiskelijoiden mielestä periodisointi on helpottanut opiskelun suunnittelua ja heidän mielestään kurssien pitäminen tiiviimmässä aikataulussa on myös tehostanut oppimista.

Vaikka periodisointia pidettiin tarpeellisena ja hyödyllisenä, niin siinä nähtiin myös ongelmia ja haasteita edelleen. Tavoitteena olleeseen opetuksen tasaisempaan jakaantumiseen vuosi- ja viikkotasolla ei vielä päästy eivätkä päällekkäisyydet juurikaan vielä vähentyneet. Myös opintojen suoritukset, tentit ym., kasaantuivat periodien loppuun. Opettajat eivät nähneet periodisoinnin helpottaneen tutkimusvapaiden pitämismahdollisuuksia.

Kysely toi esille myös kehittämis ehdotuksia. Keskeisimpänä ehdotuksena nousi esiin opetushenkilökunnan yhteistyö, jonka avulla saataisiin mm. vähennettyä päällekkäisyyksiä ja jaettua opetusta jaettua tasaisemmin sekä päivä-, viikko- että vuositasolla. Henkilökunta toivoi ohjeistusta, jonka avulla saataisiin mahdollistettua tutkimusvapaa. Kaikki vastaajat korostivat selkeää tiedottamista ja mahdollisimman aikaista tietoa opetusaikatauluista.

Yliopisto pyrkii myös edistämään urheilun ja opiskelun yhdistämistä. Lapin yliopisto on yhtenä oppilaitoksena mukana **Lapin urheiluakatemiassa**. Akatemia on Rovaniemellä toimiva oppilaitosten ja yhteistyötahojen verkosto, jonka tavoitteena on urheilijoiden opiskelun ja urheilu-uran tuloksekas yhdistäminen. Akatemian keskeisimpiä tehtäviä ovat huippu-urheilijoiden ja huipulle pyrkivien urheilijoiden valmennuksen tehostaminen sekä urheilijoiden opiskelun tukeminen.

Taulukko 37. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen suoritus aika 2003-2005
(Vuoden 2006 tutkintojen keskimääräiset valmistumisajat eivät vielä tiedossa)

Koulutusala	2005	2004	2003
<u>Kasvatustieteellinen ka.</u>			
Lay	5,0	4,5	4,5
Koulutusala yht.	5,0	5,0	5,0
<u>Oikeustieteellinen ka.</u>			
Lay	5,0	6,0	5,5
Koulutusala yht.	6,0	6,0	6,0
<u>Yhteiskuntatieteellinen ka.</u>			
Lay	5,5	5,5	5,5
Koulutusala yht.	6,5	6,0	6,0
<u>Taideteollinen ka.</u>			
Lay	6,0	6,5	6,0
TaiK	6,0	5,0	6,0
<u>Yhteensä</u>			
Lay	5,5	5,5	5,5
Yliopistot yht. (kaikki ka:t)	6,0	6,0	6,0

Lapin yliopistosta suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus oli 181 opintoviikkoa vuonna 2006. Tutkintojen laajuudet ovat viime vuonna olleet keskimäärin noin 180 opintoviikkoa. Tiedekunnittain erot tutkintojen laajuuksissa ovat vähäiset taiteiden tiedekunnan tutkintoja lukuunottamatta. Taiteiden maisterin tutkinnon suorittaminen edellyttää 180 opintoviikon opintoja, minkä vuoksi taiteiden tiedekunnan tutkintojen opintoviikkomäärät ovat muita tiedekuntia suuremmat.

Taulukko 38. Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräinen laajuus (ov) 2006

Tiedekunta	2006
Kasvatustiede	179
Oikeustiede	179
Yhteiskuntatiede	178
Kauppätiede ja matkailu	179
Taiteet	191
Yhteensä	181

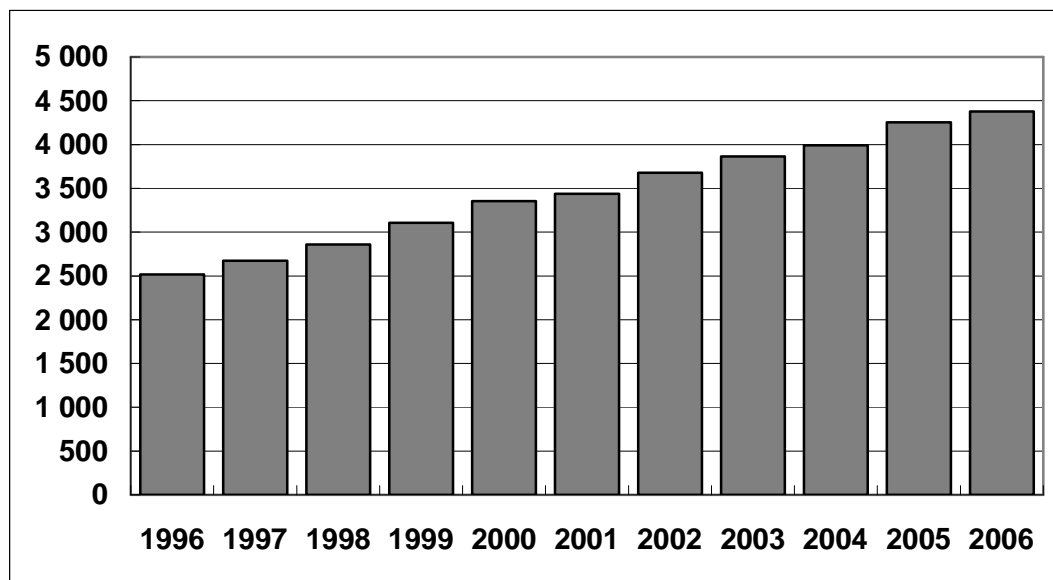
VERKKO-OPETUS

Lapin yliopiston tavoitteena on ollut lisätä verkko-opetuksensa määrää. Vuonna 2006 kurssien määrät lisääntyivät 123:sta 241:een eli määrä lähes kaksinkertaistui vuodesta 2005. Myös verkko-opetusta toteuttavien opettajien määrä lisääntyi reilut 10 %. Koko opetushenkilökunnasta verkko-opettajien määrä on noin 35 %. Vuonna 2007 OPM:n tavoitteiden mukaan tulisi 75 %:lla opettajista olla tvt-opetuskäytön perustaidot. Maksuton valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön koulutus loppui vuonna 2006, joten sen korvaaminen tavalla tai toisella nousee verkko-opetuksen lisäämisessä haasteeksi. Haasteena on myös teknologian nopean kehittymisen myötä verkko-opetuksen kehittäminen ja uusien mahdollisuuksien seuraaminen sekä niiden saaminen opetushenkilöstön käyttöön.

OPISKELIJAT

Lapin yliopistossa oli 4 378 alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa opiskelevaa opiskelijaa vuonna 2006. Opiskelijamäärä kasvoi 2,9 % vuodesta 2005. Koulutusaloittain opiskelijoista on 34 % yhteiskuntatieteellisen alan opiskelijoita, 21 % sekä taideteollisen että oikeustieteellisen alan opiskelijoita, 19 % kasvatustieteiden ja 6 % kauppatieteellisen alan opiskelijoita. Kaikkiaan Suomen korkeakouluissa opiskeli 152 164 perustutkinto-opiskelijaa vuonna 2006. Lapin yliopistossa heistä opiskelee kolme prosenttia.

Taulukko 39. Perustutkinto-opiskelijoiden määrä 1996-2006

TUTKINNOT

Yliopiston ylempien korkeakoulututkintojen tavoite tulossopimuskaudella 2004–2006 on keskimäärin 395 tutkintoa vuodessa, joista 20 aineenopettajakoulutuksessa. Lisäksi Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteeseen sisältyy 30 Lapin yliopistossa suoritettua tutkintoa.

Lapin yliopistossa suoritettiin 400 ylempää korkeakoulututkintoa vuonna 2006. Näistä 23 on Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan tutkintoa. Tutkintojen määrä nousi kolmella tutkinnolla vuoteen 2005 verrattuna. Samalla syntyi yliopiston uusi tutkintoennätys. Edellinen tutkintoennätys oli vuodelta 2005, jolloin Lapin yliopistossa suoritettiin 397 ylempää korkeakoulututkintoa Oulun yliopiston kauppatieteellisen koulutusalan tutkinnot mukaan lukien.

Tulossopimuskauden 2004–2006 tutkintotavoitetta ei silti saavutettu, sillä keskimäärin Lapin yliopistossa suoritettiin tulossopimuskauden aikana 392 ylempää korkeakoulututkintoa vuodessa tavoitteen oltua 425 tutkintoa vuodessa Oulun yliopiston kauppatieteellisen alan tutkinnot mukaan lukien. Koulutusaloista tutkintotavoitteensa saavutti kasvatustieteellinen koulutusala. Yhteiskuntatieteellinen koulutusala jäi tutkintotavoitteestaan yhdeksän tutkintoa ja taideteollinen 15 tutkintoa.

Eniten tutkintotavoitteistaan jäivät oikeustieteellinen ja kauppatieteellinen koulutusala. Oikeustieteellisen koulutusalan tutkintotavoitteesta jäi tulossopimuskauden aikana toteutumatta 49 ja kauppatieteellisellä koulutusallalla 37 tutkintoa. Kokonaisuudessaan yliopiston ylempien korkeakoulututkintojen tavoite toteutui 92 prosenttisesti. Tulossopimuskauden tavoitteesta jäi toteutumatta 98 tutkintoa.

Taulukko 40. Ylemmät korkeakoulututkinnot 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
<i>Kasvatustieteellinen</i>	123	126	93
<i>Oikeustieteellinen</i>	82	97	102
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	94	97	101
<i>Kauppatieteellinen*)</i>	23	16	13
<i>Taideteollinen</i>	78	61	71
Yhteensä	400	397	380

*) Oulun yliopiston myöntämät kauppatieteellisen alan tutkinnot

Tulossopimuskauden 2004–2006 aikana yhdeksän opiskelijaa on sisällyttänyt aineenopettajakelpoisuuden ylempään korkeakoulututkintoonsa, eli on suorittanut tutkinnon sisällä joko opettajan pedagogiset opinnot, perusasteen matematiikan opettajaksi pätevöittävät opinnot tai perusasteen liikunnan opettajaksi pätevöittävät opinnot. Opiskelijoita kyseisissä opinnoissa on ollut yhteensä 59, mutta suurin osa (50) heistä on jättänyt opinnot tutkintonsa ulkopuolelle ja muutamalla heistä on ylempi kk-tutkinto valmistumatta.

Taulukko 41. Alemmat korkeakoulututkinnot 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustieteellinen	41	18	20
Oikeustieteellinen	-	1	-
Yhteiskuntatieteellinen	27	9	13
Kauppätieteellinen	4	.	.
Taideteollinen	32	26	18
Yhteensä	104	54	51

Taulukko 42. Ylemmät korkeakoulututkinnot, tutkintotavoitteen toteutuminen 2004-2006

Koulutusala	Tutkinnot/vuosi	Tavoite/vuosi	Toteuma%
Kasvatustiede	114	110	104
Oikeustiede	94	110	85
Yhteiskuntatiede	97	100	97
Kauppätiede*)	17	30	57
Taideteollinen	70	75	93
Yhteensä	392	425	92

*) Oulun yliopiston myöntämät kauppätieteellisen alan tutkinnot

Tutkintotavoitteiden toteutumisen kannalta keskeistä on, että valinnoissa onnistutaan rekrytoimaan yliopisto-opintoihin motivoituneita opiskelijoita. Myös opintojen ohjaus, opintojen edistymisen seuranta, verkko-opetuksen kehittäminen sekä opetustarjonnan jakautuminen tasaisesti eri lukukausille ja periodeihin ovat edistäneet opintojen sujuvuutta ja tutkintotavoitteiden toteutumista. Nämä seikat ovat keskeisiä opetuksen kehittämistavoitteita myös jatkossa.

Tutkintotavoitteiden saavuttamista oikeustieteellisellä ja kauppätieteellisellä koulutusallalla ovat vaikeuttaneet tutkintotavoitteiden kannalta riittämätön uusien opiskelijoiden sisäänotto. Oikeustieteellisellä koulutusallalla uusien opiskelijoiden sisäänotto on ollut nykyisellä tasollaan, 123–140 opiskelijaa, vuodesta 2003 lähtien. Tutkintotavoitteiden toteutuminen on siten mahdollista aikaisintaan vuonna 2007.

Myös kauppätieteiden ja matkailun tiedekunnassa uusien opiskelijoiden sisäänotto on ollut toistaiseksi liian vähäinen tutkintotavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi tiedekunnan matkailututkimuksen opiskelijoista monet vaihtavat pääainetta tai siirtyvät työelämään valmistumatta. Myös taiteiden tiedekunnassa monet opiskelijat työllistyvät jo opiskeluaikana.

Perustutkinto-opetuksessa Lapin yliopistossa noudatettiin *perustutkintojen kehittämisstrategian tavoitteita*. Strategian avulla pyritään varmistamaan, että jokaisella Lapin yliopistosta valmistuvalla on korkealaatuinen akateeminen tutkinto, jonka perustana ovat

- tutkimukseen perustuva opetus ja opiskelu
- kansainvälisyys
- oman alan syvälinen osaaminen
- poikkitieteellisyys ja monialaisuus
- tieteellisen tiedon soveltamiskyky

- monipuoliset viestintä- ja yhteistyötaidot
- valmiudet jatkuvaan opiskeluun

Nämä osa-alueet pyritään ottamaan systemaattisesti huomioon kehitettäessä tutkintorakennetta, opetusta ja opiskelua sekä oppimisympäristöjä ja muita opetuksen tukirakenteita. Tutkintoja kehitetään rakenteiltaan ja sisällöiltään sellaisiksi, että ne antavat opiskelijoille entistä paremmat mahdollisuudet suunnitella opintonsa ja kehittää valmiuksiaan kohdata työelämän muutokset. Työharjoittelua on kehitetty osana tutkintoa ja suunniteltu toimintatapoja nykyistä systemaattisemman työelämäpalautteen saamiseksi. Lisäksi tieteellisen jatkokoulutuksen edellytyksiä on vahvistettu jo perustutkinnossa.

LAADUNVARMISTUSTYÖ

Lapin yliopiston laatujärjestelmää on lähdetty rakentamaan tulosaluekohtaisesti siten, että kullekin tulosalueelle on määritelty onnistumisen kannalta keskeiset ydinprosessit ja näille ydinprosesseille yliopistotasoiset laatutavoitteet sekä laatutavoitteita varmistavat konkreettiset laatutoimenpiteet. Perusopetuksen ydinprosesseja ja niiden laatutavoitteita ovat:

- **Opetussuunnitelman laadinta.** Tavoitteena on, että
  - tutkinnot ovat korkeatasoisia. Opetussuunnittelu perustuu uusimpaan tutkimukseen ja ennakoi tulevaisuuden työmarkkinoiden tarpeita.
  - opetussuunnitelmat ovat yliopiston strategisten tavoitteiden suuntaisia ja niissä näkyy yliopiston profiloituminen pohjoiseen.
  - opetussuunnitelmissa on huomioitu palautejärjestelmän ja laajempien opetuksen arviointihankkeiden tulokset.
  - kansainvälisyys on sisäänrakennettu opetussuunnitelmiin.
- **Opettajarekrytointi.** Tavoitteena on, että
  - yliopisto-opettaja on hyvä opettaja, harjoittaa tieteellistä tai taiteellista toimintaa ja on sitoutunut yliopiston yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin.
  - yliopiston tiedeyhteisö on monitieteinen ja monikulttuurinen.
- **Opiskelijarekrytointi.** Tavoitteena on, että
  - yliopistossa on riittävä ja laadukas opiskelija-aines.
  - yliopistossa on alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti tasapainoinen ja monikulttuurinen opiskelijayhteisö.
  - yliopistoon rekrytoituu sekä uusia ylioppilaita että aikuisopiskelijoita.
- **Opetus, ohjaus ja osaamisen arviointi.** Tavoitteena on, että
  - ohjaus ja opetus perustuvat tutkimukseen.
  - opitun tunnistamisessa ja tunnustamisessa noudatetaan monipuolisesti erilaisia menetelmiä.

- o jokaisella tiedekunnan perusopiskelijalla on käytössään HOPS
- o jokaisella opiskelijalla on opettaja- ja opiskelijatuutori.
- o yliopistossa on kaiken opetuksen kattava, toimiva palautejärjestelmä.
- o opetuksessa hyödynnetään erilaisia opetusmenetelmiä ja uusien oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia.
- o opetus on kansainvälistä.
- o erilaisten opiskelijaryhmien oppimisen edellytykset on otettu huomioon.
- o tutkielmien teko on luonteva osa sujuvaa oppimisprosessia.
- o perusopetus on toimiva väylä tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Perusopetuksen laatutyössä eräs merkittävimmistä kehittämiskohteista on oppimista edistävän *palautekulttuurin* luominen. Tähän pyritään toimivan ja ennen kaikkea opiskelijalähtöisen palautejärjestelmän luomisella. Järjestelmän opiskelijalähtöisyydellä halutaan laajentaa opiskelijan roolia pelkästä palautteen antajasta myös aktiiviseksi oppimisen kehittäjäksi ja oppimiseen vaikuttajaksi. Vastaavasti opettajien tehtävänä on huolehtia, että palautemalli toimii ja palautteiden käsittelemiseksi on olemassa yhteisesti sovitut menettelytavat.

Tavoitteena on ohjata opiskelijoita omaa tietämistä rakentavaan oppimiseen, jota tuetaan opiskelijalähtöisillä opetus- ja ohjauksikäytännöillä. Tuutorointien ja hops-mallien rinnalle pyritään kehittämään erilaisia yhteisöllisiä toimintatapoja, jotka palvelisivat oppimista ja opetustyön kehittämistä. Sellaisia myös kaivataan, sillä varsinkin vanhemmat opiskelijat eivät ole pitäneet hops:ia kaikilta osin toimivina.

OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTI

Opiskelijoiden hyvinvoinnin, terveyden ja opiskelukyvyn edistämiseksi tärkeitä työmuotoja Lapin yliopistossa ovat **hyvinvointityöryhmä** ja uutena toimintamuotona **opintopsykologin** palvelut. Hyvinvointityöryhmä on keskustelufoorumi, joka tarjoaa mahdollisuuden käsitellä hyvinvointiin liittyviä asioita eri näkökulmia edustavien asiantuntijoiden voimin. Siinä kukin toimija voi täydentää osaamistaan ja tuoda esiin ongelmakohtia keskusteltaviksi. Työryhmä tekee aloitteita ongelmien ratkaisemiseksi, järjestää tai tekee aloitteita teemapäivien, tapahtumien tai kurssien järjestämiseksi.

Lapin yliopisto ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu aloittivat opiskelijoiden opintopsykologin palveluiden tarjoamisen lukuvuoden 2006–2007 alusta. Opintopsykologin tehtävänä on opiskelijoiden oppimisen, opiskelun ja hyvinvoinnin tukeminen. Työ jakautuu välittömään työskentelyyn opiskelijoiden kanssa sekä ennaltaehkäisevään opintopsykologin työhön, millä pyritään minimoimaan opintopsykologin vastaanotolle hakeutuvien opiskelijoiden määrä. Vuoden 2006 aikana toiminta on painottunut toiminnan käynnistämiseen, tiedottamiseen ja yhteistyöverkoston luomiseen sekä opiskelijoiden yksilötapaamisiin.

Graduntekijöiden tukena yliopistossa toimii ns. gradufoorumi. Foorumi on verkossa toimiva, graduntekijöiden vertaisryhmänä toimiva keskustelufoorumi. Ryhmä tarjoaa sosiaalista tukea esim. niille, jotka tekevät graduaan työn ohella tai päättävät saattaa opintonsa päätökseen tauon jälkeen. Ryhmä tarjoaa myös apua ajoittaiseen yksinäisyyteen, joka voi graduntekijöitä kohdata.

1.4.1.3 Kansainvälistyminen

Yliopisto tiivistää ja lisää kansainvälistä yhteistyötään ja verkostoitumistaan erityisesti Euroopan korkeakoulutus- ja tutkimusalueella

Yliopisto lisää yhteistyötään Venäjän kanssa ja vahvistaa Venäjä-asiantuntemustaan

Yliopisto lisää englanninkielistä opetustarjontaansa

Ylempää korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelee ulkomailla vuosittain yli kolmen kuukauden jakson 150 opiskelijaa

Yliopisto lisää ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää siten, että vuonna 2006 yliopistossa opiskelee 80 tutkintoa suorittavaa ulkomaalaista

TUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

Lapin yliopiston kansainvälisen opetuksen keskuksen yhdessä yliopiston yhteiskunta-tieteiden tiedekunnan kanssa suunnittelema ja toteuttama englanninkielinen maisteriohjelma *Master's Degree Programme in Northern Resources* keskittyy pohjoisten resurssien tematiikkaan ja on luonteeltaan monitieteinen. Vuonna 2006 maisteriohjelmassa on keskitytty menetelmäopintoihin, pääaineopintoihin ja pro gradu -tutkielmien työstämiseen. Maisteriohjelmassa ei ollut opiskelijoiden sisäänottoa vuonna 2006, joten ohjelmassa on nyt keskitytty kahden edellisen sisäänoton opiskelijoiden opintojen etenemiseen ja loppuunsaattamiseen.

KANSAINVÄLISET SIVUAINETASOISET OPINTOKOKONAISUUDET

Arctic Studies Program (ASP) 25-60 op

Arctic Studies -opintokokonaisuus uudistettiin kokonaan keväällä 2006, ja uuden rakenteen mukainen opetus alkoi syksyllä 2006. ASP opintoja on mahdollista suorittaa joko 25 tai 60 opintopisteen laajuisena sivuaineohjelmana. Ohjelma jakaantuu kaikille pakollisiin perusopintoihin sekä temaattisiin valinnaisiin opintoihin. Perusopinnot antavat monitieteisen perustan Arktisen luonnon ja ympäristön, kulttuurien ja yhteiskuntien sekä globalisaation ja arktisen kestävä kehityksen kokonaisvaltaiselle hahmottamiselle. Valinnaisissa opinnoissa opiskelijat voivat keskittyä seuraaviin teema-aloihin: Arctic Governance, Arctic Indigenous Studies ja Other ASP Courses (pääosin luonnontieteellisiä ja monitieteisiä kursseja).

Circumpolar Studies Program (BCS) 72 op.

Kansainvälisen opetuksen keskus toteuttaa Arktisen yliopiston Circumpolar Studies opintoja 72 Op:n laajuisena opintokokonaisuutena joka on linkitetty ASP -ohjelmaan.

Russian Studies Program (RSP) 25 op

Ohjelman tarkoituksena on antaa perustiedot erilaisiin Venäjään liittyvistä ulottuvuuksista, joita ovat politiikka, talous, ympäristö ja kulttuuri. Kokonaisuus on keskittynyt erityisesti Koillis-Venäjän alueen asioiden tarkasteluun. Russian Studies Program RSP on linkittynyt yliopiston muihin Barentsiin ja Venäjään liittyviin ohjelmiin.

Minor in Northern Resources 25 Op

Minor in Northern Resources -sivuaineohjelma kuuluu osana Northern Resources -maisteriohjelmaan, ja opetus koostuu maisteriohjelmaan kuuluvasta opetuksesta.

Intercultural Communication Programme ICP 25 op

Intercultural Communication Programme ICP:n tarkoituksena on tutustuttaa kulttuurien välisen kommunikaation tematiikkaan: miten kulttuurinen tieto-taitomme vaikuttaa ymmärrykseemme maailmasta ja miten kulttuurien väliset erot tulevat esiin nimenomaan kommunikaation muodossa.

Cultural Industries 25 op

Cultural Industries-opintokokonaisuudessa tarkastellaan kulttuurituotteita erilaisista näkökulmista: vapaa-aikana, mediakulttuurina, kuluttamisena ja elämyksinä. Lisäksi opintokokonaisuudessa paneudutaan kulttuurituotteiden tuottamisen haasteisiin mm. oikeudellisten kysymysten ja tuotekehityksen näkökulmista.

International Studies Centre ISC Field School

Kansainvälisen opetuksen keskuksen järjestämät opintomatkat on koottu ISC Field School kokonaisuudeksi. Kokonaisuuteen kuuluu pysyvästi kolme ekskursion (Pyhätunturi, Kuolan niemimaa ja Finnmark) ja vaihtuvia ekskursioita. Vuonna 2006 toteutettiin Pyhätunturin ekskursion ja NRF opintomatka Ouluun, Kemiin, Haaparannalle ja Luleaan

VIERASKIELISEN OPETUKSEN KEHITTÄMINEN

Kansainvälisen opetuksen kehittäminen on perustunut Lapin yliopisto 2010- ja Lapin yliopiston kansainvälisyysstrategia 1998-2010 -asiakirjoissa asetettuihin tavoitteisiin. Kansainvälistä opetusta on kehitetty ja on jatkossakin kehitettävä tietyillä valikoiduilla temaattisilla aloilla ja tasoilla, jotka *tukevat toisiaan* ja tarjoavat väyliä perustutkintokoulutuksen sekä jatkotutkintokoulutuksen välille. Esimerkiksi lyhyet sivuainekokonaisuudet kuten Arctic Studies Program ja Russian Studies Program toimivat hyvänä pohjana englanninkielisessä pohjoisiin ja arktisiin alueisiin liittyvässä koulutuksessa.

Pohjan vakiinnuttamisen jälkeen on rakennettu Northern Resources -maisteriohjelma. Näiden ohjelmien avulla saadaan potentiaalisia jatkokoulutettavia esimerkiksi Arktis - tutkijakouluun niistä ulkomaalaisista opiskelijoista, jotka suorittavat perustutkintonsa tai vaihto-opiskelunsa Lapin yliopistossa.

Sisäisiä ja ulkoisia resursseja ja verkostoja täytyy pystyä hyödyntämään laajemmin kansainvälisen opetuksen kehittämisessä ja järjestämisessä. Lapin yliopistossa käy paljon ulkomaisia vierailevia opettajia, ja yliopistossa järjestetään usein kansainvälisiä konferensseja ja seminaareja, joita tulee hyödyntää kansainvälisessä opetuksessa yli yksikkörajojen. Samoja vieraskielisiä kursseja pitäisi hyödyntää useassa koulutusohjelmassa esimerkiksi korvaavuusjärjestelyjen avulla, mikä edellyttää sisäistä verkostoitumista.

Kansainvälistä opetusta on lisättävä niiltä osin kun se on opetuksen sisältöjen kannalta järkevää (erityisesti pohjoiseen ja arktiseen liittyvä koulutus). Ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrän lisääminen edellyttää englanninkielisen opetuksen määrän lisäämistä kaikilla tasoilla. Opetusta on kehitettävä niin perusopintojen, aineopintojen kuin syventävienkin opintojen tasolla. Yhtä lailla tarvitaan lisää vieraskielisiä yleisopintoja kuten menetelmäkursseja ja kielten opetusta. Tällä hetkellä useilla ulkomaisilla opiskelijoilla on vaikeuksia löytää tarpeeksi kursseja pääaineistaan.

Vieraskielisen opetuksen ja ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää on mahdollista lisätä myös, jos vieraskielinen opetus ymmärretään osaksi ns. *normaalina pysyvää perusopetusta*, joka olisi ainakin osittain kiinnittynyt myös osaksi suomenkielisiä tutkinto-ohjelmia. *Henkilökuntaa tulee kannustaa* kansainvälisen opetuksen kehittämiseen, jotta se mielletäisiin osaksi ns. *perustyötä*, eikä ylimääräiseksi rasitteeksi. Vieraskielistä opetusta ei tule ajatella ainoastaan ulkomaisia opiskelijoita palvelevana, vaan se palvelee myös suomalaisten opiskelijoiden niin sanottua *kotikansainvälistymistä*.

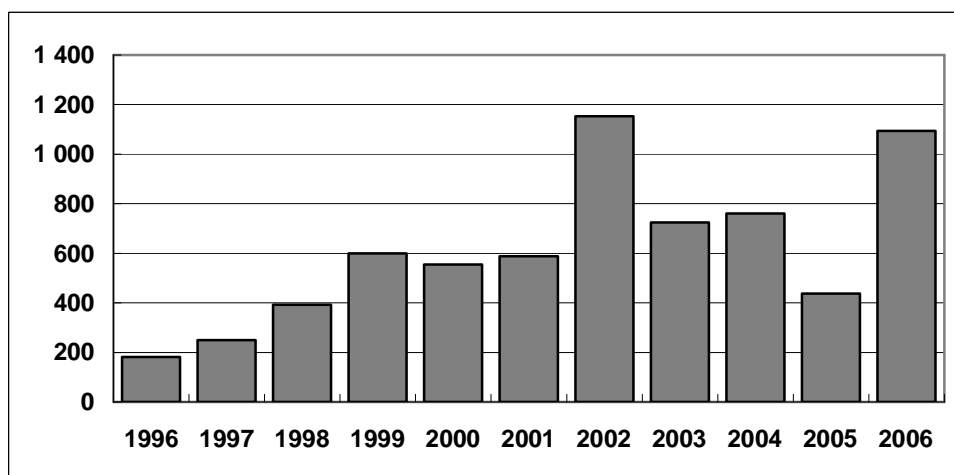
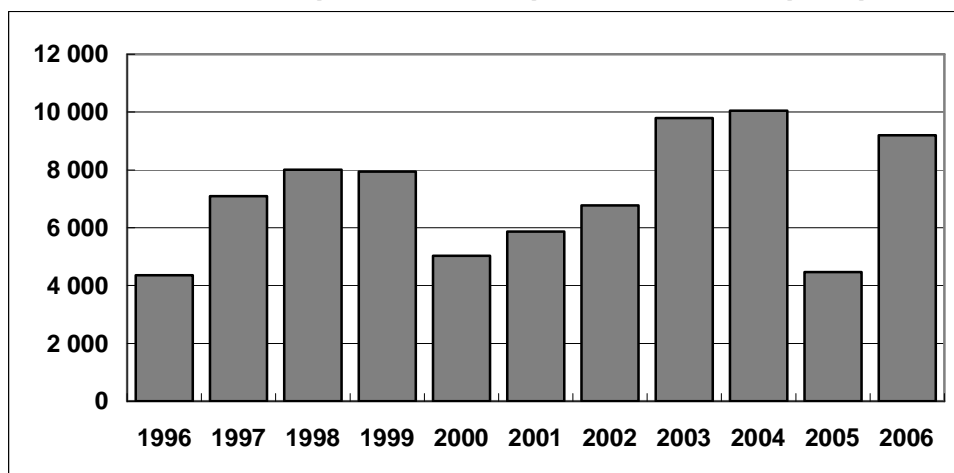
Tärkeää on myös kehittää *monitieteisiä kansainvälisiä opintokokonaisuuksia ja tutkinto-ohjelmia*. Nykyään on yhä enemmän opiskelijoita ja jo työelämässä olevia ihmisiä, jotka haluavat laajentaa tietämystään (ja lisätä työllistymismahdollisuuksiaan) jollain tietyllä teema-alueella monitieteisestä näkökulmasta. Monitieteiset tutkinto-ohjelmat ovat lisääntyneet niin Suomessa kuin muissakin pohjoismaissa.

Kansainväliset opiskelijat hakeutuvat oppilaitoksiin, joilla on asiantuntijan maine ja jotka tarjoavat huippulaatua opetusta jollain tietyllä alalla. Näin ollen Lapin yliopiston kansainvälinen opetus tarvitsee *"keihäänkärkeä"*, jonka avulla yliopiston tunnettavuutta lisätään ja jonka ympärille voidaan liittää eritasoista opetusta.

Muutto vieraaseen maahan opiskelemaan on suuri investointi ja riski. Näin ollen ulkomaiset opiskelijat hakeutuvat yleensä sellaisiin oppilaitoksiin, joilla on tarjolla erikoistuneita opintoja "harvinaiselta" alalta. Opintojen tulee olla korkealaatuisia sekä ajankohtaisia ja relevantteja suhteessa maailman tapahtumiin. Nämäkin seikat tukevat nimenomaan tematiikaltaan pohjoisiin ja arktisiin alueisiin liittyvän koulutuksen markkinointia, sillä Lapin yliopistolla on jo vahva status yhtenä harvoista korkeakouluista, joka tarjoaa korkealaatua englanninkielistä koulutusta tällä alalla.

Taulukko 43. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat tiedekunnittain 2004-2006

Tiedekunta	2006	2005	2004
Kasvatustiede	9	5	12
Oikeustiede	12	9	10
Yhteiskuntatiede	41	51	45
Kauppätiede ja matkailu	8	10	11
Taiteet	25	32	19
Yhteensä	95	107	97

Kuva 7. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, tarjotut opintopisteet 1996-2006**Kuva 8. Vieraskielinen perustutkinto-opetus, suoritettut opintopisteet 1996-2006**

OPISKELIJAVAIHTO

Vuonna 2006 Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoista opiskeli yli kolmen kuukauden ajan ulkomailla 148 opiskelijaa. Vaihtoon lähteneiden määrä on viime vuosina tasaisesti kasvanut, mutta aivan tulossopimuskauden 150 ulkomailla opiskelevan vaihto-opiskelijan tavoitetta ei silti saavutettu. Suosituimmat kohdemaat olivat vuoden 2005 tapaan Ruotsi, Iso-Britannia ja Espanja.

Taulukko 44. Lähteneet vaihto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	18	9	12
Oikeustiede	44	40	18
Yhteiskuntatiede	41	46	30
Kauppätiede	9	9	4
Taiteet	36	39	33
Yhteensä	148	143	97

(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Taulukko 45. Lähteneiden vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat 2006

- Ruotsi 21
- Iso-Britannia 16
- Espanja 12
- Ranska 8
- Saksa 8
- Itävalta 7
- Kanada 6
- Sveitsi 6
- Tsekki 6
- Yhdysvallat 5

Ulkomailta Lapin yliopistoon saapui 210 opiskelijaa vuonna 2006. Määrä oli sama kuin vuonna 2005. Saapuneista opiskelijoista suurin osa oli samoilta koulutusaloilta eli oikeus-, yhteiskunta- ja taideteolliselta aloilta kuin suurin osa vaihtoon lähteneistäkin opiskelijoista. Eniten opiskelijoita saapui Venäjältä, Iso-Britanniasta ja Itävallasta. Vuoteen 2005 verrattuna itävaltalaisten opiskelijoiden määrä lisääntyi eniten. Lapin yliopisto on opiskelija-vaihdossaan ns. nettotuoja, sillä yhtä kansainväliseen vaihtoon lähtenyttä opiskelijaa kohden Lapin yliopistoon saapui 1,4 ulkomaista opiskelijaa.

Taulukko 46. Saapuneet vaihto-opiskelijat koulutusaloittain 2004-2006

Koulutusala	2006	2005	2004
Kasvatustiede	27	22	24
Oikeustiede	53	47	43
Yhteiskuntatieteellinen	53	45	26
Kauppätiede	16	26	22
Taideteollinen	49	59	55
Muut	12	11	6
Yhteensä	210	210	176

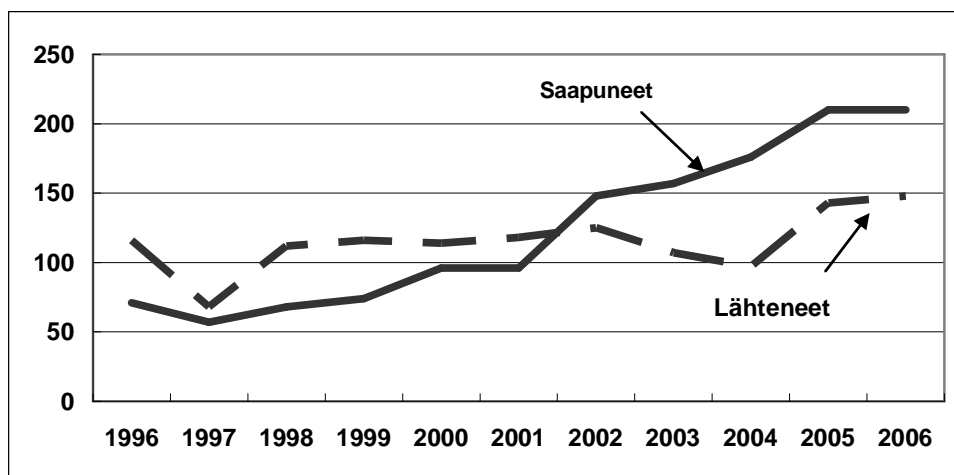
(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Taulukko 47. Saapuneiden vaihto-opiskelijoiden kansalaisuus 2006

- Iso-Britannia 20
- Itävalta 19
- Venäjä 19
- Ranska 17
- Espanja 16
- Saksa 16
- Puola 15
- Unkari 13
- Italia 12
- Tsekki 12

Kuva 9. Lähteneet ja saapuneet vaihto-opiskelijat 1996-2006

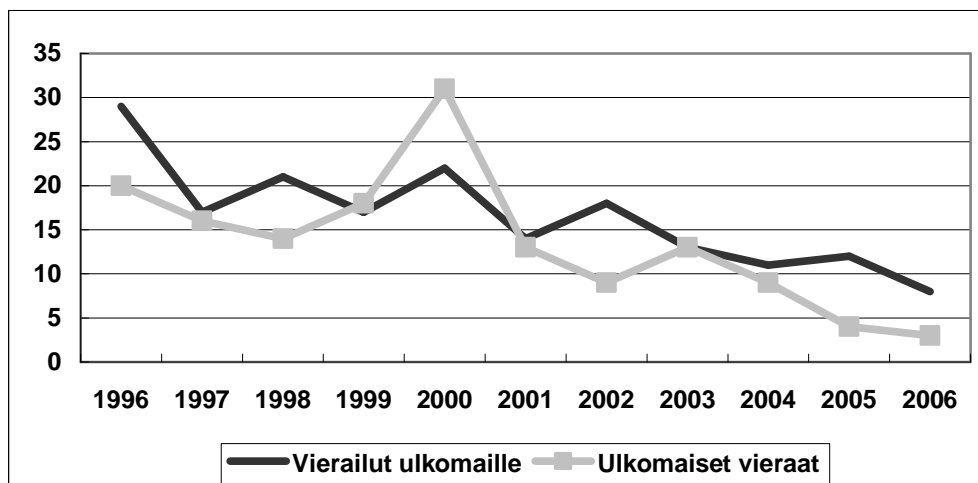
(Lähde: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus, CIMO)

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstö teki kahdeksan vähintään kahden viikon pituista opetus- tai tutkimusvierailua ulkomaisiin yliopistoihin tai tutkimuslaitoksiin vuonna 2006. Vastaavasti ulkomailta Lapin yliopistoon tehtiin kolme vastaavan pituista opetus- tai tutkimusvierailua.

Opetusministeriön KOTA-tietokantaan ilmoitetaan vain vähintään kahden viikon pituiset vierailut, joten täyttää kuvaa yliopiston kansainvälisestä opetus- ja tutkimusyhteistyöstä ei tällä perusteella saada. Useimmat vierailut ovat tätä lyhyempiä, minkä lisäksi kansainvälistä yhteistyötä tehdään myös muutoin kuin puhtaasti opetus- ja tutkimustarkoituksessa. Vierailujen määrä ovat myös tasaisesti laskeneet, mikä sekin osaltaan kuvastaa pitkien vierailujen osuuden vähentymistä kansainvälisessä yhteistyössä.

Kuva 10. Opettaja- ja tutkijavierailut, lähteneet ja saapuneet 1996-2006

1.4.1.4 Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

ALUEELLINEN TUTKIMUSTOIMINTA

Lapin yliopisto on koonnut alueellisen tutkimustoimintansa aluekehitykseen ja aluepolitiikkaan sekä hyvinvointiin, ympäristökysymyksiin ja kansainvälisyyteen liittyviksi tutkimusaiheiksi. Tavoitteena on vahvistaa maakunnan tarpeista nousseen tutkimustiedon hyväksikäyttöä aluekehityksessä sekä kokonaisvaltainen aluepolitiikan ja -kehityksen edistäminen.

Tutkimuksen keskeisiä teemoja ovat arviointi ja ennakointi. Arviointi tuottaa reaaliaikaista, puolueetonta ja pitkäjänteistä tietoa aluekehityksestä. Ennakointi puolestaan etsii mahdollisuuksia varautua tuleviin muutoksiin ja rakentaa haluttuja tulevaisuuksia.

Aluekehityksen ja -politiikan tutkimusaiheita ovat Lapin aluekehityksen arviointi ja ennakointi, Lapin aluepolitiikan vaikuttavuuden ja toimintatapojen arviointi, Lapin innovaatiojärjestelmän sekä maaseudun kehittämisen ja muuttoliikkeen vaikutusten tutkimus sekä työvoimatarpeen ennakointi. Tutkimuksella pyritään löytämään Lapin aluekehitystä oleellisella tavalla arvioivat ja ennakoivat kriteerit ja indikaattorit sekä toiminta- ja arviointimallien luominen maakuntaohjelman ja maakunnan ohjelmaliittisen kehittämistyön arviointiin. Innovaatiojärjestelmän tutkimus puolestaan pyrkii kartoittamaan ja ennakoimaan Lapin aluekehitysorganisaatioiden ja yritysten sekä korkeakoulujen välisen yhteistyön vahvuuksia ja heikkouksia sekä kehittämisodotuksia ja -mahdollisuuksia innovaatiojärjestelmän näkökulmasta.

Maaseudun kehittämiseen liittyvän tutkimuksen tavoitteena on etsiä mahdollisuuksia Lapin maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämiseen maaseudun elinkeinoelämän vahvistamisella, elämänlaadun edistämällä, kylätoiminnan vahvistamisella sekä maaseudun kulttuurisia vahvuuksia hyödyntämällä. Muuttoliikkeen vaikutuksia ja

työvoimatarpeen ennakointia koskeva tutkimus selvittää puolestaan mahdollisuuksia kehittää Lapista houkutteleva työmarkkina-alue nuorille aikuisille. Muuttoliikkeen vaikutukset ovat erityisen vaikeita Lapin muuttotappioalueilla, sillä työikäisen väestön poismuutto heikentää näiden alueiden tulopohjaa, palvelujen järjestämistä ja elinvoimaisuutta.

Hyvinvointitutkimuksella pyritään kehittämään Lapin palvelurakenteita eri väestöryhmien tarpeita vastaaviksi ja selvittämään kuinka muuttoliike, väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku, työttömyys ja kuntien huonosta taloustilanteesta johtuvat ongelmat palvelujen tuottamisessa vaikuttavat Lapin ihmisten hyvinvointiin. Lapin harva asutus ja väestön ikääntyminen erityisesti muuttotappioalueilla edellyttää vanhuspalveluiden innovatiivista kehittämistä. Hyvinvointitutkimuksen tavoitteena on selvittää informaatioteknologian ja palveluyrittäjyyden edistämisen mahdollisuuksia tässä kehitystyössä.

Hyvinvointitutkimuksen teemoihin kuuluvat myös työhyvinvoinnin kehittäminen sekä tietoyhteiskunnan mahdollisuudet hyvinvointikehityksen edistämiseen Lapissa ja haja-asutusalueiden turvallisuus. Erityisesti työhyvinvoinnin edistäminen ja työikäisen väestön osaamisesta huolehtiminen ovat Lapin tulevaisuuden kannalta tärkeitä seikkoja suurten ikäluokkien poistuessa työmarkkinoilta ja julkisen sektorin tuottavuusvaateiden sekä pienten kuntien talousvaikeuksien kasvaessa. Lisäksi lappilaiset yritykset ovat usein pieniä, 1-2 hengen mikroyrityksiä, joiden omat voimavarat eivät työhyvinvoinnin edistämiseen riitä.

Ympäristöön liittyvät tutkimusaiheet käsittelevät luonnonvarojen käyttöön liittyviä intressiristiriitoja, kaivos Hankkeiden sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten arviointia ja ennakointia, pohjoisen luontosuhdetta, ympäristötietoisuutta ja luonnon merkitystä sekä ilmastonmuutoksen vaikutusten ennakointia Lapissa. **Kansainvälisyyteen ja raja-alueisiin** liittyvät tutkimusaiheet pyrkivät hahmottamaan globalisaatiota sekä kalottialueen merkitystä Lapin näkökulmasta.

AVOIN YLIOPISTO-OPETUS

Avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 50 opiskelijaa

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite on vuosittain 850 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa

Vuonna 2006 **avoimen väylän** kautta tutkinto-opiskelijaksi siirtyi 35 opiskelijaa. Lapin yliopiston tavoitteena on tulossopimuskaudella 2004–2006 ollut, että avoimen yliopiston väylän kautta siirtyy tutkinto-opiskelijaksi vuosittain 50 opiskelijaa. Tavoite ei toteutunut, sillä tulossopimuskauden keskiarvoksi tulee 39 opiskelijaa/vuosi. Parhaiten avoimen yliopiston väylä on toteutunut yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa.

Väylän tehokkaampaa hyödyntämistä varten tutkinto-opiskelu-oikeutta tavoittelevat tarvitsevat pitkäkestoisia opintopolkuja. Yksittäisen opiskelijan kannalta oman pitkäkestoisen opintopolun rakentaminen avoimista yliopisto-opinnoista sisältää kuitenkin paljon muuttuvia asioita. Esim. yliopiston valintaperusteet vahvistetaan vuodeksi kerrallaan ja avoimen yliopiston opetustarjonta vahvistetaan lukuvuodeksi kerrallaan.

Myös opetusresurssien määrä ja niiden käyttö vaikuttavat avoimen yliopisto-opetuksen tarjontaan. Avoin yliopisto-opetus sekä alueellinen tutkintokoulutus kamppailevat samoista opettajaresursseista, sillä avoin yliopisto-opetus sisältää lähinnä eri oppiaineiden perusopintoja sekä kieli- ja menetelmäopintoja. Alueellinen tutkintokoulutus järjestää lähinnä yliopistomme alempia tutkintoja, jotka sisältävät samoja perus- ja yleisopintoja kuin avoin yliopisto-opetus. Koska opettajamäärä on pieni, on tarpeen että eri koulutuksia priorisoidaan ja että koulutusalojen tarjonta sovitaan esim. kolmivuotiskausiksi.

Taulukko 48. Avoimen yliopiston kautta tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneet 2004–2006

Tiedekunta	2006	2005	2004	Tavoite
<i>Kasvatustieteellinen</i>	11	22	25	25
<i>Yhteiskuntatieteellinen</i>	19	13	16	11
<i>Kauppätieteet ja matkailu</i>	4	2	4	6
<i>Taiteiden</i>	1	-	1	8
Yhteensä	35	37	46	50

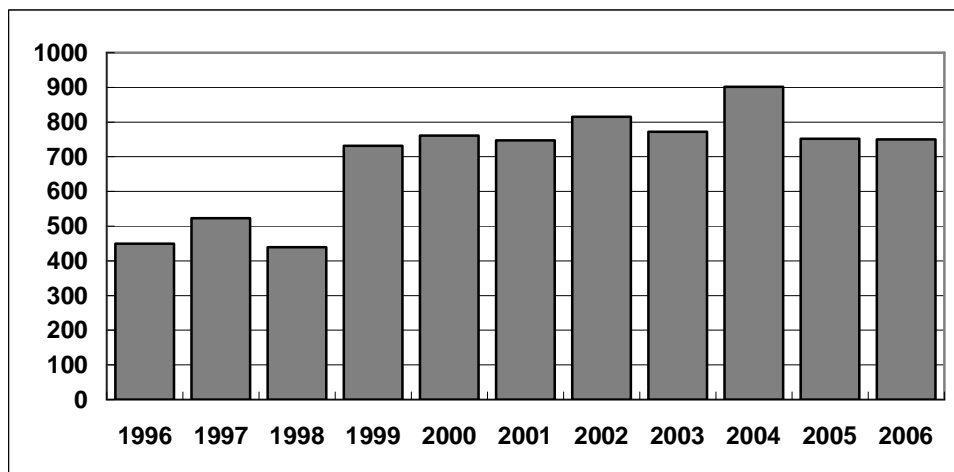
Avoimessa yliopistossa oli 750 **laskennallista kokopäiväistä opiskelijapaikkaa** vuonna 2006. Tulossopimuskaudella 2004–2006 avoimessa yliopistossa oli keskimäärin 801 laskennallista kokopäiväistä opiskelijapaikkaa vuosittain. Tavoitetta, 850 opiskelijapaikkaa, ei siten saavutettu. Kaikkiaan avoimessa yliopistossa opiskeli 4 007 opiskelijaa vuonna 2006. Tämä on 1,6 % enemmän kuin vuonna 2005.

Laskennallinen kokovuotisen opiskelijapaikkojen laskentakaava muuttui tutkintorakennemuutoksessa vuonna 2005. Laskentakaava on tällä hetkellä $\sum(\text{opintojakson laajuus opintopisteinä} \times \text{ko. opintojaksoon osallistuneiden lukumäärä}) / 63$. Aiemmassa laskentakaavassa jakaja tarkoitti vuotuista 35 opintoviikon opiskelumahdollisuutta. Tutkinto-opiskelijoilla vastaava vuotuinen suorituskriteeri oli 40 ov. Nyt tutkinto-opiskelijoiden vuotuinen suorituskriteeri on 60 opintopistettä, eli 1,5-kertainen aikaisempaan opintoviikkomäärään verrattuna. Jotta avoimen yliopiston opiskelijoiden normi muuttuisi samassa suhteessa kuin tutkinto-opiskelijoiden, sen tulisi olla 1,5 x 35 eli 52,5.

Avoimen yliopiston opiskelijan normi on siten suurempi kuin kokopäiväisen tutkinto-opiskelijan. Normin muuttaminen 1,8-kertaiseksi aikaisempaan verrattuna aiheuttaa sen, että lko-luvut eivät enää ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin ja avoimen yliopiston volyymin kehittämisestä tulee siten virheellinen kuva.

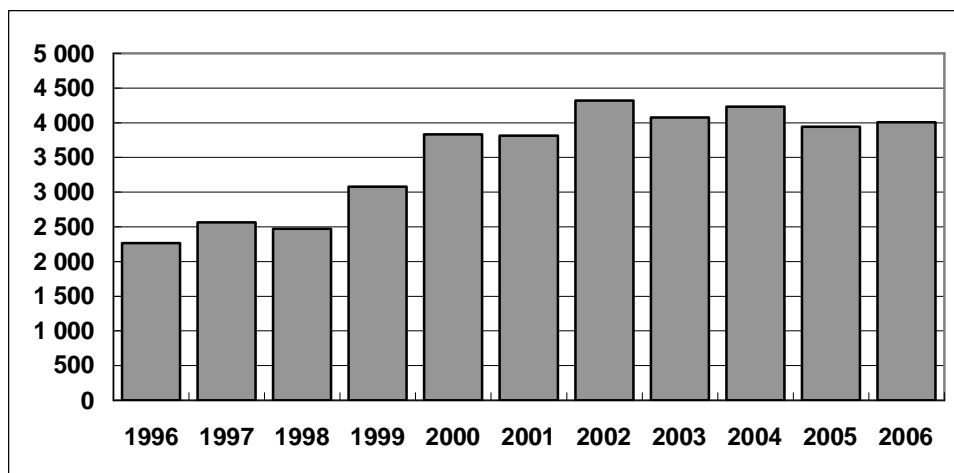
Kuva 11. Avoimen yliopiston laskennalliset kokopäiväiset opiskelijapaikat*) 1996–2006

*) Laskennallisten kokovuotisten opiskelijapaikkojen laskukaava 2005-: opintojakson tai opintokokonaisuuden laajuus opintopisteinä * opintonsa aloittaneiden lukumäärä / 63.

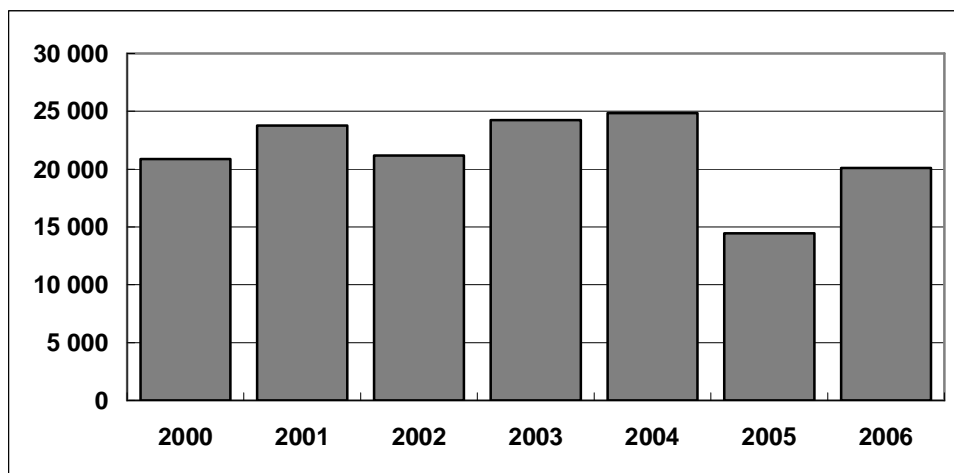
Kuva 12. Avoimeen yliopisto-opiskeluun osallistuneet*) 1996-2006

*) Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistuneiden henkilöiden netto-lukumäärä kalenterivuoden aikana. Nettoluku tarkoittaa, että opiskelija voi esiintyä luvussa vain yhden kerran.

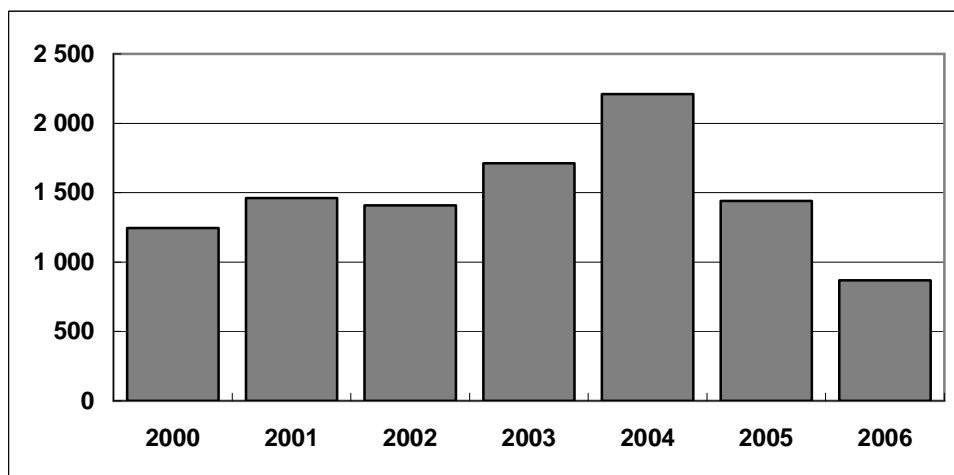
Avoimessa yliopistossa suoritettiin 20 097 opintopistettä vuonna 2006. Suoritettujen opintopisteiden määrä kasvoi lähes 40 prosenttia vuodesta 2005. Silti opintopisteiden määrä vuonna 2006 oli vielä lähes viidenneksen pienempi kuin vuonna 2004, jolloin opintopisteitä avoimessa yliopisto-opetuksessa kertyi lähes 25 000. Vuoden 2006 opintopisteistä lähes puolet oli kasvatustieteiden ja yhteiskuntatieteiden koulutusaloilta.

Kuva 13. Avoimessa yliopistossa suoritettavat opintopisteet 2000-2006

Ikäihmisten avoimeen yliopisto-opetukseen osallistui 868 henkilöä vuonna 2006. Osallistuneiden määrä väheni 40 % vuoteen 2005 verrattuna. Eniten osallistujia Lapin yliopiston ikäihmisten yliopisto-opetukseen on ollut vuonna 2004. Tuolloin opiskelijoita oli 2 210.

Kuva 14. Ikäihmisten yliopistoon osallistuneet 2000-2006

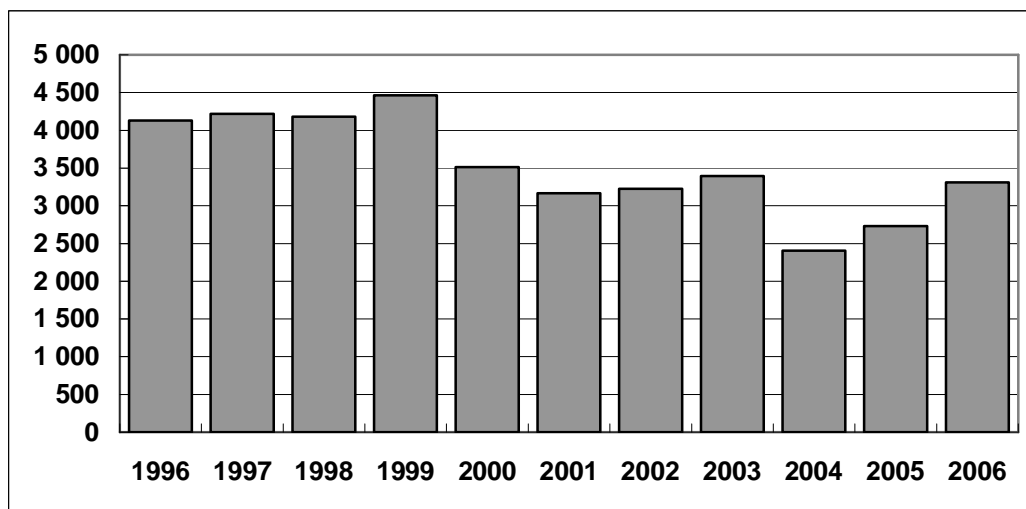
TÄYDENNYSKOULUTUS

Lapin yliopiston järjestämään täydennyskoulutukseen osallistui 3 309 opiskelijaa vuonna 2006. Opiskelijoiden määrä kasvoi viidenneksellä vuodesta 2005 siitä huolimatta, että koulutusten määrä laski 140:een vuonna 2006 edellisvuoden 194 koulutuksesta.

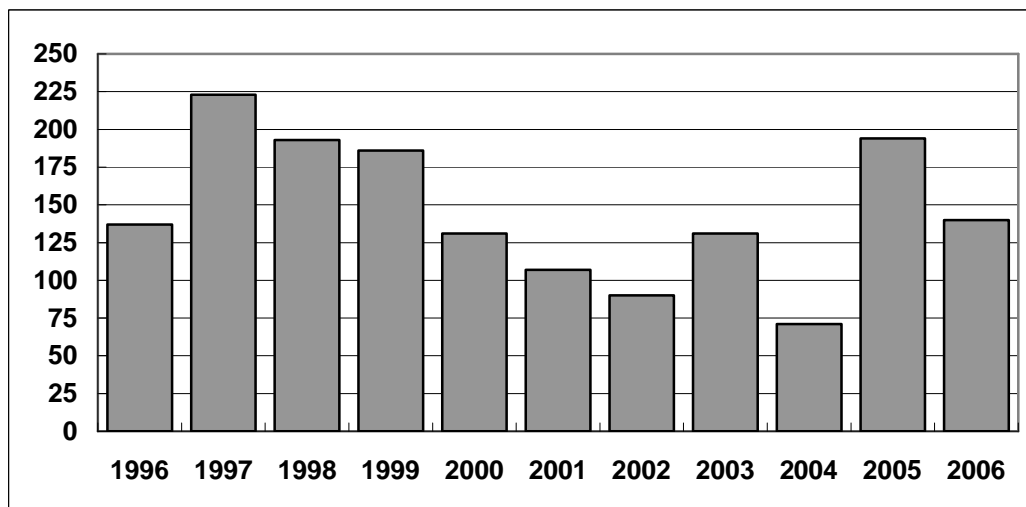
Vuonna 2006 täydennyskoulutuksena annetuista *opetustunneista* 84 % oli asiantuntija-ohjelmia eli alle 30 opintopisteen laajuisia täydennyskoulutuskursseja tai – ohjelmia. Neljä prosenttia opetustunneista oli seminaareja ja ajankohtaiskursseja eli korkeintaan viisi päivää kestäneitä koulutuksia.

Erikoistumisopintoja eli vähintään 30 opintopisteen laajuisia täydennyskoulutusohjelmia annetuista opetustunneista oli 12 %. Opetustunteja täydennyskoulutuksessa annettiin kaikkiaan 8 783 vuonna 2006. Opetustuntien määrä laski puoleen vuodesta 2005.

Kuva 15. Täydennyskoulutukseen osallistuneet 1996-2006

Kuva 16. Täydennyskoulutusten määrät 1996-2006

Taulukko 49. Täydennyskoulutuksen opetustunnit 2004-2006

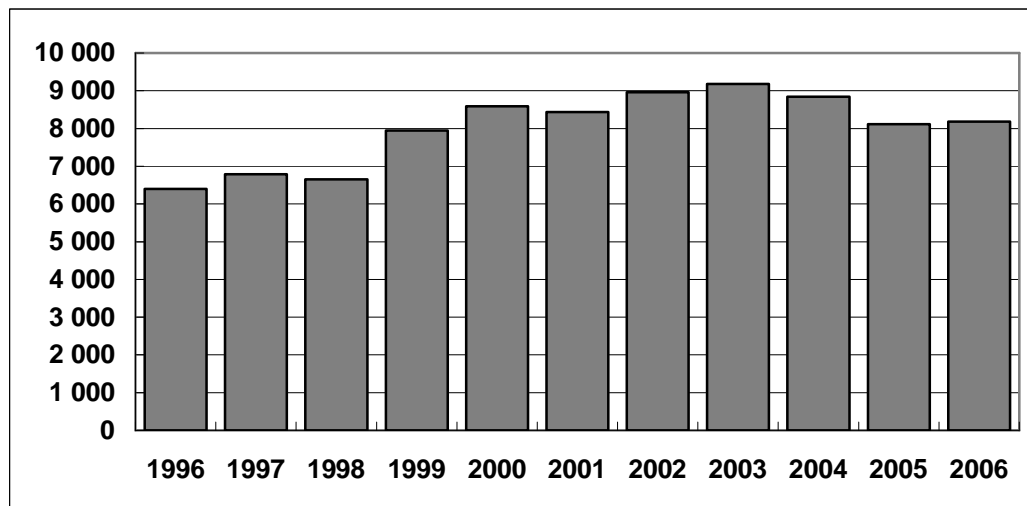
<u>Vuosi</u>	<u>Seminaarit</u>	<u>Asiantuntijaohj.</u>	<u>Erik.opinnot</u>	<u>Yht.</u>
2004	207 (2%)	6 903 (65%)	3 453 (33%)	10 563
2005	379 (2%)	14 245 (86%)	1 882 (11%)	16 506
2006	321 (4%)	7 402 (84%)	1 060 (12%)	8 783

Yliopiston järjestämään **aikuiskoulutukseen** osallistui kaikkiaan 8 184 opiskelijaa vuonna 2006. Heistä avoimeen yliopisto-opetukseen osallistui 4 007, täydennyskoulutukseen 3 309 ja ikäihmisten yliopisto-opetukseen 868 opiskelijaa. Aikuiskoulutukseen osallistuneiden määrä kasvoi 70 opiskelijalla vuodesta 2005.

Avoimen yliopisto-opetuksen osallistujamäärä pysyi edellisvuoden tasolla. Täydennyskoulutukseen osallistuneiden määrä kasvoi viidenneksellä, kun taas ikäihmisten yliopisto-opetukseen osallistuneiden määrä laski 40 prosenttia.

Kuva 17. Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1996-2006

1.4.1.5 Laadunhallinta

Lapin yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän kehittämistä on tehty oman toiminnan kehittämisen lähtökohdista kiinteänä osana johtamista sekä suunnittelu- ja seurantajärjestelmää. Laadun varmistaminen tarkoittaa yliopistotasoisien strategioiden, ohjeistusten ja laatutavoitteiden konkretisoitumista laatua varmistaviksi toimenpiteiksi yksiköiden tulossopimuksissa ja toiminta- ja taloussuunnitelmissa, jokaisen yliopistoyhteisöön kuuluvan määrätietoista työskentelyä toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä vaikutusten systemaattista seuranta ja arviointia. Tavoitteena on, että laatujärjestelmä täydentää ja tukee olemassa olevia rakenteita ja palvelee yksiköitä niiden omien tarpeiden mukaisesti kehittäen toimintaa jatkuvasti ja systemaattisesti.

Laadunvarmistusjärjestelmä tulee kattamaan vaiheittain kaikki yliopiston toiminnot. Se sisältää vastuunjaon, määrittelee palaute- ja seurantaprosessit sekä mekanismit ja niiden perusteella toteutettavat laadun kehittämistoimenpiteet.

Laatujärjestelmää on lähdetty rakentamaan tulosaluekohtaisesti siten, että kullekin tulosalueelle on määritelty toiminnan onnistumisen kannalta keskeiset ydinprosessit ja näille ydinprosesseille yliopistotasoiset **laatutavoitteet** sekä laatutavoitteita varmistavat konkreettiset **laatutoimenpiteet**. Vuonna 2006 on käyty laaja yksikötasoinen keskustelu **perusopetuksen** ja tieteellisen **jatkotutkintokoulutuksen** laatutavoitteista ja laatutoimenpiteistä. Opetus- ja tutkimusneuvosto hyväksyi molemmat asiakirjat marraskuun lopussa. Työ etenee vastaavalla tavalla tutkimuksen, taiteellisen toiminnan, aikuiskoulutuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tulosalueille kevätlukukaudella 2007.

Tulosneuvotteluiden yhteydessä (joulukuussa 2006) laatutoimenpiteiden vaikuttavuutta arvioitiin **seurantaindikaattoreilla**, jotka on johdettu perusopetuksen ja tieteellisen jatkotutkintokoulutuksen laatutavoitteista sekä OPM:n tulostittareista.

Perusopetuksen **palautejärjestelmien** kehittämistyö on merkittävä osa laatujärjestelmää. Yksi laatutavoitteista on, että yliopistossa on kaiken opetuksen kattava palautejärjestelmä. Kertomusvuonna otettiin pilotointivaiheen jälkeen käyttöön sähköinen perusopetuksen palautejärjestelmä, jonka kautta saadaan palautetietoa tiedekunnittain, laitoksittain ja oppiaineittain. Yhteistyössä ylioppilaskunnan ja ainejärjestöjen kanssa suunniteltiin ja järjestettiin opiskelijapalautteiden antamista motivoiva ns. Anna PaLaa-päivä. Palautteiden käsittelyä jatkettiin tiedekunta- ja yksikkötasolla ns. palautepöydissä, joissa oli mukana myös opiskelija (t). Palautteissa kiinnitettiin huomiota sekä opetuksen laadun edelleen kehittämiseen, mm. opettajien pedagogisiin taitoihin sekä opetuksen infrastruktuuriin.

Laatujärjestelmään luodaan opiskelijapalautteiden käsittelemistä varten opiskelija-lähtöinen, systemaattinen ja dokumentoitu toimintamalli. Kerättiin opiskelijapalautetta millä tahansa menettelytavalla, niin tarkoitus on, että palautteet käsitellään yhteisesti palautepöydissä ja sovitaan kehittämistoimenpiteistä. Perusopetuksen kehittämissyhmä on hyväksynyt palautejärjestelmän toimintaperiaatteet.

Laadunvarmistuksen kehittämisessä esimiestyöllä ja johtamisella on suuri merkitys. Tästä syystä yliopiston esimiestyötaitoihin kiinnitetään huomiota laajalla **esimiesvalmennusohjelmalla**. Vuonna 2006 aloitettiin esimiesvalmennus, joka kehittää esimiestyövalmiuksia sekä keskinäistä yhteistyötä ja vertaistuen saatavuutta työhyvinvoinnin, laadun ja tuottavuuden lisäämiseksi. Henkilöstövoimavarojen vahvistamista pyritään parantamaan osallistavalla johtamisella, joka edistää henkilökunnan omien aloitteiden vahvistamista sekä vaikuttamis-mahdollisuuksia. Kahteen valmennusryhmään osallistuu yhteensä 46 esimiestä. Jokainen valmistelee omaan esimiestyöhönsä liittyvän kehittämishankkeen. Monet näistä teemoista liittyvät kiinteästi laatutyöhön ja siten vahvistavat laadunvarmistusjärjestelmän rakentamista.

1.4.1.6 Harjoittelukoulu

Harjoittelukoulun tavoitteena on opettajakoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston kanssa. Harjoittelukoulu huolehtii opetussuunnitelmatyön ja opetuksen laadusta sekä kehittää monipuolista opetusharjoittelua ja opetusteknologian käyttöä

OPETUSHARJOITTELU

Lapin yliopiston harjoittelukoulun opetusharjoittelun sisällölliset ja toiminnalliset ratkaisut suunnitellaan opetusharjoittelutyöryhmässä, joka koostuu harjoittelukoulun ja didaktiikan lehtoreista. Kaikki didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtorit kokoontuvat yhteissuunnittelupalaveriin ennen jokaista opetusharjoittelua (neljästi vuodessa).

Harjoittelukoulun opetusharjoittelutyöryhmä valmistelee eri opetusharjoittelujaksojen osalta teemaan sopivan opiskelijan professionaalista kasvua tukevan tehtävän, joka puretaan yhdessä ohjaavan lehtorin kanssa. Didaktikkojen ja harjoittelukoulun lehtoreiden yhteisohjaus on organisoitu eri opetusharjoitteluihin seuraavasti:

- o Ainedidaktisissa opetusharjoitteluihin opetettavan aineen didaktiikan lehtori seuraa ja ohjaa opetusharjoittelijan pitämiä oppitunteja.
- o Syventävässä opetusharjoittelussa opiskelijalla on henkilökohtainen didaktiikanlehtori, joka seuraa ja ohjaa opetusharjoittelijan pitämiä oppitunteja.
- o Ohjauskeskusteluihin osallistuvat opetusryhmän kaikki opiskelijat sekä tiedekunnan että harjoittelukoulun lehtorit.

Harjoittelukoulun lehtorit antavat opetusta myös tiedekunnan puolella, mikä edistää teorian ja käytännön yhteensovittamista sekä parantaa opiskelijatuntemusta. Harjoittelukoulun lehtorit osallistuvat myös täydennyskoulutukseen, joista pitkäkestoisena koulutuksena mm. eNorssin ohjaajakoulutus kohdentuu suoraan opiskelijoiden kohtaamiseen ja ohjaamiseen.

Jokaisesta opetusharjoittelusta kerätään sähköinen palaute, jonka pohjalta kehitetään opetusharjoittelujen sisältöjä ja toteutusta sekä didaktiikan ja harjoittelukoulun lehtoreiden ohjausta. Harjoittelukoulun lehtoreiden ja tiedekunnan didaktikot osallistuvat myös valtakunnalliseen kehittämistyöhön, jonka tavoitteena on lukuvuoden 2006 – 2007 aikana rakentaa syventävän opetusharjoittelun sähköinen palautemuoto.

KENTTÄHARJOITTELU

Soveltava kenttäharjoittelu toteutetaan yhteistyössä Lapin läänin koulutoimien kanssa. Neljän viikon kenttäharjoittelu on perinteisesti suoritettu läänin pienissä kouluissa, joissa opiskelija on voinut harjoitella opettajan työtä yhdysluokissa. Tutkintouudistuksen myötä opiskelija etenee oman HOPSin mukaan ja voi suorittaa soveltavan kenttäharjoittelun yhdysluokan sijasta esiopetusryhmässä, yläkoulussa, sairaalakoulussa, maahanmuuttajaopetuksessa, kiertävän erityisopettajan mukana jne.

Harjoittelukoulu tarjoaa myös ”opettajavarjostus” -mahdollisuuden kentän opettajille. Opettajat voivat tulla opetuksen päivitysjaksoille, jolloin he seuraavat opetusta ja käyvät ohjauskeskustelut harjoittelukoulun lehtorin kanssa. Tätä tarjotaan ensisijaisesti kenttäkoulujen opetusharjoittelua edeltävänä täydennyskoulutuksena. Lisäksi harjoittelukoulu tarjoaa lehtoreiden suunnittelemaa täydennyskoulutuspaketteja, joita kunnat voivat halutessaan tilata opettajakunnan täydennyskoulutusohjelmaksi (esim. Liiku ja liikuta –kurssi ja LPP lukemaanopettamismenetelmä).

Kenttäharjoittelun kehittämiseksi harjoittelukoulun sekä kasvatustieteen tiedekunnan lehtoriedustajat ja opiskelijajäsen ovat muodostaneet Enontekiön ja Muonion sivistystoimenjohtajien kanssa yhteistyöryhmän, joka on suunnitellut uusia mahdollisuuksia soveltavan kenttäharjoittelun toteuttamiseen. Tulevaisuuden painotus tähtää pohjoiseen opettajuuteen, joten harjoittelumahdollisuuksia tarjotaan Enontekiön neljään ja Muonion neljään kouluun. Norjan puolella yhteistyökumppani on Altan opettajankoulutuslaitos. Hanketta toteutetaan nimellä Pohjoinen opettajuus.

Taulukko 50. Harjoittelukoulun oppilasmäärä, htv:t ja opetusharjoittelun vuosiviikkotunnit 2000-2006

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Oppilaat	370	366	358	322	360	355	339
Henkilötyövuodet	33	33	33	34	36	32	31
Opetusharjoittelu (h)	103	105	101	99	87	107	95

1.4.1.7 Yliopiston tilat

Lapin yliopisto uudisti vuoden 2006 aikana toimitilastrategiansa. Strategiassa yliopiston toimitilojen ja niiden hallinnan tavoitteeksi asetettiin, että yliopiston tilat tukevat laadultaan, määrältään ja viihtyisyydeltään kustannustehokkaalla tavalla yliopiston strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Kaikilla turvallisuuden ja palveluiden osa-alueilla on sellainen taso, että työntekijöiden ja opiskelijoiden toiminta on turvallista ja häiriötöntä. Yliopistolle tuotetaan toimitiloihin liittyvät tilapalvelut mahdollisimman edullisesti ja laadukkaasti.

Lapin yliopiston toimitilat keskittyivät Rovaniemellä vuoden 2006 aikana Rantavitikan kampusalueelle taiteiden tiedekunnan siirryttyä kampusalueelle rakennettuihin uusiin toimitiloihin. Toimitilat jakautuvat silti yhä 12 hallinnolliseen kiinteistöön.

Yliopiston tilojen käyttö ja hallinta perustuvat Lapin yliopiston 2010 –strategian arvoihin ja tavoitteisiin. Yhdenvertaisuutta noudattaen yliopiston henkilökuntaa kohdellaan työympäristönsä nähden tasa-arvoisesti. Tilat palvelevat kaikkien ydintoimintojen toteuttamista ja ovat opetustilojen osalta yhteiskäyttöisiä eri toimintayksiköiden kanssa.

Tavoitteena on, että yliopiston käytössä on sen toiminnan edellyttämät viihtyisät, terveelliset ja kestävän kehityksen mukaiset tilat. Tilat pyritään jakamaan tasapuolisesti eri yksiköiden tarpeiden mukaan. Tilojen käyttöä on tehostettu vuodesta 2002 alkaen muutamalla opetuskäytössä olleet tiedekuntien nimikkotilat yhteiskäyttöisiksi tiloiksi tilanvarausjärjestelmän piiriin.

TURVALLISUUS

Lapin yliopiston toimitiloista laaditaan säännösten mukaiset turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat. Työtä toteuttava henkilöstö on koulutettu ja suunnitelman valmistelu toteutetaan osana kouluttautumista. Yliopiston sidosryhmät kampuksella (YTHS, Fazer/Amica, Sol siivous, IIS-kiinteistöhuolto, RLTV rikosilmoitus ja vartiointi) ovat mukana työssä. Yliopiston suunnitelma sovitetaan yhteen muiden toimijoiden suunnitelmien kanssa. Kampuksen lisäksi pelastautumissuunnitelmaa laajennetaan kattamaan muut kiinteistöt.

ESTEETTÖMYYS

Yliopiston hallitus asetti syksyllä 2005 esteettömyystyöryhmän valmistelemaan ja kokoamaan yliopistossa tehtävää esteettömyystyötä. Lapin yliopisto on osallistunut aktiivisesti DFA-verkostotyöhön sekä tiedekuntatasolla että uudisrakentamisessa. Taiteiden tiedekunnan uusien tilojen toteutuksessa on huomioitu esteettömyys. Tilojen

käytössä on huomioitu mm. liikuntavammaisten liikkuminen ja kuulovammaiset erilaisin lisävarustein keskeisten salien osalta.

KESTÄVÄ KEHITYS

Senaatti-kiinteistöt kokoaa kiinteistöittäin kuukausittain tietoa energian kulutuksesta. Kulutustietoa verrataan tavoitetasoon. Seurantakokouksissa poikkeamat kirjataan ja selvitetään mahdolliset syyt. Seurantatiedon ajantasaisuutta ja tiedonvälitystä tilojen käyttäjille kehitettiin yhteistoimin uusien tilojen käyttöönoton yhteydessä syksyllä 2006.

Lapin yliopistossa pyritään tulevaisuudessa kiinnittämään enemmän huomiota kestävän kehityksen toimenpiteisiin. Energiankulutus, jätelajittelu ja ongelmajätehuolto ovat kaikki tärkeitä perustoimintoja, joita tulee seurata ja kehittää. Ne ovat kuitenkin enemmän tapahtuneen toteamista ja seuraamista ja mahdollisia korjaavia toimenpiteitä. Painotusta suunnataan toimiin, joilla jätteiden määrää, paperinkulutusta ja tulostamista vähennetään, ohjeistetaan sähkön käyttöön, lämmitykseen jne. Lapin yliopiston ympäristöohjelma on päivitetty vuoden 2006 aikana.

YHTEISTYÖ SENAATTI-KIINTEISTÖJEN KANSSA

Lapin yliopiston ja Senaatti-kiinteistöjen johto tapaavat säännöllisesti kerran vuodessa. Tapaamisessa käsitellään strategisia asioita kuten molempien osapuolten kiinteistöjen käyttöön liittyviä strategioita, kiinteistöjen investointeja, vuokra- ja palvelusopimusten ehtoja, niiden kehittämistä sekä kumppanuuden kehittymistä. Osapuolet ovat solmineet vuonna 2002 kumppanuussopimuksen asiasta.

Lapin yliopiston tilahallinnon edustajien ja Senaatti-kiinteistöjen Lapin yliopiston asiakastiimin edustajien välillä pidetään säännöllisin väliajoin vuosittain neljä yhteistyökokousta. Kokouksissa käsitellään yliopiston vuokraamien toimitilojen korjaus- ja muutostarpeet ja niiden rahoitus, ajankohtaiset vuokrasopimuksiin sekä ostopalveluihin liittyvät asiat.

Yhteistyön tarkoituksena on välttää päällekkäisiä toimintoja, aikaansaada pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta tiloja palvelemaan toimintaan ja hyödyntää yliopiston asiantuntemusta ja osaamista sekä saada säännöllistä palautetta käyttäjiltä. Tavoitteena on kehittää asiakkuus kumppanuudeksi, jonka avulla pyritään hyödyntämään käytettävissä olevat taloudelliset resurssit mahdollisimman hyvin ajatellen toimitilojen kuntoa, käytettävyyttä ja kiinteistöpalvelujen laatua.

TOIMITILAHALLINNON KEHITTÄMISTARPEET

Keskeisen haasteen toimitila- ja henkilöstöhallinnolle asettaa tilojen käyttökelpoisuuden säilyttäminen ja siihen liittyvät selvittelyt ja neuvottelut vuokranantajan, asiantuntijoiden ja henkilöstön kesken. Valtionhallinnon laajat uudistamistoimenpiteet ja yliopiston oma tuottavuusohjelma asettavat myös toimitilapalvelut ja tilojen käytön suunnittelun uusien haasteiden eteen. On kyettävä entistä nopeammin tuottamaan yliopiston johdolle vaihtoehtoisia malleja sopeutettaessa toimintaa muuttuviin tilanteisiin.

Kampusalueen kasvaessa tilojen tehokas ja taloudellinen käyttö vaatii toiminnallista kehittämistä. Yhteiskäyttöisyyttä on entisestään lisättävä sekä omalla kampuksella että alueen muiden toimijoiden kanssa.

Keskeiseksi riskiksi yleisesti on noussut tiloihin liittyvät terveysongelmat. Myös Lapin yliopiston vuokraamissa toimitiloissa on ilmennyt käyttöä haittaavaa ja osin estäviäkin puutteellisuuksia. Pahimmillaan tämä voi johtaa henkilökunnan viihtymättömyyteen, työtehon alentumiseen ja jopa sairastumisiin. Tilojen kunnostuksen käynnistäminen ja itse kunnostus vie säännönmukaisesti pitkän aikaa ja on usein varsin vaivalloista ja kallista. Korvaavien tilojen ja muuttojen organisointi vie myös niukkoja voimavaroja eikä toiminnallisuuden kannalta useinkaan ole hyvä ja tyydyttävä ratkaisu.

Taulukko 51. Lapin yliopiston toimitilat 2006

<u>Tieto</u>	<u>neliometriä</u>
<u>Käytössä olevat tilat (huoneistoneliometriä)</u>	
Kasvatustieteellinen ka.	1 974
Oikeustieteellinen ka.	808
Yhteiskuntatieteellinen ka.	1 564
Taideteollinen ka.	12 895
Erittelemätön ka., yhteiset ja jakamattomat tilat	29 433
Yhteensä	46 674
<u>Käytössä oleva nettokäyttöala</u>	
Kasvatustieteellinen ka.	1 841
Oikeustieteellinen ka.	798
Yhteiskuntatieteellinen ka.	1 368
Taideteollinen ka.	2 372
Erittelemätön ka., yhteiset ja jakamattomat tilat	24 391
Yhteensä	30 770
Senaattikiinteistöjen osuus tiloista	90%
Vuokrakustannukset/kokonaisrahoitus	11%
Tilakustannukset/kokonaisrahoitus	14%
Henkilötyövuodet/huoneistoala	0,01
Henkilötyövuodet/nettokäyttöala	0,02

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Lapin yliopisto on sitoutunut kehittämään työyhteisöään siten, että yliopiston kilpailukyky työnantajana paranee ja henkilöstön työkyky ja työtyytyväisyys lisääntyvät. Yliopiston keskeisimmät henkilöstöpolitiikkaa linjaavat asiakirjat ovat yliopiston kokonaisstrategiaan perustuvat henkilöstöstrategia ja viestintästrategia sekä yliopiston tasa-arvosuunnitelma. Henkilöstöstrategian keskeisiä painotuksia ovat osaaminen ja työhyvinvointi. Viestintästrategia tukee hyvinvoinnin kehittämistavoitteita erityisesti sisäiseen viestintää liittyvillä kehittämistoimenpiteillään. Yliopiston tasa-arvosuunnitelma puolestaan edistää yhden yliopiston perusarvon, yhdenvertaisuuden, toteutumista käytännössä.

Tulevina vuosina yliopiston henkilöstöpolitiikan toteutumisessa seurataan erityisesti

- henkilöstörakennetta ja -määriä suhteessa yliopiston tehtäviin ottaen huomioon eläköitymisen vaikutukset
- määräaikaisten palvelusuhteiden lukumäärää ja vähentymistä sovittujen linjausten mukaisesti
- työkyvyn ylläpitoon, työhyvinvointiin ja työtyytyväisyyden parantamiseen tähdänneitä toimenpiteitä ja myös mahdollisia toimenpiteitä KAIKU-hankkeen kanssa.
- uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoon liittyviä toimenpiteitä erityisesti esimiestyön kehittämisen ja johtamiskoulutuksen näkökulmasta sekä
- tasa-arvoa ja esteetöntä opiskelua koskevien suunnitelmien toteutusta

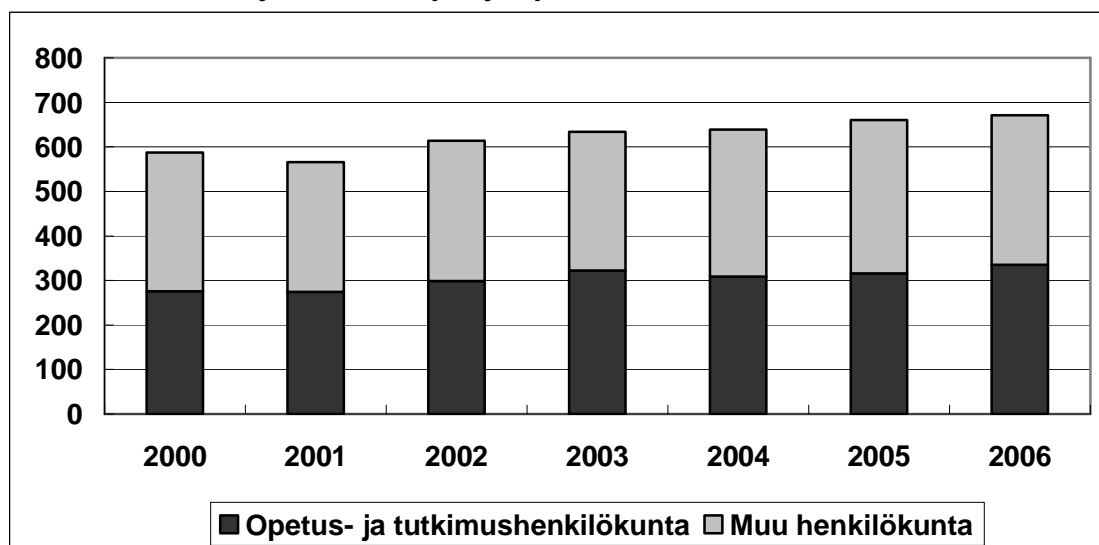
1.5.1 Henkilötyövuodet

Lapin yliopistossa tehtiin sivutoiminen tuntiopetus mukaan lukien 671 henkilötyövuotta vuonna 2006. Opetus- ja tutkimus-henkilökunnan osuus henkilötyövuosista oli 49,9 % ja muun henkilökunnan 50,1%. Henkilötyövuosien kokonaismäärä kasvoi 1,7 % vuodesta 2005. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilötyövuodet kasvoivat 6,0 % ja muun henkilökunnan vähenivät 2,3 % vuodesta 2005.

Lapin yliopiston henkilötyövuosien määrä on vuodesta 2000 kasvanut 14,3 %. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilötyövuosien määrä on tänä aikana kasvanut 21,4 % ja muun henkilökunnan 8,0 %. Henkilötyövuosista 77 % tehtiin budjettirahoituksella, 20 % muiden rahoituslähteiden ja kolme prosenttia Suomen Akatemian rahoituksella vuonna 2006. Eri rahoituslähteiden osuudet tehdyistä henkilötyövuosista ovat viime vuosina pysyneet varsin vakaina. Ainoastaan budjettirahoituksen osuus tehdyistä henkilötyövuosista on hieman vähentynyt.

Taulukko 52. Henkilötyövuodet rahoituslähteittäin (%) 2004-2006

Rahoituslähde	2006	2005	2004
<i>Budjettivaroin</i>	77	77	79
<i>Muut rahoituslähteet</i>	20	20	17
<i>Suomen Akatemia</i>	3	3	4

Kuva 18. Henkilötyövuodet Lapin yliopistossa 2000–2006

1.5.2 Henkilöstön ikärakenne

Lapin yliopiston henkilöstön keski-ikä oli 42,8 vuotta vuonna 2006. Miesten keski-ikä oli 43,1 vuotta ja naisten 42,6 vuotta. Alle 30-vuotiaita henkilökunnasta on 12 %. Yli 60-vuotiaita henkilöstöstä on puolestaan 5 %. Lähes puolet henkilöstöstä on iältään 40-54 -vuotiaita.

Taulukko 53. Henkilöstö ikäluokittain (%) 2005-2006

<i>Ikäluokka</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
- 24	1	1
25-29	11	11
30-34	15	14
35-39	13	15
40-44	16	16
45-49	16	15
50-54	16	14
55-59	8	9
60-	5	5

1.5.3 Henkilöstön koulutusrakenne

Lapin yliopiston henkilöstön koulutustaso oli koulutustasoindeksin mukaan 6,26 vuonna 2006. Miesten koulutustasoindeksi oli 6,30 ja naisten 6,23. Opetus- ja tutkimushenkilöstön koulutustasoindeksi oli 7,09 ja muun henkilöstön 5,53. Koulutustasoindeksi lasketaan painotettuna keskiarvona. Keskiarvon laskennassa koulutustasojen arvot ovat:

- alempi ja ylempi keskiaste 1,5
- keskiaste 3,5
- alin korkea-aste 5
- alempi korkeakouluaste 6
- ylempi korkeakouluaste 7
- tutkijakoulutusaste (lisansiaatti tai tohtori) 8

Taulukko 54. Henkilökuntaryhmien koulutustasoindeksit 2005–2006

Henkilökuntaryhmä	2006	2005
<i>Opetus- ja tutkimushenkilöstö</i>		
Professorit	7,88	7,90
Yliassistentit ja assistentit	7,28	7,39
Lehtorit	7,07	7,14
Tutkijat	6,68	6,61
Pt. tuntiopettajat	6,33	6,34
Yhteensä	7,09	7,13
<i>Muu henkilöstö</i>		
Aikuiskoulutus	6,14	5,96
Projekti	5,98	6,01
Muut	5,79	5,25
Hallinto ja toimisto	5,47	5,54
Atk	5,43	5,36
Kirjasto ja tietopalvelu	5,33	5,40
Tutkimuksen apu	4,95	4,71
Huolto	3,39	3,39
Yhteensä	5,53	5,53

Taulukko 55. Henkilöstö koulutustasoittain (%) 2005–2006

Koulutustaso	Opetus- ja tutkimushenkilöstö		Muu henkilöstö	
	2006	2005	2006	2005
Tutkijakoulutus	37,5	37,7	3,9	4,4
Ylempi korkeakouluaste	51,2	51,9	34,0	32,8
Alempi korkeakouluaste	3,8	3,8	11,6	12,5
Alin korkea-aste	1,4	1,4	29,3	28,4
Keskiaste	6,1	5,2	18,2	19,4
Perusaste	-	-	3,0	2,6

1.5.4 Henkilöstön sukupuolirakenne

Lapin yliopistossa tehdyistä henkilötyövuosista naiset tekivät 60,7 % ja miehet 39,3 % vuonna 2006. Opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilötyövuosista naiset tekivät 53,9 % ja miehet 46,1 %. Muun henkilöstön henkilötyövuosista naisten tekivät kaksi kolmasosaa ja miehet kolmanneksen.

Opetus- ja tutkimushenkilöstöstä professoreiden ja päätoimisten tuntiopettajien henkilötyövuosista miesten osuus oli naisia suurempi. Muissa opetus- ja tutkimushenkilöstön henkilöstöryhmissä naiset tekivät henkilötyövuosista suuremman osan. Esim. tutkijoiden henkilötyövuosista naiset tekivät lähes kaksi kolmannesta ja miehet hieman yli kolmanneksen.

Muun henkilöstön henkilötyövuosista miesten osuus oli naisia suurempi huolto- ja atk-henkilöstössä. Muissa muun henkilöstön henkilöstöryhmissä naiset tekivät henkilötyövuosista miehiä suuremman osan. Esim. hallintohenkilöstön henkilötyövuosista naisten osuus oli yli neljä viidesosaa.

Taulukko 56. Henkilöstön sukupuolirakenne henkilöstöryhmittäin 2006

Henkilöstöryhmä	Miehet (%)	Naiset (%)
<u>Opetus- ja tutkimushenkilöstö</u>		
Professorit	55,2	44,8
Yliassistentit ja assistentit	45,1	54,9
Lehtorit	45,5	54,5
Pt. tuntiopettajat	56,1	43,9
Tutkijat	36,6	63,4
Yhteensä	46,1	53,9
<u>Muu henkilöstö</u>		
Hallinto	18,3	81,7
Huolto	91,2	8,8
Kirjasto	31,0	69,0
Atk	75,7	24,3
Aikuiskoulutus	20,4	79,6
Projektihenkilöstö	38,5	61,5
Tutkimuksen apuhenkilöstö	48,1	51,9
Muut	36,9	63,1
Yhteensä	33,1	66,9
Koko henkilöstö yhteensä	39,3	60,7

1.5.5 Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

Lapin yliopiston henkilöstöstä suurin osa on vakituisessa palvelusuhteessa. Vakituisten henkilökunnan liikkuvuus yliopiston sisällä on kuitenkin suurta. Tähän liikkuvien ryhmään kuuluvat viransijaiset ja avoimien tehtävien hoitajat. Yliopiston henkilöstöön kuuluu myös ryhmiä, jotka ovat tehtävänsä luonteesta johtuen yliopistosektorille tyypillisessä määräaikaisessa tehtävässä. Näitä ovat mm. assistentit ja harjoittelijat. Ns. aitoihin määräaikaisiin kuuluvat määräaikaisissa tehtävissä työskentelevät henkilöt, kuten esim. yliopiston hankkeissa ja projekteissa työskentelevät.

Vakituisia tai viran luonteesta johtuvia määräaikaisia oli 89 % opetushenkilökunnasta vuonna 2006. Vuonna 2005 heidän osuutensa oli 85 %. Muusta henkilökunnasta vakinaisten ja viran luonteesta johtuvien määräaikaisten osuus oli 69 % vuonna 2006. Vuonna 2005 osuus oli 65 %. Ns. aitojen määräaikaisten osuus on siten molemmissa henkilöstöryhmissä vähentynyt. Vuonna 2006 yliopiston vakinaisista työntekijöistä 55 hoiti virkavapaana omasta tehtävästään jotain muuta tehtävää Lapin yliopistossa. Vuonna 2005 heitä oli 52.

Taulukko 57. Vakituisten, viran luonteesta johtuvien määräaikaisten ja ns. aitojen määräaikaisten osuudet (%) henkilöstöstä 2006

Henkilöstöryhmä	Vakituiset	Määräaik.*)	Aidot määräaik.
Opetus- ja tutkimushlöstö	42,9	45,7	11,4
Muu henkilöstö	52,1	17,3	30,7

*) viran luonteesta johtuva määräaikaisuus

1.5.6 Työtyytyväisyys

Lapin yliopistossa on aiemmin tehty työtyytyväisyyskyselyt vuosina 2002 ja 2004. Viimeisin kysely on tehty vuoden 2007 tammikuussa. Kyselyyn vastasi 244 työntekijää. Vastausprosentti oli 37. Kyselyyn vastanneista 54 % oli pysyvässä palvelussuhteessa yliopistoon. Kyselyn mukaan työtyytyväisyysindeksi oli 3,1. Vuonna 2004 tehdyssä kyselyssä indeksi oli 3,2. Koko valtiosektorin työtyytyväisyysindeksi vuonna 2005 oli 3,4. Indeksiarvot määräytyvät seuraavasti: 1=huono, 2=välttävä, 3= tyydyttävä, 4=hyvä ja 5= erittäin hyvä. Kriittisenä rajana pidetään indeksiarvoa kolme, jonka alle indeksi ei saisi mennä. Kyselyyn vastanneista puolet oli halukkaita henkilökiertoon. Tyytymättömyys nykyiseen työpaikkaan aiheutti 29 prosentille pysyvässä palvelussuhteessa olevista aikomuksen vaihtaa työpaikkaa.

Viimeisimmän kyselyn mukaan eniten tyytymättömyyttä aiheutti palkkaus ja tiedon kulku. Ne saivat indekseikseen 2,56 ja 2,69. Alle kolmen indeksiarvon saivat kyselyssä myös johtaminen (2,95) ja työnantajakuva (2,96). Johtamisen ohella eniten oltiin tyytymättömiä töiden yleiseen organisointiin sekä palautteen saantiin työtuloksista ja ammatinhallintaan. Työnantajakuvasta kysyttäessä eniten tyytymättömiä oltiin työyhteisön avoimuuteen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Tyytyväisiä kyselyssä oltiin työn sisältöön ja haasteellisuuteen, itsenäisyyteen sekä mahdollisuuteen vaikuttaa työn sisältöön. Myös työilmapiiriin ja yhteistyöhön sekä työoloihin oltiin melko tyytyväisiä.

1.5.7 Sairauspoissaolot

Lapin yliopistossa oli sairauspäiviä (työpäiviä) henkilötyövuotta kohti 8,1 vuonna 2006. Vuonna 2005 sairauspäiviä henkilötyövuotta kohden oli 7,3. Vastaava luku koko valtionhallinnossa oli 8,8 vuonna 2005. Pitkät sairauspoissaolot ovat vähäisiä, mutta kahden työpäivän pituiset sairauspoissaolot ovat lisääntyneet huomattavasti.

Taulukko 58. Sairauspoissaolojen keston jakauma (%) 2004-2006

Kesto	2006	2005	2004
1 päivä	29,0	31,5	28,1
2 päivää	26,8	21,4	21,9
3 päivää	15,7	16,2	16,0
4-10 päivää	17,6	18,4	21,3
11-60 päivää	8,5	10,9	11,5
61-90 päivää	0,8	0,9	0,5
91-180 päivää	1,4	0,5	0,6
yli 180 päivää	0,1	0,1	0,2

1.5.8 Työterveyshuollon kustannukset

Työterveyshuollon kustannukset yhtä henkilötyövuotta kohti olivat Lapin yliopistossa 377 euroa vuonna 2006. Kustannukset nousivat hieman edellisvuodesta, sillä vuonna 2005 työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta olivat 371 euroa ja 372 euroa vuonna 2004. Vielä vuonna 2003 työterveyshuollon kustannukset Lapin yliopistossa olivat 312 euroa henkilötyövuotta kohden.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset ovat nousseet 7,5 % vuodesta 2004 vuoteen 2006. Nousu johtuu sairaanhoidon kustannuksista, sillä ne olivat nousseet tänä aikana yli kolmanneksen. Vastaavasti ennalta ehkäisevän hoidon kustannukset ovat samana aikana laskeneet 23 %.

Taulukko 59. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset 2004-2006

Kustannuslaji	2006	2005	2004
<i>Ennalta ehkäisevä hoito</i>	83 689	90 483	109 122
<i>Sairaanhoito</i>	159 667	146 368	117 230
Yhteensä	243 356	236 852	226 352

Kansaneläkelaitoksen palautus työterveyshuollon kustannuksista vuodelta 2005 olivat 105 384 euroa. Vuonna 2004 palautusta tuli 100 254 euroa.

Työterveyshuollon kustannusten nousu johtuu henkilökunnan ikääntymisestä ja työterveyshuollon palveluiden hyvästä tarjonnasta ja saatavuudesta. Yliopistossa on jo useista vuosia kutsuttu terveystarkastukseen 40-, 45-, 50-, 55-, 58-, 61- ja 64-vuotiaat sekä uudet työntekijät.

Vuonna 2006 on toteutettu seuraavat toimenpiteet työhyvinvoinnin edistämiseksi ja työkyvyn ylläpitämiseksi:

- Yliopistossa aloitettiin esimiehille tarkoitettu koulutus. Koulutukseen osallistuu 40 esimiestä. Koulutuksen tavoitteena on kehittää esimiestyövalmiuksia sekä esimiesten keskinäistä yhteistyötä ja vertaistuen saatavuutta.
- Yliopiston kirjastossa aloitettiin Tykes-rahoitteinen hanke, jonka tavoitteena on kehittää kirjaston henkilökunnan osaamista ja hyvinvointia
- Ergonomisia työpaikkaselvityksiä on tehty henkilöiden työpisteisiin
- Yliopiston ensiapuvälineistö saatiin eri yksiköissä asianmukaiseen kuntoon osana turvallisuussuunnitelman tekoa
- Yliopiston arktisen keskuksen instituuttiosan henkilökunta siirtyi korjattuun rakennukseen keväällä 2006. Sisäilman laatua seurataan edelleen.
- Taiteiden tiedekunnan käytössä olleet entisen Rovaniemen käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen tilojen kunto selvitettiin ja remontoitiin tiedekunnan siirryttyä näistä tiloista uuteen rakennukseen kampusalueelle. Korjattuun kiinteistöön siirtyivät yliopiston aluepalvelut.
- Lähes kymmenen työntekijän työkykyä seurattiin työterveyshuollon kanssa yhteisissä verkostotapaamisissa.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Lapin yliopiston rahoituslähteet ja rahankäytön kohdentuminen on esitetty liikekirjanpidon pääotsakkeiden mukaisesti. Kohdassa "Muu" on esitetty sisäiset kululaskut toisille tilivirastoille ja tapahtumat, joissa ei ole käytetty talousarviotiliä. Lapin yliopiston henkilöstökuluista 71 % rahoitetaan toimintamenorahalla, 16 % yhteisrahoitteisella toiminnalla ja 6 % harjoittelukoulun budjetista. Yhteisrahoitteinen toiminta ja maksullinen palvelutoiminta kattavat yhdessä noin 21 % palkkakuluista.

Tilikauden kokonaisvuokrasta 77 % on rahoitettu vuotuisella budjettirahalla, 1 % liiketaloudellisella maksullisella palvelutoiminnalla, 7 % muun liiketaloudellisen toiminnan tukemisen budjetista ja 12 % harjoittelukoulun budjetista. Budjettirahoitusta on myönnetty ensimmäistä kertaa muun liiketaloudellisen toiminnan tukemiseen vuonna 2006. Rahoitus kohdennetaan suoraan perusopiskelijan tukemiseen oppimisen polulla kannettavan tietokoneen muodossa. Vähäistä käyttöoikeusmaksua vastaan opiskelija saa opiskeluvuosiin oman henkilökohtaisen kannettavan käyttöönsä.

RAHOITUS: RAHOITUKSEN KÄYTTÖ ERI RAHOITUSKANAVIEN OSALTA, luvut 1 000 €										
TUOTOT	Budjetti-rahoitus	Julkisoikeu-dellinen	Maksullinen palvelutoimint	Muu liiketa-loudellinen	Yhteisra-hoitteinen	Harjoittelu-koulu	Suomen Akatemia	Vieraat momentit	Muu	Yhteensä
Toiminnan tuotot										
Maksullisen toim. tuotot	21	166	1 182	226	0	0	0	0	0	1 595
Vuokrat ja käyttökörv.	111		52			11				174
Muut toiminna tuotot	356	0	0	0	7 901	48	0	0	0	8 305
Tuotot yhteensä	488	166	1 234	226	7 901	59	0	0	0	10 074
TOIMINNAN KULUT										
Kansallisuusomaisuus	-14				-60					-74
Aineettomat hyödykkeet	-50			-20		0		0		-70
Aineelliset hyödykkeet	-1 663	-2	0	0	-9	0	-6	0	0	-1 680
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 253	-7	-61	-3	-178	-83	-22	-6	-3	-1 614
Henkilöstökustannukset	-20 767	-534	-455	-16	-4 822	-1 722	-753	-203	-179	-29 434
Vuokrat	-4 015	0	-74	-374	-85	-640	-1	-0,5	0	-5 189
Palvelujen ostot	-2 093	-56	-302	-2	-1 412	-222	-42	-85		-4 213
Muut erilliskustannukset	-1 790	-18	-37	-10	-834	-11	-252	-231	0	-3 183
Toiminnan kulut yht.	-31 644	-616	-929	-425	-7 401	-2 677	-1 076	-526	-182	-45 456
Tuotot, sisäiset	1 472	60	39	0	0	8	0	0	0	1 579
Kulut, sisäiset	-516	-194	-220	-1	-169	-119	-8	-31	-321	-1 578
Arvonlisäveromenot		0	0	0	-116			0	0	-116
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-30 201	-584	124	-200	331	-2 729	-1 084	-556	-503	-35 498

Rahoituslähteen mukaiset kokonaiskustannusosuudet:										
Henkilöstökustannukset	71 %	2 %	2 %	0 %	16 %	6 %	3 %	1 %	1 %	100 %
Vuokrat	77 %	0 %	1 %	7 %	2 %	12 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Palvelujen ostot	50 %	1 %	7 %	0 %	34 %	5 %	1 %	2 %	0 %	100 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	78 %	0 %	4 %	0 %	11 %	5 %	1 %	0 %	0 %	100 %

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Lapin yliopistolle annettiin tilijaottelussa määräraha (29.10.21.4) muun liiketaloudellisen toiminnan tukemiseen 370 000 euroa. Määrärahan käyttötarkoitus on sidottu perustutkinto-koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden rahoitukseen Tästä johtuen Lapin yliopisto esittää vuodelta 2006 sekä maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelman että oman kustannusvastaavuuslaskelman muun liiketaloudellisen toiminnan osalta.

Vuonna 2005 opiskelijakannettavat käsiteltiin Valtiontalouden tarkastusvirasto ohjeiden mukaisesti maksullisena palvelutoimintana ja vuonna 2004 sama toiminta sisällytettiin yleisiin toimintameneihin. Tältä osin budjetoinnit ja esittämistavat ovat muuttuneet vuosittain. Opiskelijoiden kannettavat vuokrataan Lapin yliopiston nimissä kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Vuonna 2006 Lapin yliopisto maksoi leasingvuokria opiskelijakannettavien osalta 374 002 euroa ja vuonna 2005 leasing-vuokrat olivat 691 818 euroa. Leasingvuokrien merkittävä lasku johtuu uusien leasingvuokrasopimusten edullisemmudesta verrattuna aikaisempiin vuosiin. Kirjanpidossa vuodelle 2005 kirjattiin vuodelle 2006 kuuluvia leasingvuokrakustannuksia 100 teuroa, mikä osaltaan pienentää kannettavien vuokrakustannuksia vuonna 2006.

Opiskelijoilta kertaeränä peritty kannettavan tietokoneen käyttöoikeusmaksu yhteensä 166 teuroa on jäänyt jaksottamatta kolmelle vuodelle 2007 - 2009. Tämän johdosta muun liiketaloudellisen toiminnan tuotto 226 teuroa on liian suuri kirjanpidossa 166 teuron verran. Tämä virhe on huomioitu muun liiketaloudellisen toiminnan tukemisen kustannusvastaavuuslaskelmassa.

Valtiokonttori myönsi vuonna 2006 työhyvinvoinnin tukea 27 000 euroa. Määrärahan myötävaikutuksella Lapin yliopistolla on erinomainen tilaisuus kouluttaa esimiesasemassa olevat esimiestyöhön. Koulutus jatkuu vuonna 2007 sekä siirtyvän määrärahan 8 487,55 euron että perusrahan myötävaikutuksella.

Alla olevasta taulukosta voidaan tarkastella Lapin yliopiston yleisten toimintameno- määrärahojen kehitystä, siirtyviä määrärahoja ja toimintamenojen käyttöä.

Lapin yliopiston yleiset toimintamenot				
(vain momentti 2910211, sisältää vain yleiset toimintamenot)				
Luvut 1 000 euroa				
	2006	2005	2004	2003
Smr. edellisiltä vuosilta	4 622	4 017	3 063	3 065
Tilijaottelussa myönnetty	30 803	28 851	27 791	23 547
Budjettirahoitus yhteensä	35 425	32 868	30 854	26 612
Smr. seuraavalle vuodelle	4 985	4 622	4 017	3 063
Käytetty yleistä toimintamenorahaa	30 440	28 246	26 837	23 549
Tilijaottelu, budjettirahan kasvu-%	6,80 %	3,80 %	18,00 %	
Budjettirahoituksen yht. kasvu-%	7,80 %	6,50 %	15,90 %	
Budjettirahan käytönkasvu-%	7,80 %	5,30 %	14,00 %	

Vuodelta 2006 siirtyvästä määrärahasta 4 985 teuroa on sidottua määrärahaa 63 % eli 3 153 teuroa Lapin yliopiston eri tiedekunnille ja erillislaitoksille. Vuodelle 2007 siirtyy jakamatonta määrärahaa 1 831 teuroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maksullisen palvelutoiminnan osalta liikevaihto kasvoi 12 % edellisestä vuodesta ollen 1,6 miljoonaa euroa. Kirjanpidon mukaan tiedekuntien ja erillislaitosten palkkojen osuus maksullisen toiminnan tuotoista on keskimäärin 30-35 % ja palkkakate on noin 65-70 %. Keskimäärin yliopistossa palkkakate on noin 30 %. Lapin yliopiston maksullisen toiminnan palkkakate näyttää päinvastaiselta kirjanpidon lukujen perusteella. Alla oleva taulukko osoittaa, että yksiköt eivät ole kohdentaneet työaikaansa riittäväällä tarkkuudella maksulliseen palvelutoimintaan. Työajankohdentamisen haaste jatkuu edelleen.

Maksullisen toiminnan kate palkkojen jälkeen:								
	Vuosi 2006			Kate- %	Vuosi 2005			Kate- %
	Tuotot	Palkat	Erotus	%	Tuotot	Palkat	Erotus	%
Kasvatustieteet	139 662	56 372	83 289	60 %	38 864	23 022	15 842	41 %
Oikeustieteet	158 229	61 191	97 038	61 %	136 591	56 802	79 789	58 %
Taiteet	47 093	1 738	45 355	96 %	112 903	10 430	102 472	91 %
Yhteiskuntatieteet	106 569	41 896	64 673	61 %	32 058	25 468	6 590	21 %
Arktinen keskus	8 289	2 722	5 567	67 %	37 650	4 355	33 295	88 %
Meri-Lappi Instituutti	7 265	510	6 754	93 %	6 608	5 318	1 290	20 %
Arktisen yliopiston siht.	8 400	0	8 400	100 %	0	0	0	
Kehittämisen- ja hallintop.	248 272	41 706	206 566	83 %	344 658	68 378	276 280	80 %
Kirjasto	205 587	50 368	155 218	76 %	142 148	65 490	76 658	54 %
Kielikeskus	240	0	240	100 %	2 873	0	2 873	100 %
Alueellinen peruskoul.	304 344	198 601	105 743	35 %	442 101	281 009	161 091	36 %
Yhteensä	1 233 949	455 104	778 845	63 %	1 296 453	540 274	756 180	58

Maksullisen palvelutoiminnan tuotot kehittämis- ja hallintopalveluissa vuonna 2006 sisältää mm. 208 teuroa Arktisen keskuksen lippumyyntituloja. Tähän ei ole kohdistettu hallinnon työaika. Vuonna 2005 opiskelijoiden kannettavat tuottivat hallinnolle maksulliseen palvelutoimintaan kuuluvia käyttöoikeusmaksuja 60 teuroa, johon ei ole myöskään kohdistettu työaika. Yliopistopaino osaltaan tuotti hallinnolle maksullista tuottoa vuonna 2005, mutta vuonna 2006 yliopistopaino on osa kirjastoa.

Yliopiston kokonaispalkoista yhteisrahoitteinen ja maksullinen toiminta kattavat keskimäärin 21 % palkkakuluista.

	v. 2006		v. 2005	
Toimintamenot	20 767		20 071	
Julkisoikeudellinen	534		415	
Harjoittelukoulu	1 722		1 705	
Muu, lomapalkat	179		102	
Budjettipalkat	23 201	79 %	22 293	79 %
Maksullinen palvelutoiminta	455		540	
Yhteisrahoitteinen toiminta	4 822		4 449	
Suomen Akatemia	753		715	
Vieraat momentit	203		238	
Yhteisrahoitteinen toiminta	6 233	21 %	5 942	21 %
Kokonaispalkat yhteensä	29 434	100 %	28 235	100 %

Palkkojen osalta suhdeluku pysyvien tehtävien ja määräaikaisten tehtävien osalta on pysynyt ennallaan viime vuodet.

	2006	%	2005	%	2004	%
Pysyvät tehtävät	13 093 256	61	12 231 046	60	11 572 649	62
Määräaikaiset tehtävät	8 419 002	39	8 040 857	40	7 138 303	38
Yhteensä	21 512 258	100	20 271 903	100	18 710 952	100

Vuokramenojen osalta on tapahtunut selvää muutosta, tilavuokrien vuositaso on muuttunut oleellisesti Taiteiden tiedekunnan uudisrakennuksen myötä. Tilakustannukset nousivat 6 % tilikaudella, mutta nousu on tätä suurempi vuonna 2007, koska tällöin uudisrakennus on ollut koko vuoden käytössä ja tilinpäätöksessä vuosittaiset tilavuokravastuut on arvioitu olevan 5 020 000 euroa. Muiden koneiden ja laitteiden vuokramenot ovat vähentyneet oleellisesti, mikä johtuu opiskelijakannettavista. Tärkeimmät tekijät muutokseen ovat olleet leasingvuokrauksen hintatason lasku sekä jaksottamisvirheet yhden vuokralaskun että opiskelijalta perittävän käyttöoikeusmaksun muutos.

	2006	%	2005	%	2004	%	2003	%
Asunnot	41 119	1 %	29 446	1 %	30 098	1 %	29 182	1 %
Rakennukset	4 514 976	87 %	3 904 972	81 %	3 810 978	95 %	3 765 101	94 %
Kuljetusvälineet	13 378	0 %	17 063	0 %	4 838	0 %	6 783	0 %
Muut koneet ja laitteet	577 416	11 %	867 473	18 %	160 187	4 %	178 238	4 %
Muut vuokrat	42 438	1 %	16 119	0 %	17 255	0 %	15 995	0 %
Vuokrat yhteensä	5 189 326	100 %	4 835 073	100 %	4 023 356	100 %	3 995 299	100 %

Yliopiston matkakustannukset ovat olleet keskimäärin 1,4 - 1,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2006 matkakuluja pystyttiin vähentämään 2,75 %, mikä on hyvä tuottavuuden näkökulmasta. Tiedekunnittain/yksiköittäin matkakulujen suhteelliset osuudet eivät ole muuttuneet viime vuosina. Syksyllä 2006 otettiin käyttöön valtion maksuaikakortit, jotka ovat yksi osa matkustusprosessia. Sähköinen matkahallintajärjestelmä pääkäyttäjineen, asiantuntevat matkasihteerit ja maksuaikakortit tehostavat matkahallintaprosessia huomattavasti tulevina vuosina kunhan prosessin kaikki osapuolet ovat ymmärtäneet ja oppineet omat oikeudet ja velvollisuudet.

Matkakulut vuosina 2004-2006 tiedekunnittain:						
	2 006		2005		2004	
Kasvatustieteet	176 044	12 %	162 726	11 %	158 884	11 %
Oikeustieteet	80 731	6 %	92 963	6 %	107 162	8 %
Taiteet	162 148	11 %	214 221	14 %	147 636	11 %
Yhteiskuntatieteet	314 548	21 %	291 775	19 %	311 068	22 %
Arktinen keskus	146 611	10 %	201 737	13 %	173 158	12 %
Meri-Lappi Instituutti	23 970	2 %	26 823	2 %	16 296	1 %
Arktisen yliopiston sihteeristö	33 535	2 %	27 435	2 %	35 909	3 %
Kehittämisen- ja hallintopalvelut	221 130	15 %	220 733	15 %	193 361	14 %
Kirjasto	16 566	1 %	16 002	1 %	18 839	1 %
Kielikeskus	5 461	0 %	12 700	1 %	7 921	1 %
Alueellinen peruskoulutus	199 963	14 %	169 007	11 %	146 643	10 %
Menetelmätieteet	73 126	5 %	69 294	5 %	65 179	5 %
Kansainvälisen op.keskus	10 241	1 %	18 230	1 %	19 524	1 %
Matkakulut yhteensä	1 464 075	100 %	1 505 415	100 %	1 401 581	100 %
Muutos-% edelliseen vuoteen	-2,75 %		7,41 %			

Siirtotalouden tuottoja Euroopan Unionilta saatiin 269 teuroa Landscape Lab-hankkeen osalta. Opiskelijoille on myönnetty apurahoja, stipendejä ja matka-avustuksia yhteensä 299 teuroa. Toiminta tältä osin on pysynyt ennallaan.

1.6.4 Tase

Lapin yliopiston toimintavuotta leimasi merkittävästi Taiteiden tiedekunnan uudisrakennuksen varustaminen. Uudisrakennuksen kokonaisinvestoinnit tase-erien osalta olivat tilikaudella 1 489 teuroa. Kansallisuusomaisuus lisääntyi uudisrakennuksen myötä 74 teuroa. Taiteilija Kari Huhtamon Flamma Artis-taideos sai paikkansa uudisrakennuksen aulassa. Atk-laitteisiin käytettiin 192,6 teuroa, audiovisuaalisiin koneisiin 606 teuroa, muihin koneisiin ja laitteisiin 110 teuroa ja toimistokalusteisiin 382 teuroa. Näiden lisäksi tehtiin remontti ja muutostöitä uudisrakennuksesta johtuen 125 teuroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuudessa merkittävin erä on siirtosaamiset. Siirtosaamiset olivat 5 309 teuroa ja edellisenä vuotena 4 664 teuroa. Siirtosaamisten määrä on kasvanut 14 % verrattuna edelliseen vuoteen. Siirtosaamisten kierto hidastuu vuosittain johtuen hankkeiden rahoituspäätösten pitkästä läpimenoajasta ja osaksi hankevolyymin kasvusta. Siirtosaamiset sisältävät tileistäpoiston edellyttäviä saamisia 237 teuroa, mikä edustaa 4 % siirtosaamisten arvosta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tileistäpoistot olivat vuonna 2006 yhteensä 31 015 euroa. Syynä tileistäpoistoille on ollut rahoittajien päätökset kulujen hyväksymättömyydestä hankkeelle. Myyntisaamiset 942 teuroa eivät sisällä epävarmoja saamisia. Tilikauden aikana tehtiin maksullisen toiminnan saamisten tileistä poistoja yhteensä 10 438,63 euroa. Erä oli poikkeuksellisen suuri verrattuna aiempiin vuosiin. Vuonna 2005 maksullisen toiminnan saamisten tileistä poistot olivat 282 euroa ja vuonna 2004 poisto oli 620 euroa.

Saadut ennakot sisältävät yhteisrahoitteisen toiminnan ennakoita 684 teuroa , maksullisen palvelutoiminnan ennakoita 88 teuroa, julkisoikeudellisia ennakoita 34 teuroa, opiskelijoiden kannettavien käyttöoikeusmaksujen jaksotuksia 60 teuroa ja avainpanteista johtuvia ennakoita 19 teuroa. Saadut ennakot tuloutetaan hankkeelle tilikauden aikana käytön suhteessa. Keskimäärin lyhytaikaisista veloista saatujen ennakoiden osuus on 14 % ja ostovelkojen osuus 22 %. Ostovelat ovat keskimäärin 30 päivää vanhoja.

Siirtovelat ovat 2 501 teuroa ollen merkittävin erä veloista 41 %. Siirtovelat sisältävät Lapin yliopiston henkilökunnan ja vierailijoiden matkalaskuvelkoja 42,5 teuroa. Matkalaskuvelat on maksettu tammikuussa 2007 ao. matkustajille. Lomapalkkavelka on 2 454 teuroa (ed. vuonna 2 289 teuroa) ollen kasvua 7 %.

Lapin yliopiston kannalta on erittäin tärkeää, että hankkeissa/projekteissa työskentelevien henkilöiden osalta lomapalkat maksetaan hankkeiden/projektien rahoituksella, ei yliopiston toimintamenomäärärahasta. Lomapalkkajaksotuksen osalta kehittämishankkeena tulee edelleen olemaan lomapalkkavelan tarkempi kirjaaminen. Lomapalkkavelan jaksottaminen ei onnistu palkkahallinnan tietojärjestelmän avulla, joten tulevana tilikautena lomapalkkajaksotus voidaan ottaa käyttöön kirjanpidon jaksotusten osalta. Myöskään kehittämis- ja hallintopalveluiden henkilöstökulut eivät ole olleet nousussa kokonaishenkilöstökuluihin verrattuna.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Lapin yliopiston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

Lapin yliopiston sisäisen valvonnan tilaa on vuoden 2006 aikana arvioitu käyttämällä COSO-ERM –viitekehystä. Arvion perusteella yliopiston sisäinen valvonta ja riskien hallinta täyttää sille säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta systemaattista riskien tunnistamista ja arviointia erityisesti täydentävän rahoituksen hankinnassa.

Yliopistossa budjettirahoitusta täydentävän rahoituksen käyttö on yli kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana vakiintuen noin neljäsosaan kokonaisrahoituksesta. Jotta hanketoiminta tukisi yliopiston strategisten tavoitteiden saavuttamista eikä rasittaisi yliopiston perusrahoitusta, on täydentävän rahoituksen käytön suunnittelua sekä seuranta- ja valvontamenetelmiä tehostettava. Tätä tarkoitusta varten Lapin yliopisto on organisoimassa uudelleen täydentävällä rahoituksella toteutettavan hanketoimintansa seuranta yhdessä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa.

Lapin yliopiston on kuluvalle tulossopimuskaudella ylittänyt tohtorintutkintotavoitteensa ja muiltakin osin saavuttanut toiminnalliset tavoitteensa valtakunnallisen tason mukaisesti. Perusrahoituksen käytössä yliopiston on tulevaisuudessa kiinnitettävä huomiota valtionhallinnon tuottavuusohjelmasta aiheutuviin toimenpiteisiin. Yliopiston on huolehdittava, että tukitoimintoja keskittämällä vapautuvat resurssit kohdennetaan tukemaan opetus- ja tutkimustoiminnan tavoitteiden toteutumista.

1.8 Arviointien tulokset

Korkeakoulujen arviointineuvosto on arvioinut Lapin yliopiston opetuksen kehittämistoimintaa yhdessä Vaasan yliopiston ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa. Arviointitutkimuksen tavoitteena oli arvioida ko. yliopistojen opetuksen kehittämistoiminnan tavoitteita, organisointia ja vaikuttavuutta.

TAVOITTEET JA ORGANISOINTI

Arvioinnin perusteella yliopistojen opetuksen kehittämistoiminnan tavoitteiden muodostaminen ei ollut vielä täysin selkiintynyt. Kehittämistoimintaan on kyllä lähdetty yliopistojen omista lähtökohdista käsin, mutta toiminta on perustunut erilaisiin valtakunnallisiin, alueellisiin ja yliopistokohtaisiin hankkeisiin. Tämän vuoksi kehittämistoiminta on ollut jonkin verran hajanaista. Hankeperustainen toimintamalli on kuitenkin mahdollistanut kehittämistoiminnan käynnistymisen ja rahoitusperustan.

Opetuksen kehittämistoiminnan perusfunktioksi näyttäisi arvion perusteella määrittyneen opetuksen laadun kehittäminen ja tätä tukeva koulutustoiminta. Tarpeelliseksi on nähty myös toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja sen integrointitarve yliopiston perustehtäviin, erityisesti opettamiseen. Kehittämistoiminnan kyky tukea opetuksen tavoitteita myös

arvioitiin hyväksi, koska opetuksen kehittämistä ja siihen liittyviä palveluita pidettiin vertailuyliopistoissa tärkeinä ja niiden kysyntä oli säilynyt hyvänä.

VAIKUTTAVUUS

Arviointitutkimuksen vaikuttavuusanalyysin tavoitteena oli arvioida, missä määrin vertailuyliopistojen opetuksenkehittämispalvelut kykenevät kokonaisuutena tukemaan opetuksen kehittämistoiminnan perusfunktion, opetuksen laadun jatkuvan kehittämisen, toteutumista tuottamiensa palveluiden ja niiden vaikuttavuuden kautta.

Opetuksen kehittämispalvelut ovat toteutuneet parhaiten tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön sovelluksissa ja verkko-opetuksen tukemisessa. Pedagogisten valmiuksien kouluttaminen opetushenkilöstölle on sen sijaan ollut toissijaista tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön sovellusten kouluttamiseen ja tukemiseen nähden. Muita heikommin toteutuneita opetuksen kehittämispalveluita ovat olleet opetuksen laatutyön ja tutkintorakenteen uudistamisen kokonaisuuksien sekä opettajien omaehtoisen kouluttautumisen tukeminen.

KEHITTÄMISTOIMENPITEET

1) Opetuksen kehittämistoiminnan tavoitteellisuutta tulisi lisätä

Opetuksen kehittämistoiminnalle tulisi asettaa yliopiston tasolla selkeät ja arvioitavissa olevat toiminnalliset tavoitteet, jotka tulisi kytkeä konkreettisiin yksikkötasoisin osaamis- ja kouluttautumistavoitteisiin esim. laatu järjestelmätyön yhteydessä.

2) Opetushenkilöstön sitoutuminen tulee varmistaa palveluita kehitettäessä

Sitoutuminen edellyttää henkilöstön aitoa mukaan ottamista opetuksen kehittämistoiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen esim. koulutustarvekartoituksen koulutuksen tavoitteiden mukaiseksi suuntaamiseksi.

3) Opetuksen kehittämispalveluiden tarjonnan tulee olla riittävän monipuolista

Opetuksen kehittämistoiminnan on tuettava erilaisia opetusmuotoja, eri tasoille sijoittuvaa opetusta sekä opetusta toteuttavien laitosten, osastojen ja tiedekuntien sekä erityisesti opettajien omia opetuksen kehittämistarpeita.

4) Opetuksen kehittämistoiminnan jatkuvuus ja resurssit tulee turvata ja toimijoiden roolit selkiyttää

Tehtävien ja roolien selkiyttäminen auttaa opetuksen kehittämistoimintaan liittyvien moninaisten tehtävien ja toimintokokonaisuuksien priorisointia siten, että opetuksen kehittämisen perustehtävien merkitys muodostuu kaikissa tilanteissa keskeiseksi.

5) Opetuksen kehittämistoiminta tulee integroida yliopiston toimintaan ja laatujärjestelmään

Tämä edellyttää asenteisiin vaikuttamista, yliopiston ja yksikköjen johdon tukea sekä konkreettisia päätöksiä opetuksen kehittämistoimintaan osallistumisen tukemisesta esim. työaikasuunnitelmia laadittaessa, opetusansioiden huomioimisesta rekrytoinnissa, opetusansioiden meritoivuudessa sekä henkilökohtaisen suoriutumisen arvioinnissa ja tätä kautta myös pätevyityneiden opettajien palkkauksessa.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Ei väärinkäytöksiä.

2 TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

LIITE 1 sivu 1

Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2006	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	141 082,84	132 836	132 835,71	0,00	
11.04.01. Arvonlisävero	141 082,84	132 836	132 835,71	0,00	
12. Sekalaiset tulot	5 105,55	271 927,81	271 927,81	0,00	
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	5 105,55	2 858	2 857,81	0,00	
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot					
12.35.99.31. YM:n hallinnonalan muut tulot	0,00	269 070	269 070,00	0,00	
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	10 000,00	0	0,00	0,00	
13.03.01. Osinkotulot	10 000,00	0	0,00	0,00	
Tuloarviot yhteensä	156 188,39	404 763,52	404 763,52	0,00	

Päätöksen, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	205 482,94	197 347,91	161 561	35 787,05	197 347,91	0,00	73 952,48	266 402,48	230 615,43	35 787,05
24.01.19. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	3 082,94	4 897,91	4 897,91	0,00	4 897,91	0,00				
24.01.19.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	3 082,94	4 897,91	4 897,91	0,00	4 897,91	0,00				
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	202 400,00	192 450,00	156 662,95	35 787,05	192 450,00	-	73 952,48	266 402,48	230 615,43	35 787,05
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	0,00	29 906,93	21 419,38	8 487,55	29 906,93	0,00	0,00	27 000,00	18 512,45	8 487,55
28.01.19. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	0,00	2 906,93	2 906,93	0,00	2 906,93					
28.80.24. Työhyvinvoinnin tuki	0,00	27 000,00	18 512,45	8 487,55	27 000,00		0,00	27 000,00	18 512,45	8 487,55
29. Opetusministeriön hallinnonala	34 443 160,03	37 301 658,67	31 826 165,78	5 475 492,89	37 301 658,67	0,00	5 065 540,04	40 200 096,04	34 719 046,02	5 481 050,02
29.01.19. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	1 691 640,03	2 167 103	2 167 102,67	0,00	2 167 102,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.01.22. Kehittämistoiminta (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	5 440,20	5 440,20	5 440,20	0,00
29.01.22.42. Koulutuksen ja tieteen hankkeet	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	5 440,20	5 440,20	5 440,20	0,00
29.10.21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 896 000,00	31 218 000,00	26 036 786,56	5 181 213,44	31 218 000,00	-	4 656 210,34	35 874 210,34	30 692 996,90	5 181 213,44
29.10.21.1. Yleiset toimintamenot	28 851 000,00	30 803 000	25 818 288,90	4 984 711,10	30 803 000,00	0,00	4 622 202,10	35 425 202,10	30 440 491,00	4 984 711,10
29.10.21.2. Täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen	45 000,00	45 000	18 260,09	26 739,91	45 000,00	-	34 008,24	79 008,24	52 268,33	26 739,91
29.10.21.4. Muun liikelatoudellisen maksullisen toiminnan tukeminen	0,00	370 000	200 237,57	169 762,43	370 000,00		0,00	370 000,00	200 237,57	169 762,43
29.10.22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	95 000,00	148 000,00	97 030,20	50 969,80	148 000,00	-	107 036,51	255 036,51	198 509,58	56 526,93
29.10.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	35 000,00	100 000	80 167,20	19 832,80	100 000,00	-	58 124,85	158 124,85	135 810,20	22 314,65
29.10.22.6. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	60 000,00	48 000	16 863,00	31 137,00	48 000,00	-	48 911,66	96 911,66	62 699,38	34 212,28
29.10.24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 770 000,00	2 779 616	2 651 623,07	127 992,93	2 779 616,00	-	82 872,63	2 862 488,63	2 734 495,70	127 992,93
29.88.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	990 520,00	988 940	873 623,28	115 316,72	988 940,00	-	213 980,36	1 202 920,36	1 087 603,64	115 316,72
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	5 082,53	744,65	744,65	0	745	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.10.19. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	5 082,53	744,65	744,65	0,00	745	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34. Työministeriön hallinnonala	67 644,02	44 038,54	44 038,54	0,00	44 038,54	-	0,00	0,00	0,00	0,00
34.01.19. Työministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	144,57	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51. Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	67 499,45	44 038,54	44 038,54	0,00	44 038,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51.21. Työllistämistuella palkatut	65 777,69	44 038,54	44 038,54	0,00	44 038,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.06.51.22. Työllistettävien muut menot	1 721,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	433 211,91	433 211,91	265 284,93	167 926,98
35.99.63. E:n ympäristörahaosaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhakkeisiin (siirtomääräraha 3 v)		0	0,00	0,00	0,00	0,00	433 211,91	433 211,91	265 284,93	167 926,98
35.99.63.1. E:n ympäristörahaosaston osall.		0	0,00	0,00	0,00	0,00	433 211,91	433 211,91	265 284,93	167 926,98
Määrärahat yhteensä	34 721 369,52	37 573 696,70	32 053 929,21	5 519 767,49	37 573 696,70	5 572 704,43	40 926 710,43	35 233 458,83	5 693 251,60	

3 TUOTTO- JA KULULASKELMA

LAPIN YLIOPISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2006 - 31.12.2006		1.1.2005 - 31.12.2005	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 595 601,05		1 423 956,81	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	174 049,11		191 950,23	
Muut toiminnan tuotot	<u>8 304 420,20</u>	10 074 070,36	<u>7 160 016,34</u>	8 775 923,38
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 613 493,72		1 354 043,00	
Henkilöstökulut	29 434 680,58		28 235 343,52	
Vuokrat	5 189 326,35		4 835 073,00	
Palvelujen ostot	4 213 317,17		3 471 022,43	
Muut kulut	1 673 887,31		1 645 662,13	
Poistot	855 481,78		989 779,71	
Sisäiset kulut	<u>1 117 496,26</u>	-44 097 683,17	<u>1 108 445,20</u>	-41 639 368,99
JÄÄMÄ I		-34 023 612,81		-32 863 445,61
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	469,77		10 475,51	
Rahoituskulut	<u>2 649,71</u>	-2 179,94	<u>1 019,88</u>	9 455,63
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	3,40		25 995,24	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	3,40	<u>0,00</u>	25 995,24
JÄÄMÄ II		-34 025 789,35		-32 827 994,74
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Euroopan Unionilta	<u>269 070,00</u>	269 070,00	<u>0,00</u>	0,00
Kulut				
Siirtotalouden kulut kunnille	0,00		0,00	
Siirtotalouden kulut kuntayhtymille	13 172,27		8 959,95	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 500,00		500,00	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	299 963,62		372 864,17	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	61 541,34		44 186,77	
Muut siirtotalouden kulut	<u>13 025,26</u>	-389 202,49	<u>9 247,88</u>	-435 758,77
JÄÄMÄ III		-34 145 921,84		-33 263 753,51
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	349 231,17		230 603,01	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>2 447 185,02</u>	-2 097 953,85	<u>1 828 122,65</u>	-1 597 519,64

4 TASE

LAPIN YLIOPISTON TASE

	31.12.2006		31.12.2005	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	<u>164 945,96</u>	164 945,96	<u>90 871,96</u>	90 871,96
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	203 914,63		268 087,15	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>1 357,11</u>	205 271,74	<u>8 497,64</u>	276 584,79
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	1 887 042,82		1 208 380,75	
Kalusteet	588 768,38		300 801,08	
Muut aineelliset hyödykkeet	500,00		500,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	2 476 311,20	<u>7 682,19</u>	1 517 364,02
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>8 493,49</u>	8 493,49	<u>8 493,49</u>	8 493,49
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		2 690 076,43		1 802 442,30
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	942 405,07		1 081 115,32	
Siirtosaamiset	5 309 895,89		4 664 083,70	
Muut lyhytaikaiset saamiset	11 510,28		11 378,40	
Ennakkomaksut	<u>21 488,17</u>	6 285 299,41	<u>14 324,06</u>	5 770 901,48
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	9 466,60		2 201,40	
Tiliviraston tulotilit	<u>0,00</u>	9 466,60	<u>35,00</u>	2 236,40
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		6 294 766,01		5 773 137,88

	31.12.2006		31.12.2005	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-483 355,36		-483 355,36	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	2 070 846,49		1 425 517,61	
Pääoman siirrot	37 634 015,14		35 506 602,03	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-36 243 875,69</u>	2 977 630,58	<u>-34 861 273,15</u>	1 587 491,13
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>46 867,38</u>	46 867,38	<u>50 384,88</u>	50 384,88
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 024 497,96		1 637 876,01
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	885 515,95		894 016,90	
Ostovelat	1 349 269,51		1 497 427,67	
Tilivirastojen väliset tilitykset	686 885,99		712 863,02	
Edelleen tilittävät erät	497 744,43		474 546,84	
Siirtovelat	2 501 219,22		2 290 273,71	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>204 655,34</u>	6 125 290,44	<u>159 447,99</u>	6 028 576,13
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		6 125 290,44		6 028 576,13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>9 149 788,40</u>		<u>7 666 452,14</u>

5 LIITETIEDOT

LIITE 1

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tiliviraston nimi ja kolminumeroinen tunnus:
Lapin yliopisto 632

Selvityksessä esitetään tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta sellaiset olennaiset tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevat tiedot, jotka eivät välittömästi ilmene tilinpäät

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan;

Tilikautena 2006 Lapin yliopiston opiskelijoilleen vuokraamat kannettavat tietokoneet on budjetoitu eri momentille kuin mitä vuonna 2005. Vuonna 2005 opiskelijakannettavat budjetoitiin liiketaloudelliseen maksulliseen palvelutoimintaan kuuluvaksi. Vuonna 2006 Lapin yliopistolla on ollut käytössä muun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tukemisen momentti, josta laaditaan oma kustannusvastauslaskelma vuonna 2006.
2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Lapin yliopistolla ei ole ollut valuttamääräisiä toimittajavelkoja eikä muita ulkomaanmääräisiä saamisia 31.12.2006.
3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen;

Rästäpalkat on kirjattu vuosittain maksuperusteella. Vuoden 2006 rästäpalkat ovat olleet 121 973,06 euroa, jotka on kirjattu tilikaudelle 2007 menoksi.
4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja –menot sekä virheiden korjaukset; jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ole.
5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden

Ei muutoksia.
6. Selvitys varainhoitovuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista.

Rovaniemellä 21.2.2007

Paula Kokkonen
tilipalvelupäällikkö

Hannele Kestilä
pääkirjanpitäjä

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
		2005	2006 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	2006		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.10.24.	Bruttomenot	2 722 681,65	0	2 718 990,89						82 872,63		
Harjoittelukoulujen toimintmenot	Bruttotulot	35 554,28	-	67 367,82						0,00		
	Nettomenot	2 687 127,37	2779616	2 651 623,07	127 992,93	2 779 616,00	-	82 872,63	82 872,63	82 872,63		0,00
29.10.21.1.	Bruttomenot	28 995 258,87	0	32 043 418,62						4 622 202,10		
Yleiset toimintamenot	Bruttotulot	4 766 460,97	-	6 225 129,72						0,00		
	Nettomenot	24 228 797,90	30803000	25 818 288,90	4 984 711,10	30 803 000,00	-	4 622 202,10	4 622 202,10	4 622 202,10		0,00
29.10.21.2	Bruttomenot	67 878,19	0	35 908,59						34 008,24		
Täydennyskoulutuksen hintojen alentaminen	Bruttotulot	53 886,43	-	17 648,50						0,00		
	Nettomenot	13 991,76	45000	18 260,09	26 739,91	45 000,00	-	34 008,24	34 008,24	34 008,24		0,00
29.10.21.4	Bruttomenot		0	426 690,57								
Muun liikeloudellisen maksullisen toiminnan tukeminen	Bruttotulot		-	226 453,00								
	Nettomenot	-	370000	200 237,57	169 762,43	370 000,00	-					

Lapin yliopiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Ei ole ollut tilikaudella 2006.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Ei ole ollut tilikaudella 2006.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2006	2005
Henkilöstökulut	24 343 328,57	22 787 105,03
Palkat ja palkkiot	24 343 328,57	22 787 105,03
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Henkilösivukulut	5 091 352,01	5 448 238,49
Eläkekulut	4 009 084,21	3 809 221,04
Muut henkilösivukulut	1 082 267,80	1 639 017,45
Yhteensä	29 434 680,58	28 235 343,52
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	2 454 422,00	2 289 542,00

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo €tai %
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	6	16,7	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet				
Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5	20	0
Raskaat työkoneet	tasapoisto	15	6,7	0
Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	4	25	0
Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,7	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja kalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	tasapoisto	5	20	0
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
Kalusteet				
Asuinhuoneisto ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0
Muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet					
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	108 Muu kansallisuusomaisuus	
Hankintameno 1.1.2006	1 282 940,04	74 676,04	1 357 616,08	90 871,96	
Lisäykset	70 688,09	0,00	70 688,09	74 074,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.2006	1 353 628,13	74 676,04	1 428 304,17	164 945,96	
Kertyneet poistot 1.1.2006	-1 014 852,89	-66 178,40	-1 081 031,29	0,00	
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-134 860,61	-7 140,53	-142 001,14	0,00	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2006	-1 149 713,50	-73 318,93	-1 223 032,43	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	203 914,63	1 357,11	205 271,74	164 945,96	
Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	125 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakko-maksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2006	7 827 267,67	642 029,18	500,00	0,00	8 469 796,85
Lisäykset	1 265 555,79	414 554,22	0,00	0,00	1 680 110,01
Vähennykset		0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2006	9 092 823,46	1 056 583,40	500,00	0,00	10 149 906,86
Kertyneet poistot 1.1.2006	-6 618 886,92	-341 228,10	0,00	0,00	-6 960 115,02
Vähennysten kertyneet poistot		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-586 893,72	-126 586,92	0,00	0,00	-713 480,64
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2006	-7 205 780,64	-467 815,02	0,00	0,00	-7 673 595,66
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	1 887 042,82	588 768,38	500,00	0,00	2 476 311,20
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	...	...	...	
Hankintameno 1.1.2006	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2006	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49
Kertyneet poistot 1.1.2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	8 493,49	0,00	0,00	0,00	8 493,49

Lapin yliopisto 632**Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 12: Valtion takaukset ja -takuut sekä muut vastuut****Myönnetyt takaukset ja takuut:**

- ei ole ilmoitettavaa

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain:

- ei ole ilmoitettavaa

Vastuusitoumukset:

- ei ole ilmoitettavaa

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut**Vuokrasopimukset**

Sitoumuksen kestoaika tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
--	---

Kestoltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset	5 020 169,00
--	--------------

Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset

Sitoumuksen kestoaika tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio
--	---

- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset	0,00
---	------

Yhteistyö- ja kumppanuussopimuksista johtuvia vastuista ei ole.

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat	Varat	Käyttötarkoitus
	31.12.2006	31.12.2005	
Lahjoitusrahasto opiskelijoiden opiskelun tukemiseen	46 867,38	50 384,88	Opiskelijoiden opiskelun tukeminen
...	0,00	0,00	...
Yhteensä	46 867,38	50384,88	

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2006

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2006

Lapin yliopiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Näitä eriä ei ole Lapin yliopiston tilinpäätöksessä 31.12.2006

Lapin yliopisto 632

**Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat
muut täydentävät tiedot**

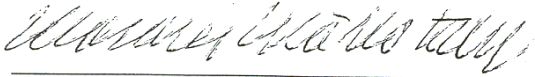
Tase-erien arvostaminen TaA:n 66 c §:n mukaan

Talousarvioasetuksen 66 c §:n mukaan tilinpäätöksessä saamiset on arvostettava niiden nimellisarvoonsa tai niiden todennäköiseen arvoonsa. Tilinpäätöksessä Lapin yliopiston siirtosaamisiin 5,3 M€ (liite) sisältyy 237 000 euroa rakennerahastohankkeisiin

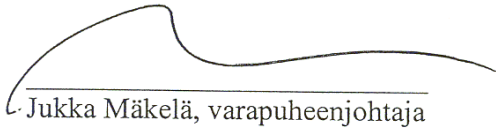

6 ALLEKIRJOITUS

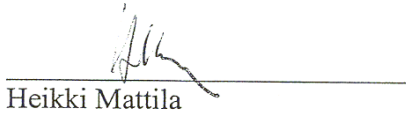
Lapin yliopiston hallitus on hyväksynyt vuoden 2006 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen Rovaniemellä 9.3.2007.

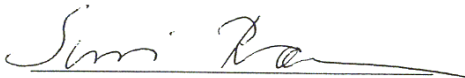
Mauri Ylä-Kotola, puheenjohtaja

Jukka Mäkelä, varapuheenjohtaja

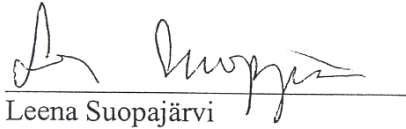
Heikki Mattila

Suvi Ronkainen

Raija Kivilahti

Leena Suopajarvi

Tomi Kempainen

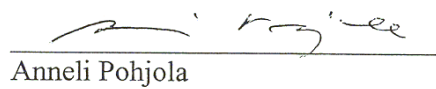
Sari Viitamaa

Hannele Pokka

Paula Kankaanpää

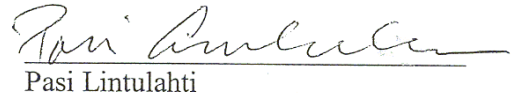
Kaarina Määttä

Asko Suikkanen

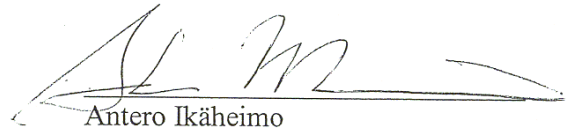
Anneli Pohjola

Eija Valanne

Pasi Lintulahti

Jaana Koskela

Antero Ikäheimo

Tilintarkastusmerkintä:

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Oulussa / . 2007

Erkki Niemelä, JHTT

LIITE: YLIOPISTON TAITEELLINEN TOIMINTA VUONNA 2006

Taiteiden tiedekunnan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden palkinnot, muut tunnustukset sekä näyttelytoiminta vuonna 2006**Palkinnot ja muut tunnustukset**

- Taiteen keskustoimikunta myönsi jatko-opiskelija Minna Rainiolle ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Mark Robertsille 2.000 € videoinstallaation valmistuskuluihin.
- Lapin taidetoimikunta myönsi läänin taidepalkinnon Desert Planet -yhtyeelle, jossa on mukana multimedian päätoiminen tuntiopettaja Jari Mikkola ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Antti Hovila.
- Professori Timo Jokela nimettiin kolmivuotiskaudeksi ympäristötaiteen ja taidekasvatuksen vierailevaksi professoriksi Skotlantilaisen Glascowissa toimivan Strathclyden yliopiston kasvatustieteen tiedekunnan (Faculty of Education) urheilun, kulttuurin ja taiteiden laitokselle (Department of Sport, Culture and the Arts). Strathclyden yliopistossa vierailijaprofessori vastaa kriteereiltään, valintamenettelyltään ja tehtäviltään suomalaista dosentuurikäytäntöä, mutta on määräaikainen
- Lapin taidetoimikunta myönsi 3.000 € työskentelyapurahan jatko-opiskelija Touko Issakaiselle.
- Suomen Kulttuurirahasto myönsi lehtori Mirja Hiltuselle yhteisöllistä taidekasvatusta pohjoisen sosiaalikultuurisessa ympäristössä käsittelevän väitöskirjatyön loppuunsaattamiseen 16.000 €.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelijat Kai Tuomola ja Mauri Lähdesmäki valittiin viiden parhaan joukkoon YLE TV1:n Runoraadin järjestämässä Suklaata poskella –runovideokilpailussa.
- Teollisen muotoilun koulutusohjelman opiskelija Veli Moilanen voitti toisen palkinnon (750 €) Dekon, Orion Pharman ja Puustellin yhteistyössä järjestämässä lääkekaapin suunnittelukilpailussa. Kilpailun voittivat teollisen muotoilun koulutusohjelmassa taiteen maisterin tutkinnon suorittanut Janne Pekkala ja tekstiili- ja vaatetusalan koulutusohjelmassa taiteen maisterin tutkinnon suorittanut Riikka Hästbacka. Lisäksi kunniamaininnan hyvästä suunnittelusta ja ideoinnista sai teollisen muotoilun koulutusohjelman opiskelija Janne Kouri.
- Lapin yliopiston rehtori myönsi 3.300 € apurahan väitöskirjaksi tarkoitetun työn tutkimussuunnitelman tekemistä taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijoille Annareetta Rahko ja Hanna Wirman.

- Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto myönsi apurahoja seuraavasti:
  - professori Timo Jokelalle kansainvälisen ympäristötaidehankkeen loppuunsaattamiseen 5.000 €,
  - assistentti Anniina Koivurovalle koulun kuvataideopetuksessa tehtyjen töiden sosiaalisia ja eettisnormatiivisia merkityksiä käsittelevään väitöskirjatyöhön Lapin tutkimusrahastosta 5.000 €,
  - jatko-opiskelija Amos Taylorille taiteen väitöskirjatyöhön Martti Miettusen rahastosta 3.000 €,
  - audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelija Mark Robertsille taiteelliseen työskentelyyn 5.000 €,
  - tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Tuula Turkille kuvataidekriittien kirjoittamiseen 3.500 €,
  - tekstiili- ja vaatetusalan opiskelijoille Tuija Kautto-Seinäjokinen ja Tuija Heikkinen kiertävän taidetyöpajan viemiseen Länsi-Lapin rajaseutujen kuntien kouluihin 3.500 €.
- Tekstiilialan opiskelija Kaisa Karvonen sijoittui ensimmäiselle sijalle työllään *Pihlava* ja tekstiilialan opiskelija Saara Teerijoki työllään *Valoisa tulevaisuus* kolmannelle sijalle Colmio Oy:n, Suomen Käsityön Ystävien ja Kotilieden järjestämässä, taide- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille suunnatussa ryijysuunnittelukilpailussa.
- Teollisen muotoilun opiskelija Minna Ainasoja sai kunniamaininnan Teknologiateollisuus ry:n Ohutlevy tuotteet –toimialaryhmän järjestämässä Plootu Fennica –kilpailussa vuonna 2006.
- Graafisen suunnittelun opiskelija Mirja Vuoristo voitti Rovaniemen Lyseonpuiston lukion lipunsuunnittelukilpailun.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Arttu Nieminen voitti Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen, Rovaniemen kaupungin ja Mobile Film Festivalin järjestämän Luova Lappi –mobiilikilpailun.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Lauri Warsta voitti yhteistyössä Jouni Karttusen kanssa ohjaamallaan *Magyar Possen* –musiikkivideolla Oulun musiikkivideofestivaaleilla sekä kultapumpelin-pääpalkinnon ja kansanpumpelin-yleisön suosikkipalkinnon.
- Pt.tuntiopettaja Jari Mikkolan elokuva *Desert Planet: return of the ninja droids* valittiin Rakkatuta ja Anarkiaa festivaalin esityssarjaan. Lyhytelokuvia näytetään ulkoscreenillä Helsingin keskustassa 11.9.-23.9.2006 välisenä aikana.
- Grafia ry jakoi kaksi 500 € Grafian pro gradu –stipendiä, joista toinen myönnettiin TaM Antti Koskisen lopputyölle *Musiikin kannet. Eläytyvä musiikin kuvittaminen graafisen suunnittelun työmenetelmänä*.
- Taidekasvatuksen laitoksen hallinnoima ja toteuttama The Snow Show -talvitaiteen koulutushanke arvioitiin yhdeksi ohjelmakauden 2000-2005 onnistuneimmaksi rakennerahastohankkeeksi.

- Professori Riitta Brusila nimettiin valtioneuvoston asettaman tekijänoikeusneuvoston varajäseneksi.
- Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi jatko-opiskelija Tuula Vanhatapiolle 6.000 euron apurahan väitöskirjatyöhön.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelmasta valmistuneet taiteen maisterit Rika Nakamura ja Hanna Wirman saivat Nuorisotutkimusseuran gradukilpailun kunniamaininnan tietokonepelien naispelaajia sekä heidän pelityylejään käsittelevällä pro gradu -tutkielmallaan.
- Vimma06-elokuvakilpailun tuomaristo myönsi kunniamaininnan tiedekunnan jatko-opiskelija Mervi Auttin dokumenttielokuvalle *Auttin neidit ikkunalla*. Dokumenttielokuva esitettiin Sodankylän filmifestivaaleilla 2006 ja se on Auttin väitöskirjatyön taiteellisen produktion osa. Toinen kunniamaininta myönnettiin TaM Liisa Karintauksen pro gradu –työhön taiteellisena osiona sisältyvälle animaatiolle *Some Bar in the Arctic*.
- Grafian järjestämässä Vuoden Huiput –kilpailun Nuoret luovat –sarjaan liittyvässä t-paidansuunnittelukilpailussa graafisen suunnittelun opiskelija Maija Pettersenin työ sai toisen palkinnon ja Pauli Kervisen työ kolmannen palkinnon.
- Valtioneuvosto on nimittänyt professori Marja Tuomisen Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikuntaan kolmivuotiskaudeksi 2007-2009.
- Graafisen suunnittelun opiskelija Maija Pettersson on saanut toisen palkinnon ja Pauli Kervinen kolmannen palkinnon Grafia ry:n Vuoden huiput –kilpailuun kuuluvassa Nuoret luovat –sarjassa.

Näyttelytoiminta

- Taiteiden tiedekunnan galleria Valossa vierailevan taiteilijan Tuija Armisen puupiirroksia, sekatekniikkatöitä/kollaaseja ja installaatioita ajalla 10.1.-26.1.2006 ja galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen koulutusohjelman mediapedagogiikan kurssin töistä koostettu näyttely *Mediumilla – media kuvataidekasvatuksessa* ajalla 11.1.-25.1.2006.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Valossa jatko-opiskelija Touko Issakaisen taidetekstiilinäyttely *Kaikki värit*, galleria Katveessa teollisen muotoilun opiskelija Tapani Imporannan valokuvanäyttely, galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelija Kirsi Nuppolan ja tekstiilialan opiskelija Tiia Lepistön installaatio *Piknik* ja galleria Kajossa REFLECT05-heijastavien tuotteiden suunnittelukilpailuun jätetyistä ehdotuksista koostettu näyttely ajalla 30.1.-16.2.2006.
- Opiskelijaravintola Rotkossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Veera Pirilän *Ilmeitä vuosien varrelta – Veera Pirilän omakuvat* ajalla 19.1.-6.2.2006.

- Professori Timo Jokelan, professori Juhani Tuomisen, lehtori Tom Engblomin, lehtori Ulla Niskasen, pt.tuntiopettaja Esa Meltauksen, amanuenssi Leila Lipiäisen ja jatko-opiskelijoiden Mervi Autti, Jaakko Heikkilä töitä esillä Lapin taiteilijaseuran näyttelyssä Rovaniemen taidemuseossa ja Galleria napassa ajalla 3.2.-12.3.2006.
- Professori Timo Jokelan näyttely *Frozen brinks* Saalfeldenissä Itävallassa 4.2.-17.3.2006.
- Taiteiden tiedekunnan gallerioissa ajalla 13.-30.3.2006 Art in the North –seminaariin liittyvät näyttelyt: Galleria Katveessa Yvette Brackmanin videoinstallaatio *The Precise Location*, Galleria Valossa professori Timo Jokelan, lehtori Maria Huhmarniemen, kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Siru Kantola, Heidi Simppala, Maija Tavastila, Linda Sjöholm ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Monica Nikulan *Näätämön avaimia. Kokemuksia ja dokumentointia ympäristö- ja yhteisötaideöppajasta*, Galleria Kajossa suunnittelija Mirva Aallon, kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Irene Salonen, Laura Kotamäki, Saara Sarparanta, Elisa Tuohimaa ja Mirja Rauhala *Meijän kyläteos. Peltovuoman kylän ympäristötaideprojekti* ja Galleria Gellariassa professori Timo Jokelan, lehtori Maria Huhmarniemen, kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Hanna Lehtonen, Suvituli Tölli ja Piia Pöntinen *Talvitaidetta Kirkkoniemessä ja Vesisaarella. Matkailuyrittäjien ja oppilaitosten koulutusprojekti helmikuussa 2006*.
- Taiteiden tiedekunnan Galleria Gellariassa audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelijoiden Antti Brunni, Sami Keskikallio ja Ilkka Sarpola *Goodbye, Piekkari!* ajalla 3.-14.4.2006, Galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija *Anssi Hanhelan CAMPING andrei g matkustamisen ihanuus ja luonnon havaitseminen* ajalla 3.-20.4.2006, Galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Annina Rundelinin *Taipuminen* ajalla 3.-20.4.2006, Galleria Valossa jatko-opiskelija Minna Rainion ja audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelman opiskelija Mark Robertsin valokuvia *tuhat sanaa - one thousand words* ajalla 4.4.-20.4.2006.
- Professori (ma) Marjatta Heikkilä-Rastan näyttely *Naisten kaupunki, Marjatta Heikkilä-Rastas/muoti* ajassa Kuusvooninkisessä TR1 Tampereella ajalla 25.2.-26.3.2006.
- Professori Juhani Tuomisen töitä POLAR 67° Northern Art –taiteilijaryhmän näyttelyssä Beijingissä 9.3.2006 lähtien kiinalaisen taideakatemian Central Academy of Traditional Chinese Theatre kutsumana. Näyttelyn yhteydessä professori Marja Tuominen luennoi pohjoisesta kulttuurihistoriasta ja esitetään jatko-opiskelija Mervi Auttin dokumenttielokuva.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kajossa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Ilkka Sarpolan maalausnäyttely *Plus* ja galleria Gellariassa audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Juuso Paloniemen valokuvanäyttely *Välitilassa* ajalla 20.2.-9.3.2006.

- Kehittämispäällikkö Maria Keskipoikela osallistui pellavaneuleasusteillaan yhteisnäyttelyyn *Potential – Design in the Field* Namibian kansallisgalleriassa Wildhoekissa 21.2.-12.3.2006.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kajossa tekstiilialan opiskelija Terhi Laitakarin tekstiiliteoksia *Naamiaiset* ajalla 24.4.-11.5.2006, galleria Valossa tekstiilialan opiskelija Tanja Martinin tekstiiliteoksia *Eem-meren rannat* ajalla 24.4.-12.5.2006 ja galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelija Hanna Kannon *Kulkukoiran päiväkirja* ajalla 24.4.-13.5.2006.
- Tekstiilialan opiskelija Eliza Kraatarin teos *Huutavan ääni korvessa* Siljotie 2:n toimipisteen vitriinissä 19.5.2006 asti.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Suvi Martikaisen kuivaneulatöitä ja tilateos *Kun on tunteet & Arkirakkaus* ajalla 15.-30.5.2006, galleria Valossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Linda Sjöholm in maalauksia *Kuvia lehmästä* ajalla 15.5.-1.6.2006, galleria Kajossa graafisen suunnittelun opiskelija Pia Ettalan öljyvärimaalauksia *Eilisen huominen* ajalla 15.5.-1.6.2006 ja galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Sanna-Mari Nissilä ja Marja Haapakangas taidetta *Kun* ajalla 15.5.-1.6.2006.
- Audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija lisäksi Härmän, tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Terhi Laitakarin ja kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden Henri Mattila ja Linda Sjöholm valokuvanäyttely *Eläimellisiä viivoja* kahvila Kauppapyhtiössä Rovaniemellä 13.-27.5.2006.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Taina Rönkön näyttely *Viitteitä kauneudesta* ajalla 5.-22.6.2006 ja galleria Gellariassa kuvataidekasvatuksen opiskelija Katri Kuusiston installaatio *Piirros- ja leikeanimaatio akryylimaalauksia sekä kipsistä valettuja purkkeja* ajalla 5.-22.6.2006.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Katveessa professori (ma) Seija Ulkuniemen tilateos *VIRTAA! Haaksirikkoisille FLOW! For the castaways* ja galleria Kilossa professori Jyrki Siukosen *Taikurin laatikko* 5.-30.9., galleria Valossa professori (ma) Seija Ulkuniemen tilateos *Lepopaikka* 12.-19.9.2006 sekä galleria Kajossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Elisa Kukon sivuaineen loppuyönäyttely *Palasta palaan* 4.9.-1.10.
- Tekstiili- ja vaatetusalan opiskelija Veera Vasara edusti taiteiden tiedekuntaa kuvataidekorkeakoulujen loppuyönäyttelyssä *Kuvataiteen valtakunta 06 Aboa Vetus Ars Nova* Ars Nova –museossa Helsingissä 31.8.- 15.10.2006.
- Professori Timo Jokelan ja lehtori Mirja Hiltusen näyttely *Northern Dialogues* -näyttelyssä Ateenan kulttuurikeskuksessa, Kreikassa 19.9.-30.9.2006.
- Tiedekunnan galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Heidi Koljosen *Kehollisia kuvia – kuvallisia kehoja* ajalla 2.-29.10.2006.

- Professori Timo Jokela osallistui yhteisnäyttelyyn *SilvrettAtelier* Kemin taidemuseossa 6.10.-19.11.2006.
- Taiteiden tiedekunnan galleria Valossa uusien muotoiluopiskelijoiden Orientaatio muotoiluun -kurssin ryhmätöiden näyttely *AIKA* ajalla 2.-16.10.2006, galleria Kilossa kuvataidekasvatuksen opiskelija Mirjami Tuomikosken *Tiedän paikan* 18.10.2006 alkaen ja galleria Katveessa kuvataidekasvatuksen opiskelija Suvituuli Töllin *Tarinoista taiteeksi* ajalla 23.10.-10.11.2006.
- Lehtori Maria Huhmarniemi osallistui yhteisnäyttelyyn *Katto, lattia ja kolme seinää Ceiling, floor and three walls* Galleria Napassa 3.-22.11.2006.
- Professori Timo Jokela, professori (ma) Seija Ulkuniemi, lehtori Mirja Hiltunen, lehtori (ma) Kristiina Ylinärä-Tikkala ja assistentti Anniina Koivurova osallistuivat Lapin kuvataideopettajien *KUVATA*-näyttelyyn Rovaniemen kirjastossa 1.-26.11.2006.
- Jatko-opiskelija Minna Rainion ja audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Mark Robertsin videoteos *Kohtaamiskulmia* Valokuvataiteen V kolmivuotisnäyttelyssä *TALVIMAA – WINTERLAND* Salon taidemuseossa 4.11.2006 – 7.1.2007. Näyttely on osa Minna Rainion väitöskirjatyötä.
- Tiedekunnan galleria Katveessa jatko-opiskelija Bettina Schülken taiteen tohtorin tutkintoon sisältyvä taiteellinen produktio *Transaction 2* 17.11.-30.11.2006. Taiteiden tiedekunnan opiskelijoille suunnatun työpajan *Redo-workshop* näyttely tiedekunnan gallerioissa Kilo, Valo ja Kajo joulukuussa 2006.